

revija

VARNOST

3/2018

Ministrstvo za notranje zadeve
Republike Slovenije
Letnik LXVI
ISSN 2232-318X

Migracije so in bodo naša realnost

Prenavljamo policijske spletne strani

Usposabljanje za fizično urejanje prometa v križiščih

KAZALO

AKTUALNO

- 4 Novo vodstvo Ministrstva za notranje zadeve
- 6 Pogovor z Boštjanom Šeficem: Migracije so in bodo naša realnost
- 10 Dobro sodelovanje z obmejnimi prebivalstvom dragocena pomoč policiji pri varovanju državne meje na območju PU Novo mesto
- 12 Boj proti ilegalnim migracijam – delo policistov in kriminalistov na območju PU Koper
- 14 Do varnejših šolskih poti na Gorenjskem tudi s Facebookom
- 16 Policijske spletne strani bodo že kmalu sodobnejše
- 19 Vrnitev domov: ukradeno bronastodobno bodalo z lga po treh desetletjih spet v Sloveniji
- 22 Novi policijski vikar: »Trudim se biti neposreden, odprt in spoštljiv.«

NOVICE

- 25 Pred začetkom šolskega leta posebno pozornost namenili tudi varni vozniki z avtobusi
- 25 V poletne počitnice so policisti na Obali vstopili oboroženi z žogami, kapami in frizbiji
- 26 V skupnem nadzoru na Ljubljani ugotovili mnogo kršitev
- 26 Dolenjski policisti opozarjali kopalce, da skrivanje denaric pod brisačo ni najboljši varnostni ukrep
- 27 Projekt Odklikni: Spletno nasilje in nadlegovanje prijavitelj policiji
- 27 Na 13. Otroškem bazarju so se otroci družili s policisti
- 28 Na sejmu Agra za veselje obiskovalcev poskrbela tudi maskota, policist Leon
- 28 Tudi letošnja SOBRA ni minila brez policije

STROKOVNI PRISPEVKI

- 29 Branko Sojer in Irena Utroša: Z novim, celovitejšim konceptom do še učinkovitejšega odziva policije ob večjih naravnih in drugih nesrečah

IZOBRAŽEVANJE

- 36 Usposabljanje za fizično urejanje prometa v križiščih
- 43 CAF, skupni ocenjevalni okvir, tudi v Policiji

MEDNARODNO SODELOVANJE

- 45 Projekt First Line: Krepitev ozaveščenosti in nacionalnih zmogljivosti za učinkovito omejevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem in terorizem
- 48 Evropska komisarka za promet obiskala slovensko prometno policijo
- 49 Na delovnem obisku izvršna direktorica Europol
- 50 Policisti motoristi iz CVZ na treningu v Avstriji
- 50 Za varnost obiskovalcev na MotoGP Brno 2018 skrbela tudi ekipa slovenskih policistov
- 51 Europolov Evropski pokal najbolj iskanih storilcev
- 51 Naši zaposleni na Evropski akademiji forenzičnih znanosti v Lyonu

IZ POLICIJSKIH ARHIVOV

- 52 Prvi poveljnik Policijskega orkestra pred 70 leti
- 52 Zaposlitveni razpis iz leta 1979
- 52 7. september 2018, čisto poseben dan

ŠPORT

- 53 Na policijskem evropskem prvenstvu v kolesarjenju izjemne uspehe naših kronal Mario Sajko s 3. mestom
- 54 Državno prvenstvo policije v kolesarskem vzponu 2018
- 54 S kolesarjenjem na Janče počastili spomin na policista Damijana Kukoviča

- 55 POLETNE RAZGLEDNICE

Ministrstvo za notranje zadeve je dobilo novo vodstvo.

4

Dragoceno prazgodovinsko bodalo, ki je bilo v Sloveniji ukradeno pred 33 leti, spet doma

19

Ob naravnih in drugih katastrofah se mora učinkovito odzvati tudi policija.

29

36

Na PU Ljubljana želijo večino fizičnega urejanja prometa v križiščih rešiti pred pozabo.

Projekt First Line uspešno končan

45

53

Izjemni uspehi naših na policijskem evropskem prvenstvu v kolesarjenju

UVODNIK

Kako v slovensko policijo pri-
vabiti več fantov in deklet, ki bodo
svoje življenje pripravljene po-
svetiti ljudem in njihovi varnosti?
Posvetiti ljudem pravim zato, ker
so pričakovanja javnosti, do poli-
cistov izjemno visoka in to ni obi-
čajna služba, pri kateri popoldne
prestopiš v civilni svet, v katerem
lahko počneš, kar koli želiš. Glede
na številne sodobne varnostne iz-
zive država nujno potrebuje nove
policiste, saj so nekatere enote na
državni, regionalni in tudi lokalni
ravni kadrovsko močno okrnjene.
Samo za nadomestitev generacij,
ki se upokojujejo, bi letno potre-

bovali od 150 do 250 novih policistov, za optimalno delovanje pa bi
že *včeraj* potrebovali 900 novih policistov.

Še pred nekaj leti je policija delovala v finančno zelo težkih raz-
merah, z zastarelim voznim parkom, opremo in tehniko. Podobe tega
stanja, ki so v številnih medijskih poročanjih preplavile javnost, go-
tovo niso bile privlačne za mlade oči. Razmere so se v zadnjem času
precej izboljšale, a to ni bistveno vplivalo na povečanje zanimanja za
delo v policiji. Ko se je gospodarstvo po dolgem obdobju težke recesi-
je končno izvilo iz tega dušljivega primeža, so namreč podjetja začela
ponujati zaposlitve s precej mikavnejšim plačilom in pogoji dela, tako
da se za modrimi uniformami ozirajo le še najbolj navdušeni kandi-
dati.

Primereno se je torej vprašati, ali bomo zmogli navdušiti mlade, da
se pridružijo našim vrstam, le s promocijo in predstavitvami dela poli-
cije. Zdi se, da nič več. Informacije o tem, da je poklic zanimiv, dina-
mičen in ponuja profesionalne izzive različnim strokovnim profilom
ljudi, že leta sporočamo javnosti na vseh mogočih mestih – na svetov-
nem spletu, družbenih omrežjih, v lokalnih okoljih in tudi na različnih
sejamskih dogodkih, kot sta SOBRA in Otroški bazar. Za povečanje
zanimanja za ta poklic bo morala država ljudem, ki so pripravljene za
varnost drugih zastaviti celo svoje življenje, ponuditi konkurenčne
pogoje dela in primerno plačo.

Varnost je dobrina, ni samoumevna. V Sloveniji jo k sreči imamo
še vedno na zavidljivo visoki ravni. Glede na številne varnostne izzive,
ki jih tudi k nam prinaša globalna družba, različne oblike mednaro-
dnega kriminala, množične migracije ipd., bosta trud odločevalcev in
njihovo razumevanje pomena varnostne problematike določila smer
našega razvoja v prihodnje. To ne velja le za policijo, ampak za celo-
tno družbo.

Mag. Vesna Drole
vodja Sektorja za odnose z javnostmi Policije

VARNOST 3/2018, julij–september

ISSN 2232-318X

Pripraviel: Sektor za odnose z javnostmi SGDP GPU

Lektorirala: mag. Nataša Podhraški, SPLIKD MNZ

Fotografija na naslovnici: Alenka Drenik, PU Novo mesto

Oblikovanje naslovnice: Matjaž Mitrovič, SUPG MNZ

Tehnično oblikovanje: Mirsada Dželadini, SUPG MNZ

Naslov: Sektor za odnose z javnostmi SGDP GPU,
Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

Spletna naslova: www.mnz.gov.si, www.policija.si

Telefon: 01/428 57 45, **e-naslov:** varnost@policija.si

Slovenska policija

policija_si

MNZ RS Policija

police_slovenia

Novo vodstvo Ministrstva za notranje zadeve

Državni zbor Republike Slovenije je 13. septembra 2018 potrdil Boštjana Poklukarja za ministra za notranje zadeve. Vlada Republike Slovenije je nato na svoji prvi seji istega dne za državnega sekretarja na Ministrstvu za notranje zadeve imenovala mag. Sandija Čurina in za državno sekretarko Natalijo Kovač Jereb.

Dosedanja ministrica mag. Vesna Györkös Žnidar je 14. septembra 2018 predala posle novemu ministru Boštjanu Poklukarju.

Boštjan Poklukar, minister

Boštjan Poklukar je magister javne uprave in udeleženec vojne za Slovenijo. Leta 1991 se je zaposlil na Ministrstvu za obrambo. V Slovenski vojski je opravljal različne naloge in dolžnosti, dosegel čin višjega štabnega vodnika in bil odlikovan z bronasto medaljo generala Maistra, srebrno medaljo Slovenske vojske in spominskim znakom Stražnice 1991. Leta 2015 je aktivno sodeloval pri spoprijemanju s t. i. begunsko krizo, od leta 2017 do nastopa ministrske funkcije pa je vodil Regijski center za obveščanje Kranj.

Njegovo vodilo v mandatu bo ustrezen razvoj, izobraževanje in opremljanje Ministrstva za notranje zadeve, Policije in Inšpektorata RS za notranje zadeve. Poseben poudarek bo na sredstvih za osebno varnost in zaščito policistov in policistov, da bodo lahko učinkovito in predvsem varno opravljali svoje naloge. Prizadeval si bo za aktivno politiko zaposlovanja in izobraževanja, da bomo tudi v prihodnje delovali na visoki strokovni in profesionalni ravni. Poudarja, da bo skupno delo usmerjeno v zagotavljanje okolja, v katerem se bodo prebivalci počutili varne. Slovenija je namreč izpostavljena sodobnim varnostnim izzivom, zato sta temeljnega pomena obvladovanje migracij in boj proti kriminaliteti ter drugim varnostnim grožnjam.

Med prednostnimi področji svojega mandata izpostavlja migracijsko problematiko, boj proti kriminaliteti in drugim varnostnim izzivom, kadrovske podhranjenost v policiji ter digitalizacijo in poenostavitev nekaterih postopkov na ministrstvu in v policiji.

Mag. Sandi Čurin, državni sekretar

Sandi Čurin je diplomiral na Fakulteti za pomorstvo in promet in nato magistriral na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani. Leta 1992 se je zaposlil v Uradu kriminalistične policije na Policijski upravi Koper in leta 1996 prevzel vodenje skupine za organizirane kriminalne združbe.

Leta 2001 je svojo kariero nadaljeval na Ministrstvu za notranje zadeve, v Službi za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje (področje organizirane kriminalitete).

Leta 2002 ga je Vlada Republike Slovenije imenovala za nacionalnega koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi in prvi je na tem področju v celoti vzpostavil institucionalni sistem delovanja in vodenja medresorske delovne skupine tudi z vključitvijo nevladnih organizacij.

Na mestu državnega sekretarja se bo prednostno ukvarjal s področjem notranjih zadev in policije.

Natalija Kovač Jereb, državna sekretarka

Natalija Kovač Jereb je po izobrazbi diplomirana ekonomistka. Leta 1996 se je zaposlila kot davčna inšpektorica, nato pa na Finančni upravi Republike Slovenije kot višja finančna inšpektorica. Zadnja leta se je ukvarjala predvsem z institutom ocene davčne osnove, prijave premoženja in obdavčitve nepojasnjenih virov ter sodelovala v postopkih finančne preiskave po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora. Opravljen ima poseben strokovni izpit za davčnega inšpektorja, poleg tega pa je opravila tudi preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku za VII. stopnjo izobrazbe.

Na mestu državne sekretarke se bo prednostno posvečala kadrovskim, finančnim in organizacijskim zadevam.

Mag. Melita Šinkovec, vodja Kabineta ministra

Po končani gimnaziji se je leta 1997 vpisala na Visoko policijsko-varnostno šolo. Znanje o delovanju in ustroju sistema nacionalne varnosti je nadgrajevala med magistrskim študijem obramboslovja na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.

Leta 2004 se je zaposlila na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije in opravljala različne naloge s področja večstranskega sodelovanja z državami Jugovzhodne Evrope glede obrambe, sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in misijah ter poslovnega načrtovanja. Med pripravami na predsedovanje Slovenije Svetu EU in samim predsedovanjem je delovala na Stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri EU v Bruslju.

Dvakrat je bila napotena na Natovo misijo ISAF v Afganistanu, kjer je delovala kot civilna funkcionalna strokovnjakinja s področja civilno-vojaškega sodelovanja. V okviru Natove misije je na Kosovu opravljala delo politične svetovalke poveljnika KFOR.

Pogovor z nekdanjim državnim sekretarjem Boštjanom Šeficem o migracijah

Migracije so in bodo naša realnost

Migracije so in bodo naša realnost. To je dejstvo, s katerim se bomo v Sloveniji in Evropi srečevali tudi v prihodnje. Migracijski potencial v tretjih državah je zelo velik in ljudje so si in si bodo vedno prizadevali za boljše, varnejše in perspektivnejše življenje. Na MNZ in v Policiji smo že ob koncu lanskega leta – še zlasti pa letos – zaznali povečanje števila ilegalnih migracij in prošenj za mednarodno zaščito. Ključne razlike med letošnjimi migracijami in tistimi iz obdobja 2015–2016 so nova migracijska pot (od Grčije čez Albanijo in Črno goro, nato pa iz Velike Kladuše v Bosni in Hercegovini čez Hrvaško do Slovenije), drugačno državljanstvo oseb, ki nezakonito prečkajo mejo (tretjina vseh so državljani Pakistana in Alžirije), in dejstvo, da večina ob prijetju izrazi namero za podajo prošnje za mednarodno zaščito, pri čemer prav tako večina nato samovoljno zapusti azilni dom še pred začetkom obravnave. V zadnjem obdobju so se pojavili očitki glede ravnanja policije s tujci, ki nezakonito prestopijo državno mejo, na drugi strani pa smo zaznali izrazito sporno ravnanje nekaterih nevladnih organizacij. Boštjan Šefic je v svojem zadnjem mandatu kot državni sekretar na notranjem ministrstvu postal prepoznavni obraz migracij v Sloveniji.

Gospod Šefic, kako ocenjujete delo policije in ministrstva v zadnjem obdobju, ko so ilegalne migracije na meji s Hrvaško postale že skoraj del policijskega vsakdanjika?

Brez dvoma je imela policija v prvem migracijskem valu in v vseh letih po njem ključno vlogo pri obvladovanju migracij. Z dobro organiziranostjo, strokovnostjo in požrtvovalnim delom je zagotovila učinkovito delo na meji. S tem je bila ves čas zagotovljena varnost prebivalkam in prebivalcem najbolj obremenjenih območij ter celotni Sloveniji. Hkrati je policija vložila veliko truda v sodelovanje z varnostnimi organi drugih držav na migracijski poti. Izkazalo se je, da je prav slovenska policija najdosledneje izvajala vse postopke in spoštovala Zakonik o schengenskih mejah, kar se je potrdilo tudi v poznejšem obdobju, ko se je lahko aktivno in uspešno vključila v preiskovanje posameznih sumov kaznivih dejanj, zlasti na področju boja proti terorizmu.

V zdajšnjem času slovenska policija uspešno obvladuje migracije na naši celotni meji z Republiko Hrvaško, ki je hkrati tudi zunanja schengenska meja. Velik izziv jo čaka zlasti, če hrvaški kolegi na zunanji meji EU, ki je z vidika migracij ključna, ne bodo obvladali pritiska in ne bodo uspešno nadzorovali migracij. Tedaj bo izjemno odgovornost ponovno nosila slovenska policija, ki bo morala sama obvladati migracije in opravljati nadzor na schengenski meji. V takšnem primeru bi ponovno postala ključni dejavnik pri varovanju schengenskega območja.

Vse navedeno za policijo, tako za celoten sistem kot tudi za vsakega posameznika, pomeni izjemno obremenitev. To je poseben izziv, še zlasti ker imamo premalo policistk in policistov na meji, pa tudi na drugih področjih dela. Upam, da se bodo ukrepi in aktivnosti za izboljšanje stanja na tem področju intenzivno nadaljevali in se bodo vsa prizadevanja v naslednjih obdobjih odražala tudi v ustreznejši popolnitvi enot na naši meji.

Migracije so tema, ki v javnosti zelo odmeva in nemalokrat tudi razdvaja. Kako ste krmarili med različnimi predlogi, zaskrbljenostjo in pomisleki v javnosti, tudi na lokalni ravni in med nevladnimi organizacijami?

Strinjam se, da je bil to eden izmed pomembnih izzivov. Ni bilo lahko, a nam je s skupnimi močmi vseh udeleženih v obvladovanje migracij na ministrstvu uspelo z vsemi drugimi, ki so bili kakor koli vključeni v razreševanje razmer (zlasti v letu 2015 in na začetku leta 2016), najti skupne točke, se povezati in dobro obvladati tedanje razmere. Na teh izkušnjah smo gradili tudi svoje delo v poznejšem obdobju. Lahko ocenim, da je bilo sodelovanje z vsemi notranjimi in zunanji deležniki dobro, pa čeprav smo morali s sodelavci včasih v preseganje posameznih razlik vložiti res zelo veliko truda. Zaradi nejasnih ciljev države in prepogosto preveč pasivne vloge ključnih političnih dejavnikov je bilo to še težje. Izkoriščanje migracij za parcialne interese nekaterih (tudi politično motiviranih) skupin in vzbujanje strahu sta to še dodatno otežila in povzročila zelo veliko razdeljenost ljudi glede problematike migracij.

Prepričan sem, da bo treba narediti, kar nam ni uspelo – to je tako na strokovni in politični ravni kot tudi med ljudmi opraviti široko razpravo o tem, kako se bomo v prihodnosti spopadali z migracijami, ki se jim ne bomo mogli izogniti. Na podlagi dejstev ter strpne in argumentirane razprave je treba opredeliti naše cilje, strategije in ukrepe. To je tudi nujna osnova za uveljavljanje naših interesov znotraj EU. Veseli me, da je sedanja koalicija prepoznala to potrebo in jo zapisala v koalicijsko pogodbo kot eno ključnih prioritet.

Kakšno je bilo vaše delo oziroma odnos z nevladnimi organizacijami?

Nevladne in humanitarne organizacije so imele pomembno vlogo pri obvladovanju razmer. Nekatere izmed njih so se

Boštjan Šefic

neposredno vključile v delo na terenu in v projekte, kot je bila oskrba mladoletnikov brez spremstva. Sodelovanje je bilo odprto in konstruktivno. Zelo pomembno je bilo, da so se združile v platformo Sloga, tako da je bilo tudi naše komuniciranje in sodelovanje lažje in učinkovitejše. Seveda ni vedno vse potekalo gladko, vendar nam je uspelo razrešiti vsa nerešena vprašanja. Manj konstruktivno je bilo sodelovanje z nekaterimi tujimi nevladnimi organizacijami, vendar so se hitro umaknile, ko so videle, da v Sloveniji deluje kompakten sistem.

Zlasti v letu 2015 bi bilo obvladovanje razmer brez aktivnega pristopa humanitarnih in nevladnih organizacij in predvsem prostovoljcev izjemno težko – še posebno glede oskrbe migrantov. Vsem, ki so se tedaj pridružili delu, je ponovno treba izkazati veliko priznanje in zahvalo.

Ali se vam je kdaj zazdelo, da je vsak naš predlog ali ukrep pospremljen s kritiko in neodobravanjem? Skratka, da nikoli ni prav, kakršno koli odločitev smo predlagali ali sprejeli?

To ni bil občutek, ampak prepogosto kar dejstvo. Omenil sem že, da je slovenska družba preveč razdeljena glede tega vprašanja in tudi nasploh. Medtem ko nekateri zagovarjajo popolnoma nenadzorovane meje in nekritično presojo upravičenosti glede mednarodne zaščite, drugi zagovarjajo stališče, da bi morali meje popolnoma zapreti in zavrniti vse, ki iz različnih razlogov prihajajo najpogosteje po zahodno-balkanski migracijski poti. Vsi so zahtevali popolno varnost in nadzor, hkrati pa večinoma niso bili pripravljeni prispevati ničesar k temu. V lokalnih okoljih še danes zavračajo celo ukrepe za zagotavljanje pogojev za učinkovito delo policistov (morebitno vzpostavitev t. i. sprejemno-registracijskih centrov). Vendar moram biti objektiven in poudariti, da so v nekaterih okoljih, kot so Gornja Radgona, Lendava, Brežice oziroma Dobova, Maribor, Ljubljana in še nekatera druga, imele lokalne skupnosti zelo pozitivno vlogo. Tudi njim moramo izreči veliko zahvalo.

Politiki so zahtevali popolno obveščanje javnosti in intenzivno delo v lokalni skupnosti, kar so pričakovali tudi župani. Hkrati je bilo celotno breme, razen v nekaterih posameznih primerih, na pečih MNZ.

Mediji so pravočasno dobili veliko natančnih in objektivnih podatkov, celovitih in pravočasnih informacij ter dejstev, a se je nemalokrat zgodilo, da so vse preslišali in so se raje oprli na posamezne primere, ki so izstopali in niso odražali dejanskega stanja.

Veliko predlogov in ukrepov je bilo kritiziranih tudi v okviru zakonodajnih postopkov, čeprav učinkovitih alternativnih predlogov ni bilo.

Ne glede na to menim, da smo bili na podlagi jasnih ciljev v smislu obvladovanja razmer, zagotovitve skoraj popolnoma nemotenega življenja in varnosti ter humane obravnave vseh migrantov v celoti uspešni, čeprav z izjemnimi napori.

V zadnjih mesecih je bilo največ očitkov izrečenih glede dela in postopkov policije s tujci in tudi Varuh človekovih pravic je zahteval odgovore. Kako ste se odzvali na očitke?

Vse pripombe, očitke in predloge smo zelo temeljito proučili. Odgovorili smo na vsa postavljena vprašanja – še posebno na vprašanja Varuha človekovih pravic. Pomembno je, da nismo ugotovili nobenih nezakonitih postopkov ali t. i. push-backov, kar smo tudi zelo jasno povedali. Prav tako je jasno naše stališče, da je dvostranski sporazum o vračanju med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško zakonit in povsem v skladu z evropsko zakonodajo, kar velja tudi za protokol o izvajanju sporazuma. Postopki policistk in policistov so v skladu s slovensko zakonodajo. Zanimivo je, da tudi pri Varuhu človekovih pravic niso ugotovili nobenih konkretnih napak, čeprav nameravajo pred sklepnim poročilom opraviti še nekaj nenapovedanih nadzorov. Zelo odločno smo zavrnilo tudi kakršno koli nasilje nad migranti in druge anomalije, ki so nam jih očitati predvsem v Amnesty International in Pravno-informacijskem centru. MNZ je vložilo tudi veliko naporov v to, da je Evropski komisiji predstavilo potrebe in nujnost vključevanja EU in posameznih držav pri učinkovitejši pomoči Bosni in Hercegovini, ki se je spopadala s precejšnjim izzivom obvladovanja migracij. Glede na nekatere sistemske posebnosti je to v tej državi še posebno težavno.

Slovenska policija je zagotovo ena tistih, ki pri svojem delu in v vseh postopkih vedno dosledno zagotavlja varovanje človekovih pravic, zato smo se tudi zelo odločno odzvali. Žal se je izkazalo, da posamezniki, katerih naloga je pomagati tistim, ki zaprosijo za mednarodno zaščito, in so bili med kritiki slovenske policije, pravzaprav ne upoštevajo osnovnih zahtev neodvisnih in strokovnih postopkov. Nobeno vmešavanje v konkretne postopke policije ni sprejemljivo.

Varuh človekovih pravic je v poročilu navedel tudi svoje predloge za delo v postopkih s tujci, še posebno glede prevajalcev, usposabljanja policistov, dokumentiranja ipd. So upravičeni ali jih razumete kot grajo in nezaupanje?

Policisti so izjemno obremenjeni in svoje naloge opravljajo v zahtevnih razmerah, pogosto tudi v zahtevnih varnostnih

okoljih. Kljub temu vse postopke opravljajo zelo strokovno in hkrati z ustreznim odnosom do ljudi, ki prihajajo. Zagotavljajo jim vse pravice, ki izhajajo iz slovenske zakonodaje, ki je usklajena z evropsko in mednarodnimi obveznostmi Republike Slovenije. Zato da delo dobro opravljajo, so deležni tudi ustreznega usposabljanja, čeprav se zavedam, da tega ni nikoli dovolj. Usposabljanje izvajamo tako sami kot tudi v sodelovanju z mednarodnimi organizacijami.

Policija v postopke vključuje tudi prevajalce za številne jezike, res pa je, da ima, tako kot pristojni direktorat ministrstva, velike težave z zagotavljanjem ustreznih prevajalcev za številne jezike. Dejstvo je namreč, da je za posamezne jezike izjemno malo prevajalcev ne le v Sloveniji, ampak v celotni EU. Nekateri prevajalci pa tudi niso pripravljeni sodelovati, saj je delo težko in zahtevno.

V vodstvu MNZ in Policije nismo naklonjeni dodatnim administrativnim obveznostim ali obveznostim, ki ne izhajajo iz zakonodaje. Glede na težave z zagotavljanjem ustreznega števila policistov na eni in stalnim povečevanjem dela na drugi strani bi dodatne naloge pomenile še težje izvajanje nalog, povezanih z migracijami, in tudi izvajanje drugih nalog. Prepričani smo, da obstoječi postopki povsem zagotavljajo ustrezno obravnavo in preglednost dela policije pri obravnavi migracij.

Po drugi strani se zavedamo, da pri tako velikem obsegu dela in izvedenih postopkov ne moremo izključiti posameznih napak. Prav je, da nanje opozori naš notranji nadzor in tudi druge nadzorne ustanove. S posameznimi pomanjkljivostmi smo se vedno resno in odgovorno spopadli, jih odpravili in na podlagi ugotovitev sistem nadgradili tako, da so bile možnosti za njihovo pojavitev še manjše.

Kako vidite delovanje nevladnih organizacij? So v pomoč ali breme?

Nevladne organizacije so lahko v pomoč, če delujejo konstruktivno z namenom, da se pravočasno zaznajo posamezne slabosti. Nikoli nismo nikomur odrekli te pravice. Seveda pa morajo kritike, opozorila in mnenja temeljiti na konkretnih dej-

stvih, in ne na pavšalnih ocenah, ki jih zelo težko preverimo, ustvarjajo pa lahko napačen vtis in mečejo slabo luč na tako pomembno institucijo, kot je Policija.

Predvsem pa je nujno, da organizacije delujejo v okvirih svojega poslanstva in obstoječih zakonskih možnosti. Nekateri primeri, ki smo jim bili priča v zadnjem obdobju, ne sledijo temu, to pa lahko skazi konstruktivno sodelovanje in povzroča škodo – na koncu predvsem ljudem, ki so zares v stiski.

Policija dosega zelo dobre rezultate pri odkrivanju tihotapcev. Kako pomembno je razbijanje tovrstnih združb v boju proti nezakonitim migracijam?

To je ena od ključnih nalog policije. Zlasti v zadnjem letu smo tudi na ministrstvu zelo spodbujali aktivnosti na tem področju. Rezultati so dobri, saj je število odkritih tihotapcev in obravnava pred pravosodnimi organi res veliko. Zelo me veseli, da gre za dobro skupno delo uniformirane in kriminalistične policije, k temu pa pripomore tudi uspešno mednarodno sodelovanje. Pri tem imam v mislih tako dvo- kot tudi večstransko sodelovanje, zlasti v okviru Europol. To delo je zelo mukotrpno. Za vsakim prijetim tihotapcem se pojavi nov, zato sta ključna odkrivanje in nevtralizacija glavnih organizatorjev, kar nikakor ni preprosto, saj gre za dobro organiziran mednarodni kriminal. Tihotapci prihajajo iz Slovenije, v zadnjem obdobju pa vse pogosteje iz Hrvaške in drugih držav Zahodnega Balkana, tudi iz držav EU. Med njimi so tudi prosilci za mednarodno zaščito. Prepričan sem, da bo tudi v prihodnje to ena od ključnih prednostnih nalog policije. Upam, da se bodo s tako resnim in odločnim pristopom teh vprašanih lotle vse države oziroma policije na tej migracijski poti. K temu nas nenazadnje zavezujejo tudi sklepi zadnjega Evropskega sveta.

Dejstvo je, da Slovenija ni ciljna država za migrante, ampak ostaja tranzitna država za pot v zahodno- in severnoevropske države. Sodelovanje z državami regije in tudi širše je zato zelo pomembno. Ste se pri svojem delu lahko zanesli tudi na svoje kolege iz tujine? Kakšno je bilo sodelovanje z njimi?

Kot veste, smo imeli v prvem migracijskem valu zelo veliko težav s sodelovanjem s sosednjimi državami, še posebno z državami iz regije. Z zelo premišljenim delom, številnimi

pobudami in organizacijo delovnih srečanj nam je postopoma uspelo to sodelovanje ne le vzpostaviti, ampak tudi razvijati in intenzivirati. Za nas je bilo posebnega pomena, da se je sodelovanje z Republiko Hrvaško s prihodom tedanjega ministra Vlaha Orepiča bistveno okrepilo, lažje smo reševali tudi konkretne razmere na terenu. To se je odražalo tudi pri operativnem delu policij. Pozneje smo vzpostavili zelo konstruktivno sodelovanje tudi z novo hrvaško vlado, ministrom Davorjem Božinovičem in predvsem državnima sekretarjema Robertom Kopalom in nato Terezijo Gras. To je še toliko pomembnejše, ker je Republika Hrvaška odgovorna za varovanje zunanje meje EU, torej svoje meje z Bosno in Hercegovino. Napredek je narejen, vendar z rezultati še vedno nismo zadovoljni. Odločno preveč ljudi nezakonito prehaja zunanjo mejo EU in čez ozemlje Republike Hrvaške prihaja do naše državne

meje. Hrvaške kolege smo na to dejstvo večkrat opozorili v rednih delovnih stikih in jasno izpostavili, da se morajo razmere urediti, saj bo sicer Republika Slovenija v položaju, ko bo morala sama sprejeti dodatne ukrepe. Kako verodostojna so njihova zagotovila, bomo videli v naslednjih tednih. Dejstvo pa je, da Republika Italija, ki je zelo obremenjena z migracijskim tokom iz Sredozemlja, in Republika Avstrija ne bosta dovolili prehajanja večjega števila oseb čez svojo državo. Zaradi tega je zaščita zunanjih meja EU tako pomembna za Republiko Slovenijo.

Sodelovanje z Republiko Avstrijo glede migracij je vse od leta 2015 na vseh ravneh dobro in uspešno, zato je bilo naše delo ves čas usmerjeno v stalne delovne stike ter sprotno razreševanje izzivov. Tudi z Republiko Italijo imamo na vseh ravneh redne delovne stike in upam, da bo kmalu po prihodu novega ministra prišlo do srečanja med vodstvom obeh ministrstev. Slovenija ima dobre odnose tudi z Madžarsko, čeprav nismo imeli neposrednih skupnih izzivov. Zelo pomembno je tudi, da smo bili ves čas v zelo konstruktivnem dialogu z Nemčijo in drugimi državami članicami EU ter seveda Evropsko komisijo.

Prioritete novega vodstva ministrstva tako ostajajo stalno delo z vsemi ključnimi državami, nadgradnja sodelovanja in skupno razreševanje izzivov, ki se v naslednjih tednih in mesecih lahko okrepijo. Prepričan sem, da lahko migracijske tokove obvladamo in nadzorovano upravljamo samo s skupnimi rešitvami. Nobena država tega ne zmore sama, zato je stalen odkrit in konstruktiven dialog, tako kot vedno v življenju, temeljnega pomena za obvladovanje tako zahtevnih izzivov. Glede na številne izkušnje, odločne strokovnjake in izkušene sodelavce novemu vodstvu ne bo težko, zato tudi rezultati ne morejo izostati.

Najlepša hvala za pogovor.

*Besedilo: Sabina Langus-Boc,
Služba za odnose z javnostmi MNZ*

Foto: Alenka Drenik, PU Novo mesto, ter arhiv Policije in MNZ

Pogovor z Mitjem Frankovičem, pomočnikom komandirja PP Črnomelj

Dobro sodelovanje z obmejnimi prebivalstvom dragocena pomoč policiji pri varovanju državne meje

PU Novo mesto je zaradi povečanega števila nedovoljenih prehodov državne meje letos med bolj obremenjenimi v državi. Število migrantov, ki nezakonito vstopajo v državo, se je povečalo zlasti na območju Bele krajine, zato smo za pogovor zaprosili Mitjo Frankoviča s PP Črnomelj, ki nam je lahko iz prve roke pojasnil, kako tamkajšnji policisti izvajajo nadzor zunanje schengenske meje in kako so si na postaji morali organizirati delo, da lahko obvladujejo povečan pritisk tujcev in obenem zagotavljajo čim bolj nemoteno življenje ljudi ob Kolpi.

Letošnje delo policistov na PP Črnomelj zaznamujejo predvsem nezakonite migracije. Glede na to, da ste v preteklih letih obravnavali le posamezne nezakonite prehode, letos pa je mejo na vašem območju do konca avgusta nezakonito prestopilo že 2.342 tujcev (za primerjavo: lani v enakem obdobju jih je bilo 190), so naloge policistov usmerjene predvsem v obvladovanje tega varnostnega področja. Kako ste se na vaši postaji odzvali na spremenjene varnostne razmere in kakšne prilagoditve so bile potrebne (npr. organizacijske, kadrovske in tehnične)?

V letošnjem letu smo do konca avgusta na PP Črnomelj prijeli že 1.713 oseb (73,1 odstotka vseh na območju novomeške policijske uprave). Glede na spremenjene varnostne razmere pri varovanju državne meje smo se morali temu primerno tudi odzvati, saj se je število primerov iz dneva v dan oziroma iz meseca v mesec povečevalo. Poleg pripadnikov Slovenske vojske, ki so nam že tako pomagali pri varovanju državne meje, smo za pomoč zaprosili tudi vodnike službenih psov na PU Novo mesto, v varovanje državne meje pa smo vključili tudi pomožne policiste. Nekajkrat so nam na pomoč priskočili tudi pripadniki konjeniške policije in helikopter.

Pomanjkanje kadra pa ni bilo edina težava, s katero se je bilo treba spopasti. Pojavile so se tudi tehnične težave, in sicer so bili prostori za obravnavo tujcev premajhni, še zlasti ko se je v enem dnevu obravnavalo več skupin oseb, ki so nezakonito prestopile državno mejo. Tako smo za pomoč prosili Civilno zaščito, ki nam je s pomočjo pripadnikov Slovenske vojske na območju enote postavila tri dodatne kontejnerje, opremljene z zločljivimi klopami in mizami. V zimskem času, ko so bili tujci, ki so nezakonito prestopili državno mejo, mokri in premrazeni, se je pojavila težava, kaj dati tem osebam za preobleči. Povezali smo se z Rdečim križem, ki nam je priskrbel oblačila in obutev. Oboje so prinesli tudi zaposleni na policijski postaji in še enkrat pokazali, da imajo policisti veliko srce. Kljub kadrovske pomoči, ki smo jo imeli, smo junija morali policijsko upravo zaprositi za dodatno kadrovske pomoč, saj smo maja obravnavali 76 primerov, v katerih je bilo prijelih 379 oseb, junija pa se je število še povečalo, tako da smo obravnavali 98 primerov nezakonitih prestopov državne meje in prijeli 417 oseb.

K učinkovitejšemu varovanju meje pripomorejočasne tehnične ovire, poleg policistov PP Črnomelj, policistov iz preostalih enot PU Novo mesto, vodnikov službenih psov, policistov SENDM in pripadnikov Slovenske vojske pa pri varovanju meje sodelujejo tudi pomožni policisti. V večini primerov gre za nekdanje sodelavce, ki dobro poznajo območje.

Tako je. Kot ste že sami povedali, so to večinoma naši nekdanji sodelavci ali domačini, ki so bili pred tem rezervni policisti. Njihova pomoč je vsekakor dobrodošla, saj skupaj s policisti sestavljajo patrulje pri varovanju državne meje.

Mitja Frankovič

Kako ocenjujete njihovo pomoč pri varovanju meje?

Težko je oceniti njihovo pomoč, saj je pomoč vseh udeleženi v postopkih zelo pomembna, lahko pa povem, da so nam pomožni policisti v veliko pomoč tako pri varovanju državne meje kot tudi pri obravnavi tujcev.

Neprecenljivo je tudi odlično sodelovanje z ljudmi, ki živijo ob reki Kolpi in vas obveščajo o pojavu tujcev.

Drži, sodelovanje z domačini je na zelo visoki ravni. Trudimo se, da bi nezakoniti prehodi kar najmanj vplivali na življenje ljudi ob Kolpi, zato si s prilagojeno organizacijo in različnimi oblikami dela prizadevamo tujcem preprečiti nezakonita ravnanja oziroma jih primemo takoj, ko prestopijo mejo. Kljub našemu prizadevanju pa se nekaterim po prestopu državne meje uspe prebiti v notranjost območja policijske postaje. V tovrstnih primerih je pomoč občanov več kot dobrodošla; njihovi klici na številko 113 ali na policijsko postajo so zelo koristni. Dodal bi, da se vsakemu klicatelju po prijemu tujcev s povratnim klicem zahvalimo za obvestilo.

Kako po vaših opažanjih ti ljudje dojemajo problematiko nezakonitih migracij?

Dojemanje problematike nezakonitih migracij je različno od posameznika do posameznika. Nekatere je strah, nekateri se zanje ne zmenijo itn.

Njihova pripravljenost za sodelovanje gotovo ni samoumevna – očitno imajo črnomaljski policisti zelo dobre odnose z lokalnimi prebivalci. Ste odnose gradili daljše obdobje?

Da, odnosi so zares dobri. Veliko preventivnega dela je bilo opravljenega že v preteklih letih, od obiskov policistov v šolah do prisotnosti na različnih občinskih zborih društev, denimo izvedba preventivnih predavanj o različnih tematikah. Samo delo policijske postaje temelji na partnerskem sodelovanju s prebivalci in prilagajanju okoliščinam, naš cilj pa je zagotavljanje varnosti vsem prebivalcem in s tem krepitev zaupanja javnosti.

Iz prve roke nam povejte, prosim, kdo so tujci, ki nezakonito prečkajo mejo.

To so večinoma mlajši moški, stari od 18 do 30 let, državljani Pakistana, Alžirije, Afganistana, Maroka, Sirije, Iraka, Indije, Eritreje idr. Med njimi so včasih tudi otroci in mladoletniki.

Z vsemi tujci s pomočjo prevajalca opravite razgovor in vsak izmed njih vam pove svojo življenjsko zgodbo. Te zgodbe so gotovo tudi težke. Tujce, ki izrazijo namero za mednarodno zaščito, po končanem policijskem postopku odpeljete v azilni dom. Kakšna pa so pričakovanja tujcev, ki ne prihajajo z vojnih območij in ne zaprosijo za azil?

Zgodbe, ki jih povedo tujci v postopkih, so res zelo različne, vendar skupaj s prevajalci ugotavljamo, da so v večini primerov izmišljene oziroma zlagane. Sama pričakovanja teh tujcev so različna, v večini primerov pa Slovenijo razumejo kot odskočno desko za pot v Italijo, Nemčijo ipd.

Zakaj so se odpravili na tako dolgo in zahtevno pot?

Na pot so se odpravili skoraj izključno iz ekonomskih razlogov oziroma zaradi želje po boljšem življenju. V državi, iz katere prihajajo, so prodali svoje imetje, pot pa jim večinoma financirajo družine oziroma sorodniki.

Ali posamezniki po tem, ko jih vrnete hrvaškimi varnostnim organom, ponovno poskušajo nezakonito prestopiti državno mejo?

Tujce, ki ne zaprosijo za mednarodno zaščito oziroma azil, po končanem postopku v skladu z 8. členom sporazuma med slovenskim in hrvaškimi notranjimi ministrstvom o izvajanju sporazuma med slovensko in hrvaško vlado o izročitvi in spre-

jemu oseb, katerih vstop ali prebivanje je nezakonito, izročimo hrvaškimi varnostnim organom.

Je teh oseb veliko?

Ja, teh primerov je veliko; dogaja se, da je bil tujec pri nas že trikrat ali še večkrat. Te osebe ob prijemu na začetku postopka povejo različne osebne podatke, kar pa ovržemo s primerjavo podatkov na podlagi odvzema prstnega odtisa. So tudi primeri, ko tujec desetkrat poskuša priti iz Bosne in Hercegovine v Hrvaško in ga vedno znova vrnejo nazaj.

V zimskih mesecih ste obravnavali tudi pet primerov tragičnih utopitev ob poskusu prečkanja reke Kolpe. Tujci so se torej tudi v zahtevnih zimskih razmerah odločali za prečkanje reke. V kakšnem stanju so bili takrat prijeti migranti?

Res je, zima, nizke temperature in mrzla Kolpa jih niso odvrnile od njihove namere. Tujci so bili ob prijemu mokri, premrazeni in v nekaterih primerih tudi podhlajeni.

Kako ste jih oskrbeli?

Po varnostnem pregledu smo jim najprej nudili zdravstveno in humanitarno oskrbo.

Se vam je kakšen primer še posebno vtisnil v spomin?

V spominu mi je ostal primer, ko je skupina tujcev prečkala reko Kolpo po jezu. Vsem članom skupine ni uspelo priti na območje Slovenije, saj je v času prečkanja reke vodostaj narasel, tako da sta dva tujca ostala ujeta na sredini jezusa. Takrat smo takoj aktivirali gasilce PGD Črnomelj, da so ju z reševalnim čolnom rešili. Veselje v očeh tujcev, ko sta se jim v enoti priključila preostala dva člana, je bilo nepozabno.

Gotovo ste pred časom zasledili, da naj bi posamezni migranti nekaterim medijem sporočali, da jih policisti pretepajo, jim kradejo telefone ipd. Kako lahko to komentirate?

Moram povedati, da to ne drži. V postopkih s tujci ravnamo človeško in spoštujemo človekove pravice, res pa je, da nam tujci v svojih izjavah včasih omenijo, da naj bi se tovrstne stvari dogajale na Hrvaškem. Sami predmete in denar zasežemo, jim damo potrdilo o zasegu in jim jih vrnemo ob predaji hrvaškimi varnostnim organom. Kaj se dogaja zatem, ne vemo.

Med prijeti tujci so tudi otroci in mladoletniki brez spremstva. Še posebno za otroke je zahtevna in nevarna pot gotovo zelo stresna. V kakšnem stanju so ti otroci?

Kljub naporni in zahtevni poti so otroci v dobrem stanju in zgovorni. Nekateri kljub svoji starosti in dejstvu, da do Slovenije potujejo tudi že dve leti, tekoče govorijo tuje jezike. Npr. neka desetletnica je tekoče govorila angleški jezik in 11-letnica srbski jezik, ki se ga je naučila v treh mesecih prebivanja v Srbiji.

Kako jih oskrbite?

Glede na to, da so otroci ranljivejša skupina, jim nudimo humanitarno in po potrebi tudi zdravstveno oskrbo. Poskrbimo, da je obrok, ki jim ga ponudimo, primeren njihovi starosti. Na težavo smo naleteli, ko je bila med tujci družina z majhnim otrokom. Za pomoč smo morali prositi Rdeči križ, da nam je poleg že podarjenih otroških oblačil priskrbel še plenice. Rdeči križ in Karitas sta podarila tudi otroške sedeže, jahače ipd.

Se vam je kakšna zgodba še posebno vtisnila v spomin?

Zgodbe, v katere so vključeni otroci, so težke, saj je ob njihovih pogledih in joku težko izključiti čustva. Nekoč sem denimo ob predaji prebežnikov hrvaškimi varnostnim organom pestoval devetmesečnega otroka, medtem ko je hrvaška policistka opravljala varnostni pregled njegove mame.

Besedilo in foto: Alenka Drenik, PU Novo mesto

Pogovor z Viljemom Toškanom, vodjo Oddelka za državno mejo in tujce, in Damjanom Apolloniem, vodjo Oddelka za organizirano kriminaliteto na PU Koper

Boj proti ilegalnim migracijam – delo policistov in kriminalistov na območju PU Koper

Tako kot območje Dolenjske in Bele krajine je z ilegalnimi prehodi državne meje v Sloveniji zelo obremenjeno tudi območje koprskopolicijske uprave. A poleg obravnave samih prebežnikov so na PU Koper zelo aktivni tudi pri odkrivanju tihotapcev ljudi čez državno mejo, saj so jih na tem območju v osmih mesecih prijeli že 45, kar je skoraj 70 odstotkov vseh odkritih organizatorjev nedovoljenih prehodov v državi. Vprašanja o boju proti ilegalnim migracijam smo zastavili tako vodji tamkajšnjega oddelka za državno mejo in tujce Viljemu Toškani kot tudi vodji oddelka za organizirano kriminaliteto Damjanu Apolloniu, ki je nekoliko bolj osvetlil delo koprskih kriminalistov glede odkrivanja kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države.

Na območju PU Koper je mogoče zaznati povečano število ilegalnih migrantov. Kakšne so te številke in od kod prihaja največ tujcev, ki nelegalno prestopajo našo mejo?

Viljem Toškan: Na območju PU Koper smo v obdobju od 1. januarja do 30. avgusta 2018 (v oklepajih bo navedena primerjava z letom 2017) obravnavali 2.250 (602) ilegalnih prebežnikov oziroma za 274 odstotkov več kot v enakem obdobju leta 2017. V tem obdobju je bilo na območju celotne Slovenije obravnavanih 5.350 (1.080) oseb. Najpogosteje so bili obravnavani državljani Pakistana, Afganistana, Sirije, Irana, Iraka, Alžirije in Turčije – obravnavanih jih je bilo več kot 100.

Največ ilegalnih prebežnikov so obravnavali na PP Ilirska Bistrica, in sicer 1.451 (339) ali 64 odstotkov vseh obravnavanih ilegalnih prebežnikov na območju PU Koper. PP Koper jih je obravnavala 313 (153) ali 14 odstotkov vseh obravnavanih na območju PU Koper, PP Kozina 231 (49) ali 10 odstotkov vseh obravnavanih na območju PU Koper, PP Piran pa 74 (34) ali 3 odstotke vseh obravnavanih ilegalnih migrantov na območju PU Koper.

Ilegalne migrante so na območju PU Koper obravnavale tudi druge enote, vendar v manjšem številu. Osebe za ilegalne prehode državne meje največkrat izberejo železniško progo Šapjane–Ilirska Bistrica na območju PP Ilirska Bistrica, bližino mejnih prehodov Starod in Jelšane, cesto Lisac–Sušak in območje Trstenika. Na območju PP Piran sta to območji v bližini mejnih prehodov Sečovlje (kontrolna točka) in Dragonja ter na območju PP Koper okolica Podgorja, Rakitovca in Tunišev.

Ali vam je glede na porast problematike uspelo obmejne enote v zadnjem času okrepiti in kako?

Viljem Toškan: Značilnost letošnje turistične sezone je tudi, da so se na območju PU Koper, predvsem na območju PP Ilirska Bistrica, v zadnjem obdobju pa tudi na območju PP Kozina in PP Koper, številčno močno okrepili ilegalni prehodi državne meje, kar še dodatno obremenjuje naše policiste. Zaradi obvladovanja te problematike smo na PU Koper že pred turistično sezono opravili začasne prerazporeditve policistov iz manj obremenjenih enot v bolj obremenjene, predvsem na obalne policijske postaje in postaje mejnih policij.

Za izvajanje policijskih nalog na različnih enotah, predvsem zaradi varovanja državne meje z Republiko Hrvaško in opravljanja mejne kontrole na najbolj obremenjenih mejnih prehodih, smo vpoklicali skoraj vse pomožne policiste, poleg tega pa smo organizacijo dela prilagodili pričakovani varnostni problematiki. Prek Generalne policijske uprave smo v začasno ali občasno pomoč dobili nekaj policistov iz drugih organizacijskih enot za izvajanje nalog varovanja državne meje, in sicer s Postaje konjeniške policije Ljubljana, z več policijskih postaj vodnikov

službenih psov na različnih policijskih upravah, iz Specializirane enote za nadzor državne meje in nekaterih drugih enot.

V varovanje državne meje so znotraj naše policijske uprave vključeni tudi policisti s Policijske postaje za izravnalne ukrepe Koper in Policijske postaje vodnikov službenih psov Koper, po potrebi pa dodatno še policisti z drugih policijskih postaj z območja naše policijske uprave. Varovanje državne meje smo okrepili tudi s pogostejšo uporabo helikopterja za izvajanje nadzora državne meje. Že več časa nam pri varovanju državne meje pomagajo tudi pripadniki Slovenske vojske, ki sestavljajo mešane patrolje z našimi policisti. Varovanje državne meje občasno izvajajo tudi mešane slovensko-hrvaške policijske patrolje na območju obeh držav.

Ukrepe varovanja državne meje sproti prilagajamo ugotovitvam iz analiz tveganja glede na kritičnost in napadenost posameznih predelov državne meje s Hrvaško in glede na ugotovljene poti, ki jih ilegalni prebežniki uporabljajo za nadaljevanje svoje hoje v smeri državne meje z Italijo. Pri izvajanju ukrepov za učinkovito varovanje državne meje aktivno sodelujejo kriminalisti SKP PU Koper. Ti se ukvarjajo predvsem z organiziranimi kriminalnimi združbami, ki organizirajo in vodijo tihotapljenje ilegalnih prebežnikov v in čez našo državo, ter obravnavo kaznivih dejanj v povezavi s tem. Pri tem aktivno sodelujejo s pripadniki hrvaške in italijanske policije ter s policijami nekaterih drugih držav.

Ali tujci mejo prehajajo posamično ali opažate, da so organizirani v skupine? Jim pri tem velikokrat pomagajo tudi organizatorji ilegalnih prehodov?

Damjan Apollonio: V nekaj primerih so storilci kazniva dejanja storili samostojno, v večini kaznivih dejanj pa so v ozadju kriminalne združbe, ki organizirajo prehode migrantov na celotni poti od Turčije čez Srbijo oziroma Bosno in Hercegovino ter Hrvaško. Letos so kriminalisti na PU Koper z uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov uspešno izvedli in končali že dve mednarodni kriminalistični preiskavi kriminalnih združb.

Od 1. januarja do 30. avgusta 2018 smo na PU Koper obravnavali 88 kaznivih dejanj prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države (v celotni državi je bilo skupno 114 kaznivih dejanj). Lani smo v celem letu obravnavali 97 kaznivih dejanj. Delež obravnavanih kaznivih dejanj na območju PU Koper obsega približno 66 odstotkov vseh dejanj v naši državi.

V enakem obdobju je bilo zaradi podanega utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države (po 308. členu Kazenskega zakonika) na zaslišanje k preiskovalnemu sodniku Okrožnega sodišča v Kopru privedenih skupno 45 osumljenih. Po opravljenih zaslišanjih je preiskovalni sodnik odredil pripor za 40 osumljenih, ob tem pa še za tri ilegalne prebežnike, ki so svojo identiteto izkazovali s ponarejenimi dokumenti. Skupno je bilo torej odrejenih že 43 priporov. Glede na lani je to približno 100-odstotno povečanje.

Koliko po vaših podatkih zaslužijo ti tihotapci za posamezno organizacijo ilegalnega prehoda?

Damjan Apollonio: Zelo različno. To je odvisno predvsem od tega, iz katere države prihajajo tujci in koliko je ta pot otežena. Cena je zagotovo višja v tistih državah, v katerih je vojna. Pomemben dejavnik je tudi uspešnost policije pri prijemanju ilegalnih prebežnikov, torej to, kako močno je varovana meja. Pri tem se pozna dobro delo slovenske policije, saj naša meja velja za težje prehodno. To praviloma tudi dviguje ceno. Po naših podatkih kriminalne združbe posamezniku iz oddaljenih dr-

Damjan Apollonio

žav (npr. iz Sirije) do posamezne ciljne države EU poberejo tudi do 10.000 evrov. Policija vlaga vse napore v to, da bi preprečila prav delovanje kriminalnih družb, ki se ukvarjajo z organiziranim tihotapljenjem oseb čez državno mejo.

Zakaj menite, da ilegalni migranti večkrat izberejo to območje za prehod državne meje?

Damjan Apollonio: PU Koper ima strateško lego. Dejstvo je, da je od Hrvaške do Italije po našem ozemlju mogoče priti v dobrih 15 minutah. Zelo pomembna je izmenjava operativnih podatkov s sosednjimi varnostnimi organi, da pridobimo čim več podatkov, s katerimi lahko celotni verigi kriminalne združbe v kazenskem postopku dokazujemo, da se ukvarja s tihotapstvom ljudi.

Besedilo: Anita Leskovec, PU Koper
Foto: arhiv PU Koper

Do varnejših šolskih poti na Gorenjskem tudi s Facebookom

Policijska uprava Kranj je letošnje šolske počitnice začela z mislijo, da bi šolarjem septembra ponudili varnejše šolske poti. Za uresničitev te zamisli je bilo treba poti začeti urejati že med poletjem, zato smo začeli delati takoj po koncu šolskega leta – staknili smo glave in si zamislili povsem novo akcijo. Z njo smo želeli do začetka avgusta zbrati čim več informacij o odsekih na šolskih poteh na območju Gorenjske, ki se ljudem zdijo nevarni. Te podatke so običajno zbirali vodje policijskih okolišev, tokrat pa smo za akcijo prvič uporabili družbeno omrežje Facebook.

Podatke za projekt smo začeli zbirati že na začetku julija, zbiranje pa je trajalo ves mesec. Namen je bil, da bi že prve avgustovske dni starše in pristojne službe lahko seznanili s predlogi ukrepov za odpravo nevarnosti na šolskih poteh. S takšno časovno zasnovano projekta smo izvajalci poskrbeli, da ne bo izgovorov, da je zmanjkalo časa.

Delo je potekalo po vnaprej pripravljenem načrtu. Najprej smo uporabnike družbenega omrežja na našem profilu na Facebooku, tj. @policijaKR, povabili, naj nam v svojih komentarjih sporočijo, katera so tista mesta na šolskih poteh na Gorenjskem, ki lahko ogrozijo varnost otrok oziroma se jim zdijo nevarna in bi jih bilo treba do začetka novega šolskega leta urediti, popraviti ali spremeniti. Predlagali smo jim še, naj te predele fotografirajo. Obenem smo jih seznanili, da bomo vse informacije preverili in jih usklajene poslali pristojnim, da bi bilo naslednje šolsko leto za otroke še varnejše. Sodelovanje je bilo zamišljeno zelo preprosto in naše navodilo uporab-

nikom je bilo: v komentarju na kratko opisati težavo in zapis objaviti.

Odziv na akcijo je bil že prve dni nepričakovano velik. Vzroka za veliko zanimanje sta: prvič, takega projekta na tak način ni izvedel še nihče in je bil zato zanimiv tudi za medije, ki so akcijo zelo dobro podprli, in drugič, medijska podpora projektu je povečala prepoznavnost akcije in zagotovila večji odziv.

Roland Brajič, pomočnik komandirja na Policijski postaji Kranjska Gora, je zatem k sodelovanju v projektu privabil znano osebnost, Denisa Porčiča - Chorchypa. V sodelovanju z njim smo na policijski upravi prvo objavo o zbiranju podatkov o nevarnih mestih na šolskih poteh nadgradili še s kratkim videoposnetkom. V njem je voznike k zagotavljanju varnosti pozval tudi otrok, Peter Vid Sitar. Ta videoposnetek je bil kot drugi del akcije zelo dobra reklama za naš projekt – dosegel je namreč več kot 11.000 ogledov in omogočil nadaljnjo promocijo našega projekta, objavljen pa je bil tudi na YouTubeu.

V prvih 14 dneh je bilo po Facebooku sporočenih že več kot 40 problematičnih mest, ki smo jih na upravi s še tretjim pozivom uporabnikom k sodelovanju v akciji predstavili s spletnimi GPS-orodji (Google Earth in GPS Visualizer). Zbrana mesta smo združili tudi v tabelo in poslali policijskim postajam, ki so jih morale preveriti ter z ugotovitvami in predlogi vrniti policijski upravi. Za to so imele teden dni časa. Akcija se je vmes nadaljevala.

Vseh sporočenih lokacij je bilo 60. Prav vsako od njih so policijske postaje preverile in predlagale ukrepe za izboljšanje stanja, končni seznam vseh pa smo ob koncu akcije ponovno objavili na Facebooku Policijske uprave Kranj.

Večina uporabnikov je tarnala zaradi slabe prometne infrastrukture, pomanjkljive prometne signalizacije, nevarnih šolskih poti, prekoračitev hitrosti na nekaterih mestih, kršitev prometnih pravil itd.

Nekatere težave, ki so nam jih sporočili uporabniki, so hitro rešljive in jih

je mogoče urediti z večjo prisotnostjo policije in brez večjih posegov v prostor. Ponekod je treba samo porezati vegetacijo, dodati talne oznake, prometne znake, ogledala ipd. Za uresničitev nekaterih drugih predlogov, pri katerih so potrebni korenitejši posegi v prostor in spremembe prometnih režimov, pa je potrebnih več aktivnosti in vključi-

tev drugih pristojnih ustanov (občine, direkcija za infrastrukturo in osnovne šole). Za predele brez varnih šolskih poti so policisti pristojnim med drugim predlagali tudi vključitev otrok v šolske prevoze na krajših razdaljah.

Opisana akcija je bila na Gorenjskem zelo dobro sprejeta, saj smo tako šolarjem kot staršem ponudili sodelovanje

pri oblikovanju skupnih rešitev za večjo varnost v prometu, in je dobra izkušnja za nadaljnje delo. Če bodo tako pozitivni tudi rezultati, bomo akcijo še ponovili. Primer dobre prakse je na voljo tudi preostalem policijskim upravam, s skupnimi močmi pa lahko uporabniško izkušnjo v prihodnje še izboljšamo.

Besedilo in foto: mag. Bojan Kos, PU Kranj

V Policiji smo že leta 2013 začeli svoje vsebine objavljati tudi na Facebooku (@policijaSI), saj sta za nas izjemno pomembni odprta komunikacija z državljani ter možnost dvosmernega dialoga, preventivnega delovanja in svetovanja ljudem. Pozitivne izkušnje pri uporabi tega družbenega omrežja, katerega posebnosti sta neposreden doseg ljudi in hitra delitev informacij, nas je vodila v odločitev, da smo v letih 2017 in 2018

FB-strani odprli tudi na vseh osmih policijskih upravah in tako ljudem iz različnih regij omogočili neposrednejšo komunikacijo s tamkajšnjimi policisti. Učinki objav na posameznih FB-stranah policijskih uprav so vsekakor pozitivni, saj smo tako bliže ljudem, ki potrebujejo informacije, usmeritev in nasvet. Da je bila naša odločitev pravilna, lahko sklepamo po velikem številu sledilcev, delitev objavljenih informacij in všečkov.

Besedilo: SOJ SGDP GPU

Policijske spletne strani bodo že kmalu sodobnejše

Osrednje spletno mesto policije www.policija.si bo kmalu, predvidoma že oktobra, zaživel v novi, sodobnejši podobi. Po skoraj desetletju od zadnje posodobitve smo namreč spomladi vendarle začeli aktivnosti za prenovo.

Sporočila za javnost

8. maj 2018 **Nezakoniti prehodi državne meje, izjava za javnost - vabilo medijem**
 Na območju Bele krajine se nadaljuje trend nezakonitih prehodov državne meje. Podatke in okoliščine nezakonitih prehodov ter aktivnosti policistov, ki varujejo

E-storitve

Predlagajte prometno kontrolo
 Prijava gostov prek aplikacije

Prototip prenovljenega spletnega portala www.policija.si

Svet tehnologije okoli nas, vključno z navadami uporabnikov, se skokovito razvija in spreminja, dosedanje spletne strani pa, zlasti zaradi že precej zastarele programske opreme, novim zahtevam v zadnjem času preprosto niso mogle več slediti. Optimalne niso bile več niti z varnostnega vidika. Poleg za uporabnika najvidnejše spremembe – nove, bolj všečne grafične podobe spletnega mesta in nekoliko drugačnega vsebinskega koncepta, kot smo ga bili navajeni, je torej bistvo tokratne prenove tehnična nadgradnja obstoječega sistema za upravljanje vsebin, ki bo policijskemu spletišču omogočila tudi nekatere nove funkcionalnosti.

Prenova policijskih spletnih strani nujna tudi zaradi spremenjenih navad uporabnikov

Novo spletno mesto policije bo med drugim nudilo t. i. responsive design. Tehnika prilagodljivih spletnih mest pomeni zmožnost prilagajanja nekega spletnega mesta različnim napravam, s katerih uporabniki dostopajo do njega, torej tudi pametnim telefonom in tabli-

cam, ne več le klasičnim stacionarnim in namiznim računalnikom. Širina okvirja spletne strani se skupaj s postavitvijo vsebin na zaslonu avtomatsko odziva na različne širine zaslonov teh naprav, kar uporabniku vedno omogoča optimalen pogled.

Z množično uporabo mobilnih naprav se je spremenila tudi uporabniška izkušnja. Če smo svoje mobilne telefone nekdaj uporabljali večinoma le za telefoniranje ter tu in tam še za kakšen sms, je danes povsem drugače. Mobilnike večino časa uporabljamo za dostop do družbenih omrežij, brskanje po spletu, preverjanje e-sporočil, fotografiranje, igrice, navigacijo, razne aplikacije itd., medtem ko so glasovni klici le še v manjšini. Število namiznih računalnikov v gospodinjstvih se zmanjšuje zaradi čedalje zmogljivejših tablic in mobilnih telefonov, ki so pravzaprav že pravi računalniki v malem. Ker torej več kot polovica uporabnikov dostopa do spleta le na mobilnih napravah, poleg tega pa postajamo vsi skupaj, kot družba, čedalje bolj vizualno usmerjeni, se moramo temu prilagoditi tudi ponudniki vsebin.

K projektu posodobitve spletnih strani tokrat pritegnili zunanjega izvajalca

Tokratno prenovo smo vsebinski in tehnični uredniki iz Sektorja za odnose z javnostmi v Službi generalnega direktorja policije (v nadaljnjem besedilu: SOJ SGDP) in iz Urada za informatiko in telekomunikacije na Generalni policijski upravi (v nadaljnjem besedilu: UIT GPU) prepustili specializirani agenciji, ki se profesionalno ukvarja z rešitvami za upravljanje spletnih vsebin z uporabo odprtokodnih sistemov. Eden takšnih je namreč tudi Joomla, sistem, ki ga uporabljamo za urejanje obstoječih spletnih strani policije in smo ga uvedli pred skoraj desetimi leti.

Razlog, da smo morali za ta, zadnji projekt nadgradnje policijskega spletišča poiskati pomoč zunanjega izvajalca, je bil zlasti zasedenost naših glavnih strokovnjakov v UIT GPU. Informatiki Robert Djuras, Jelka Smrekar, Miha Osojnik in Matej Ravnik skrbijo za sprotno tehnično vzdrževanje spletnega mesta policije; prav oni so s povsem lastnim znanjem in sredstvi odlično izvedli vse

dosedanje preнове (vzpostavitev prve spletne strani Ministrstva za notranje zadeve je bila sicer že leta 1995, ločnega spletišča za Policijo pa leta 2001, sledile so nadgradnje v letih 2004, 2007 in 2009). Tudi aktualno posodobitev bi s tehničnega vidika lahko izvedli sami, a so jo zaradi drugih nujnih projektov morali večkrat odložiti. Ker pa je zastarelost programske opreme za upravljanje vsebin postala že tako problematična, je bilo treba čim hitreje poiskati alternativno rešitev. Po odpravi varčevalnih ukrepov tudi ni bilo več ovire, da ne bi k sodelovanju pritegnili zunanje agencije.

Na UIT, kjer trenutni projekt preнове vodi dr. Aleksander Pur v sodelovanju z našim uredništvom policijskih spletnih strani v SOJ SGDP, so zato spomladi v okviru javnega naročila majhne vrednosti izbrali podjetje Agenda, d. o. o. Tamkajšnja ekipa strokovnjakov je od maja do avgusta nadgrajevala naš že precej zastarel sistem za upravljanje spletnih strani (CMS – Content Management System) in ga nadomestila z naprednejšo različico. Obenem so pripravili tudi predlog novega grafičnega dizajna spletnega mesta, ki smo ga uredniki iz SOJ

SGDP uskladili z našim predlogom nove vsebinske strukture, v katero smo nato poskusili umestiti vse potrebne vsebine. Zatem je agencija izvedla njihovo preselitev v okolje novega CMS in pripravila usposabljanje za urednike, medtem ko smo tehnični in vsebinski uredniki sproti spremljali njihovo delo.

Vzpostavitev prenovljenega spletnega mesta policije načrtovana za oktober 2018

Pred nami je še končno testiranje in objava novega spletišča policije v javnosti – to bo predvidoma oktobra, seveda pa prenova s tem še ne bo povsem končana. Še kar nekaj časa po vzpostavitvi novih spletnih strani bo namreč v sodelovanju z agencijo potekalo testiranje in odpravljanje pomanjkljivosti, nekatere podstrani pa bodo morda začasno nedostopne, saj bo treba odpraviti podvajanja ter ažurirati in celo na novo pripraviti več vsebin v slovenskem in angleškem jeziku.

Med drugim nameravamo dolgoročno nadgraditi tudi preventivne vsebine, ki so pravzaprav ena naših glavnih »storičev« za državljane ter velik in ključni del

našega komuniciranja z javnostmi. Policisti izvajajo številne preventivne aktivnosti in projekte ter obenem občanom vsakodnevno nudijo številne preventivne nasvete. Zato svojo podobo, pojavnost policije gradimo na teh sporočilih, nasvetih in opozorilih, in ne na predstavljanju represivnih aktivnosti policistov. Omenjeni elementi predstavljajo pozitivno stran policijskega dela, zato gre uveljavljanje policije kot organizacije, katere poslanstvo je pomagati ljudem in zagotavljati njihovo varnost, »z roko v roki« prav s preventivo.

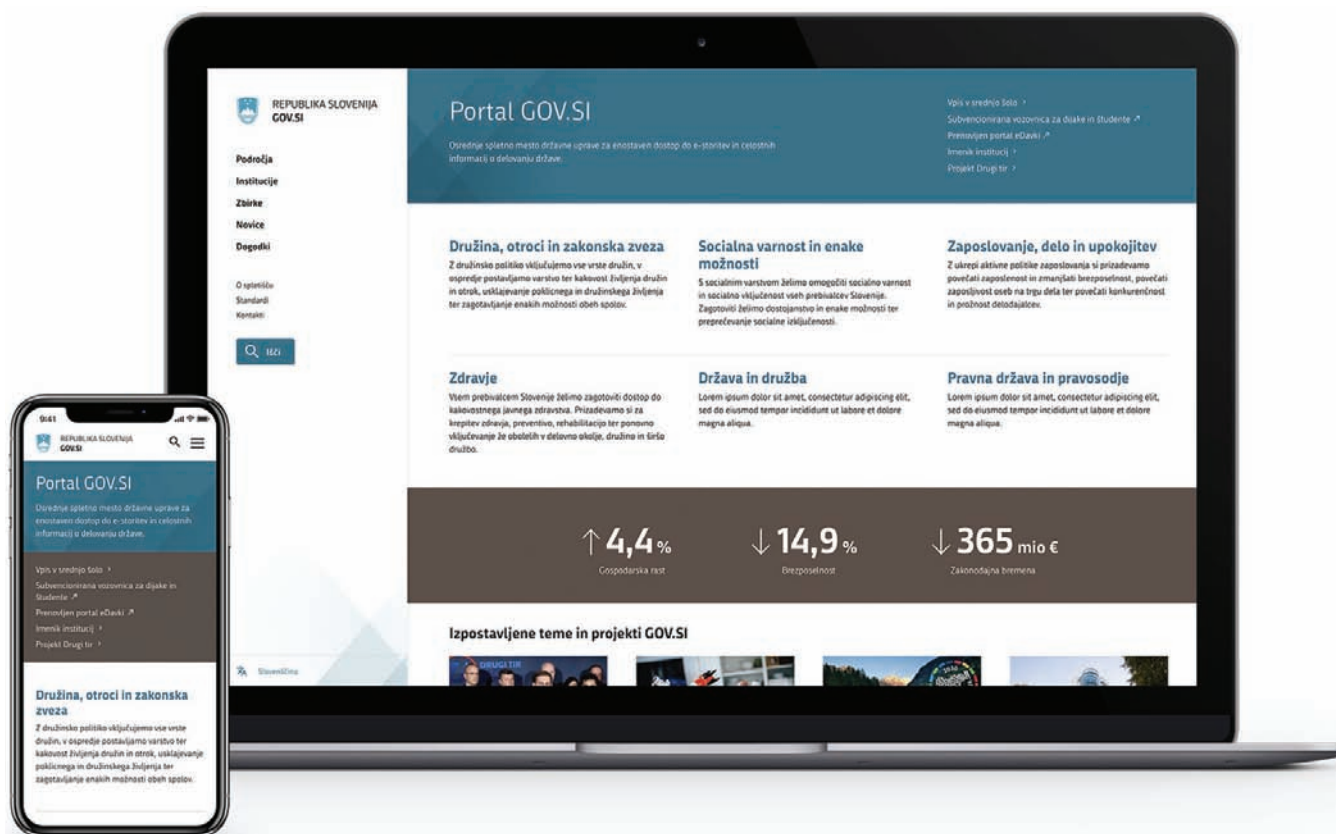
Obenem smo za državljane z leti uvedli številne e-storitve in aplikacije, zaradi česar naše spletno mesto ni le opisna predstavitev Policije kot organa v sestavi znotraj Ministrstva za notranje zadeve, ampak ima tudi vlogo storitvenega portala, za katerega si želimo, da bi bil še preglednejši in še bolj ciljno usmerjen v raznolike potrebe in pričakovanja državljanov, naših uporabnikov, in da bi lahko policijo tako še bolj približali ljudem ter si pridobili njihovo zaupanje.

Besedilo: Marlena Martinec, Sektor za odnose z javnostmi SGDP GPU

The screenshot shows the official website of the Slovenian Police. At the top, there is a header with the police logo and the text 'Ministrstvo za notranje zadeve Policija'. Below the header is a navigation bar with 'Iskanje...' and 'Iskanje'. The main content area is divided into several sections:

- Prva stran** (Home): A list of links including 'O policiji', 'Generalna policijska uprava', 'Policijske uprave', 'Policijske postaje', 'Delovna področja', 'Zakonodaja in dokumenti', 'Informacije javnega značaja', 'Preventivni nasveti', 'Državljeni in policija', 'Policijska pooblastila', 'Mednarodno sodelovanje', 'Zaposlitve', 'Statistika', 'Novinarsko središče', 'Uporabne povezave', 'Pogosta vprašanja', and 'Publikacije'.
- Aktualno** (Actual): A featured article with a photo of a hiker and the headline 'V gorah potrebuješ pomoč, se izgubil'. The text reads: 'Previdno v gore. V gorah bodite še posebej previdni! Pred zdrsi se zavarujte s primerno obutvijo, pred padajočim kamenjem s čelado. TEVILKO 112 ali 113!'. To the right of the article are buttons for 'Le en klik ...', 'Previdno v gore', 'Migracije', 'Želiš postati policist?', and 'Razpis za pomožne policiste'.
- Sporočila za javnost** (Public Messages): A list of recent news items:
 - 21.09.2018: Na okrogli mizi v Estoniji bodo iskali tehnične rešitve za mejno kontrolo in biometrični zajem podatkov - poziv podjetjem k sodelovanju
 - 20.09.2018: Danes je svoja vrata odprl sejem SOBRA
 - 19.09.2018: Udeležence v cestnem prometu na današnji novinarski konferenci pozvali k sodelovanju v projektu EDWARD
 - 18.09.2018: Na 7. mednarodnem sejmu obrambe, varnosti, zaščite in reševanja se bo predstavila tudi Policija - vabilo
 - 17.09.2018: Na 13. otroškem bazarju so se otroci družili s policisti
 - 17.09.2018: Projektu EDWARD in aktivnostim 19. septembra se pridružujemo tudi slovenski
- Za državljane** (For Citizens): A list of services including 'Nujni klici 113', 'Anonimni telefon 080 - 1200', 'Pogrešane / iskane osebe', 'Ukradeni predmeti in vozila', 'Najdeni predmeti', 'Javne dražbe, nakup in prodaja službenih živali in (ne)premičnin', 'Policijske postaje', 'Mejni prehodi', 'Vodje policijskih okolišev', 'Posvetovalna telesa', 'Javni shodi in prireditve', 'Počitniška dejavnost', 'Muzej slovenske policije', 'Varstvo osebnih podatkov - GDPR', 'Omejitev v zvezi s sprejemanjem daril', and 'Pritožbe na delo policistov'.
- Oglejte si na YouTubu**: A small video player showing a person with a car.
- Promotional banner**: A graphic with a hand holding a sign that says 'STOP POLICIJA' and 'PREDLAGAJ PROMETNO KONTROLO'.
- ANONIMNA E-PRIJAVA**: A button for anonymous reporting.

Obstoječe spletne strani policije, nazadnje nadgrajene leta 2009, ne zmorejo več slediti razvoju tehnologije in spremenjenim navadam uporabnikov.

Osrednje spletno mesto državne uprave (na sliki je prototip) bo dostopno na naslovu www.gov.si, na katerem bodo pod krovno domeno gov.si kmalu začela delovati vsa spletna mesta državne uprave. Tudi Policija bo z osnovno predstavitevno informacijo umeščena na to vladno spletno mesto znotraj Ministrstva za notranje zadeve, vendar bo kot mešani predstavitevno-storitveni spletni portal ohranila svoje, ločeno spletišče in se bo v komunikaciji z državljani še naprej lahko predstavljala z obstoječo domeno www.policija.si.

Prenavljajo se tudi spletne strani celotne državne uprave – nastaja skupni portal GOV.SI

Posodabljanje spletnih strani policije sovpada s strateškim projektom prenove in optimizacije spletnih mest celotne državne uprave, ki ga je vlada sprejela leta 2016 in prav v tem času prehaja v izvedbeno fazo. T. i. projekt P11 poteka pod okriljem Urada Vlade RS za komuniciranje in v koordinaciji Ministrstva za javno upravo, v njem sodelujejo predstavniki vseh ministrstev, njegov namen pa je zlasti odpraviti podvajanje vsebin na spletnih straneh državne uprave in doseči večjo enotnost in preglednost ter boljšo uporabniško izkušnjo. Cilj je tudi izboljšati kakovost spletnih vsebin državne uprave ter s tem vzpostaviti učinkovitejšo komunikacijo države po spletu.

Vsa predstavitevna spletna mesta državne uprave (ministrstev, organov v sestavi, vladnih služb in upravnih enot) se bodo zato po vzoru dobrih praks iz tujine postopno združila na osrednji spletni točki GOV.SI, ki bo smiselno povezana s tematsko zaokroženimi storitvenimi spletnimi servisi, kot so npr. eUprava, eDavki in eVem. Prva ministrstva bodo prenos svojih predstavitev vsebin na GOV.SI začela že jeseni letos, prenosi predstavitev vsebin preostalih spletišč državne uprave pa naj bi bili končani najpozneje do marca 2020, ko se projekt konča. Sedanja spletna mesta posameznih državnih organov bodo nato arhivirana in ukinjena.

Vsebine na GOV.SI naj bi bile združene v tematske sklope (in ne več po organizacijskem principu), kar pomeni, da bo vsebine pri posamezni temi vnašalo več institucij (npr. teme Delo, zaposlovanje in upokojeitev; Izobraževanje; Socialna in zdravje ipd.).

Po besedah vodje projekta P11 Tine Kuliš z Ministrstva za javno upravo so pri zasnovi idejnega koncepta izhajali iz analize stanja, kako državna uprava zdaj nastopa na spletu. Ogromno informacij je razpršenih po skoraj neobvladljivem številu spletišč (vseh naj bi bilo po zadnjem popisu 360), za njihovo upravljanje pa se uporablja kar 20 različnih CMS-jev. V primerih, ko ni mogoče razmejiti področij delovanja, ker se z njimi ukvarja več različnih državnih institucij, ali ko gre za sodelovanje pri skupnih projektih, se informacije podvajajo ali pa mora uporabnik preskakovati med različnimi spletnimi mesti, težave pa so tudi z vzdrževanjem točnih in ažurnih informacij, dokumentov ter obrazcev.

Kot poudarja Tina Kuliš, so se celostne vsebinske in grafične prenove – v sodelovanju z agencijo Innovatif – lotili pod motom »manj je več«, saj želijo optimizirati število spletnih mest, količino vsebin in dela urednikov ter obenem racionalizirati stroške vzdrževanja spletnih strani državne uprave. Za uresničitev tega bodo vzpostavili tudi osrednje uredništvo z enotno uredniško politiko. Uporabljala se bo skupna platforma za upravljanje vsebin (izbrani CMS bo SilverStripe), pripravili pa so tudi usposabljanja za delo urednikov. Pred očmi vseh, ki bodo pripravljali spletne vsebine, bo moral biti namreč končni uporabnik (bodisi državljan bodisi različne zainteresirane skupine, tako doma kot v tujini): kaj si želi, ali so vsebine predstavljene dovolj jasno in razumljivo ter brez odvečnih informacij in ali prehajanje med iskanimi vsebinami zanj poteka dovolj hitro in preprosto.

Kriminaliteta, povezana z umetninami

Vrnitev domov: ukradeno bronastodobno bodalo z lga po treh desetletjih spet v Sloveniji

Policija tako kot pri vseh drugih kaznivih dejanjih poskuša tudi pri preiskovanju kriminalitete, povezane z umetninami, poiskati storilce, ki kradejo, ponarejajo, uničujejo ali tihotapijo umetniška dela. Posebnost so predmeti, ki zaradi svoje neprecenljivosti spadajo v kulturno dediščino nekega naroda, saj je pri tem morda celo bolj od prijetja storilca pomembno to, da se odvzeti predmet vrne na svoje izvorno mesto, tudi če od kaznivega dejanja preteče več let ali celo desetletij. Tako je bilo tudi v zadnjem odmevnem primeru uspešne vrnitve enega izmed najdragocenejših primerkov prazgodovinskega orožja – bronastega bodala z lga, ki je bilo iz Narodnega muzeja Slovenije ukradeno pred 33 leti. Rok za kazenski pregon tega kaznivega dejanja je sicer zastaral in postopek njegovega vračanja iz Velike Britanije je bil zapleten in dolgotrajen, a pomembno je le, da je ta dragoceni predmet spet »doma«. To se je zgodilo tudi po zaslugi dobrega sodelovanja policije z drugimi pristojnimi ustanovami v Sloveniji in tujini.

Ob vrnitvi dragocenega prazgodovinskega bodala je Narodni muzej Slovenije 11. julija 2018 organiziral novinarsko konferenco, na kateri je sodelovala tudi mag. Uršula Belaj, ki se ukvarja s kriminaliteto, povezano z umetninami.

Septembra leta 1985 je bilo vlomljeno v dve vitrini razstavnih zbirk Narodnega muzeja Slovenije, iz katerih je izginilo 45 primerkov bronastodobnega orodja, orožja in nakita. Med ukradenimi predmeti je bilo tudi bronasto bodalo z lga. To je unikatno umetniško delo, staro približno 3.600 let, ki je zaradi odlične ohranjenosti in enkratnega okrasja izjemnega pomena. Namenjeno je bilo izkazovanju statusa in prestiža dostojanstvenikov, ne pa običajni bojni opremi bronastodobnega bojevnika. Ravno zaradi teh značilnosti je bodalo eden izmed pomembnejših predmetov kulturne dediščine v Sloveniji.

Med preiskavo kaznivega dejanja smo v policiji za vse ukradene predme-

te razpisali iskanje, v nadaljevanju pa smo vse predmete vpisali tudi v bazo ukradenih umetnin Interpola. Sledilo je večkratno obnavljanje razpisa iskanja za vse ukradene predmete, ki je leta 2015 končno obrodilo sadove. Po 30 letih, oktobra 2015, je namreč zasebno podjetje Register izgubljenih umetnin (Art Loss Register – ALR) na eni izmed dražb v Londonu bodalo prepoznalo kot ukradeno. ALR je z informacijo o dražbi seznanil Interpol Manchester, slednji pa je o prodaji bodala obvestil slovensko policijo. Bodalo je bilo zaradi spornih okoliščin pridobitve umaknjeno iz prodaje. Slovenija je v nadaljevanju morala preučiti sporočeno informacijo in potrditi, ali je sporni predmet resnično

predmet, ukraden iz Narodnega muzeja Slovenije. Na podlagi strokovnega mnenja Narodnega muzeja Slovenije je bilo Interpolu Manchester sporočeno, da gre dejansko za bodalo, ukradeno v Sloveniji leta 1985.

V fazi zbiranja obvestil in preverjanja možnosti vrnitve najdenega bodala je bilo ugotovljeno, da je bilo bodalo pred tem, leta 2005, že kupljeno na dražbi v New Yorku, nato pa so se dediči pokojnega lastnika odločili, da bodalo ponovno prodajo na dražbi. Predvideva se, da bodalo leta 2005 ni bilo prepoznano kot ukradeno zaradi pomanjkljive dokumentacije (fotografij) ukradenih predmetov ob prijavi, saj so se nekatere fotografije v Interpolovo bazo ukradenih

umetnin vnašale naknadno. Prav tako je bodalo spremljala dokumentacija, ki je bila za laike zadostna potrditev o izvornosti in je kupca prepričala k nakupu. Pozneje je bilo ugotovljeno, da je bila ta dokumentacija skrbno pripravljena in prirejena. Kljub temu je pri strokovnjakih vzbudila dvom. Prav zaradi spremljanja dokumentacije je ALR pri preverjanju izvora bodala postal še bolj pozoren na njegovo prodajo.

Ko so se začeli pogovori glede vračanja ukradenega bodala, je kmalu postalo jasno, da vrnitev predmeta v okviru policijskega sodelovanja ne bo mogoča, saj je rok za kazenski pregon kaznivega dejanja zastaral. Slovenska policija zato ni imela več pristojnosti pri postopku vračanja bodala. Zaradi tega je bila na začetku leta 2017 Ministrstvu za kulturo dana pobuda, da s pomočjo Ministrstva za zunanje zadeve začne postopek vračanja bodala po diplomatski poti.

Postopek vračanja je v nadaljevanju v celoti prevzelo Ministrstvo za zunanje zadeve in s pomočjo Veleposlaništva RS v Londonu 5. julija 2018 bodalo vrnilo v Slovenijo, naslednji dan pa ga je prevzel Narodni muzej Slovenije.

Po mnenju strokovnjakov je vrnitev bodala posledica izjemno dobrega sodelovanja vseh sodelujočih ustanov (Narodnega muzeja Slovenije, Ministrstva za kulturo, Ministrstva za zunanje zadeve, Veleposlaništva RS v Londonu in Policije). Zadovoljstvo vseh udeležencev je še toliko večje, ker se je bodalo vrnilo prav letos, ko praznujemo evropsko

leto kulturne dediščine, ki nas opozarja in hkrati spodbuja, da prepoznamo in razkrijemo pozitivno in povezovalno moč skupne kulturne dediščine.

Za lastnike (tako muzeje in galerije kot tudi zasebnike) je zelo pomembno, da vodijo ustrezno dokumentacijo o posameznem predmetu z dovolj natančnim opisom in kakovostno fotografijo. Ko je namreč predmet del prodajne verige, ga je težko dobiti nazaj (to je še težje, če je prodajna veriga dolga). Za lažje vračilo je bistvena dokumentacija, ki pomaga pri dokazovanju izvora.

Potrebni so bili dolgi 33 let, da se je bodalo vrnilo v svojo izvorno državo, in to je ponovno potrdilo, da je cilj preiskave tatvin predmetov kulturne dediščine vedno vrnitev predmeta dediščine na njegovo izvorno mesto, v izvorno državo, tudi če od storitve dejanja preteče več let ali celo desetletij. Odkritje in prijete storilca sta pri teh dejanjih drugotnega pomena.

Bronasto bodalo z lga bo v okviru manjše razstave postavljeno na ogled v Narodnem muzeju Slovenije, kjer bo hkrati predstavljena tudi njegova razburljiva in razgibana pot domov.

Kazniva dejanja, povezana z umetniki, imajo pogosto mednarodne razsežnosti

Med vsemi kaznivimi dejanji, ki jih lahko povezujemo z umetniškimi predmeti, prevladujejo predvsem tatvine (tatvina in velika tatvina), ponarejanja (goljufije) in tihotapljenje (nedovoljen izvoz in uvoz stvari, ki so posebnega kulturnega pomena, ali naravne vrednote). Poleg tega umetnine lahko »srečamo« tudi pri ropih ali roparskih tatvinah, prikrivanju, zatajitvah, vandalizmu (poškodovanje

ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena, ali naravne vrednote) in požigih.

Preiskavo kaznivega dejanja, ki se nanaša na ukradene umetnine, policija začne na podlagi (anonimne) prijave, da je bila umetnina odtujena oziroma da je bila opažena pred časom odtujena umetnina (npr. na spletni strani, v starinarnicah, na dražbah, v prodajnih galerijah).

Umetnine, ki so odtujene v Sloveniji, se v večini primerov pozneje tudi najdejo v Sloveniji, vendar največkrat po preteku daljšega časovnega obdobja. Preprodajalci jih namreč šele pozneje ponudijo v prodajo, ko upajo, da je kaznivo dejanje v javnosti že pozabljeno.

Da ta kazniva dejanja vendarle ne bi utonila v pozabo in da je tudi po več letih omogočena prepoznavna ukradenih umetnin, ima policija na svoji spletni strani (<http://www.policija.si/>) vzpostavljen njihov seznam, nacionalno bazo ukradenih umetnin, do katere lahko dostopa tudi širša javnost. Policija pri svojem delu uporablja tudi bazo ukradenih umetnin Interpola.

Poleg tega se v fazi preiskave posvetuje tudi s strokovnimi službami in strokovnjaki (Ministrstvo za kulturo, Inšpektorat RS za kulturo in medije – IRSKM, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – ZVKDS, Restavratorski center, arheologi, galeristi, kustosi, slikarji, sodni cenilci ...), ki s svojimi strokovnimi mnenji pripomorejo k uspešni preiskavi kaznivih dejanj.

Tatvine umetnin in predmetov kulturne dediščine, njihovo tihotapljenje in s tem povezana nezakonita trgovina imajo v veliki večini primerov medna-

rodne razsežnosti. Odtujene umetnine se namreč pogosto odkrijejo v tujini, največkrat pri razkritju dejavnosti večjih kriminalnih združb. Zato policija sodeluje tudi s tujimi varnostnimi organi, saj mnogo pri nas odkritih umetnin in predmetov dediščine prihaja iz balkanskih držav, prav tako pa se posamezna pri nas ukradena umetniška dela odkrijejo v tujini. Stike s tujini varnostnimi organi vzpostavimo prek Interpola in Europola.

Slovenija je zaradi svoje geografske lege predvsem tranzitna dežela za kulturne dobrine, ki potujejo iz vzhodnoevropskih držav in z območja nekdanje Jugoslavije na trge zahodne Evrope. Pri tem gre pogosto za ukradene oziroma izropane predmete z arheoloških najdišč, iz cerkva, muzejev ...

Ponarejanje umetniških del

Skoraj vsako leto se pojavijo posamezni primeri ponarejanja umetniških del. Pojavljajo se ponaredki umetniških slik in skulptur (kipov) ter pripadajoče dokumentacije. Ponaredek poskuša čim bolj posnemati izvirnik – po slogu, temi, obliki, tehniki, materialih, značilnostih neke dobe, goljufi pa ga prodajajo kot izvirnik. Pri tem s prevaro služijo vrtoглаve zneske, saj običajno ponarejajo iskanne ali dražje umetnine.

Ponarejanje je največkrat povezano z nelegalnim trgovinam umetnin, za katerega so značilna prekupčevanje z deli dvomljive kakovosti (tako po izvoru kot po umetniški vrednosti) in cenovna nesorazmerja. Ponaredke pogosto prodajajo kot izvirnike, opremljene s potrdili, strokovnimi mnenji, certifikati in cenitvami, ki so včasih v celoti prirejene ali ponarejeni ali pa dvomljivi (navajajo morebitne avtorje in ugibajo vrednost izvirnika). Pri tem ni nikjer izrecno navedeno, ali je predmet izvirnik ali kopija in od kod

izhaja (izvor). Dvourni pisanja so pogosto namenjena zavajanju dobrovernih kupcev.

Preventivni nasvet lastnikom umetnin: pravočasno jih popišite, fotografirajte in zavarujte

Preiskovanje omenjenih kaznivih dejanj policistom najbolj otežuje dejstvo, da umetnine in predmeti kulturne dediščine niso popisani in fotografirani, zaradi česar se v veliko primerih dejansko ne ve, kaj je bilo odtujeno ali kakšen je bil predmet pred poškodovanjem. Poleg tega do primerov tatvin umetnin in predmetov kulturne dediščine velikokrat pride zaradi neustreznega varovanja. Lastnikom umetnin svetujemo, da svoje umetnine ustrezno (za)varujejo ter podrobno dokumentirajo (popišejo) in fotografirajo.

Priporočljivo je, da se umetnine dokumentirajo z uporabo obrazca, ki ga je izdal Mednarodni muzejski svet – ICOM in je dostopen na spletni strani (<http://slovenia.icom.museum/> – publikacije). Pomembno je, da se umetnine ustrezno in natančno fotografirajo. Podoben obrazec za opis umetnine je objavljen na spletni strani policije. Le na podlagi izpolnjenega obrazca bo imela policija v primeru tatvine ali drugega kaznivega dejanja zoper umetnino ustrezne in popolne podatke o posamezni umetnini.

Policija je za javnost izdala tudi zloženko s preventivnimi nasveti z naslovom *Kriminaliteta in umetnine*, ki je

dostopna tako v fizični obliki kot tudi na spletni strani policije, v rubriki Preventiva.

Navedena problematika statistično sicer ne pomeni velike obremenitve za policijo, saj je letno le približno 40 do 50 prijav tatvin umetniških del, pri čemer vse te umetnine nimajo statusa kulturne dediščine. Kljub temu je obravnavanje kaznivih dejanj, povezanih s kulturno dediščino, izrednega pomena, saj imajo predmeti pomembno vlogo pri ohranjanju zgodovine slovenskega naroda.

Besedilo: mag. Uršula Belaj, Sektor za splošno kriminaliteto UKP GPU

Pogovor z Igorjem Jerebom, novim vikarjem

»Trudim se biti neposreden, odprt in spoštljiv«

Igor Jereb je novi vikar, ki ga je Slovenska škofovska konferenca aprila letos imenovala za koordinatorja duhovne oskrbe v slovenski policiji. Opravlja različne naloge, ki so vključene v skrb za versko duhovno oskrbo v slovenski policiji, denimo svetovanje policistom in drugim zaposlenim v policiji glede moralnih, etičnih in verskih vprašanj. Na voljo je tudi policistom drugih veroizpovedi, in sicer jim pomaga vzpostaviti stik s predstavniki njihove verske skupnosti.

Gospod Jereb, kot duhovnik službujete od leta 2001. Svojo pot ste začeli v Škofji Loki, nadaljevali ste jo na Jesenicah, nato ste bili 12 let v Žireh; pet let ste od tam upravljali tudi župnijo Vrh - Sv. Trije Kralji in vodili zasebni vrtec s koncesijo. Bili ste tudi prodekan in dekan Škofjeloške dekanije, zdaj pa ste tudi župnik v Besnici pri Kranju. Policija je popolnoma nov, drugačen izziv od vaših preteklih službovanj. Je bila to vaša izbira, ste sami želeli delovati v našem sistemu? Kako ste doživeli svoj prihod v policijo?

Policija je res nov izziv, ki sem se ga lotil z veseljem, pa tudi s spoštovanjem in odprtostjo do vseh, ki jih srečujem in jih bom srečeval. Izbrali so me slovenski škofje, ki so verjetno imeli še nekaj drugih imen, med katerimi so izbirali. Tako poslanstvo se mi je osebno sicer zdelo zanimivo, a kot rečeno, odločitev so sprejeli škofje in pozneje seveda tudi vodstvo Policije, saj je bilo treba izvesti zaposlitveni postopek. Tako sem zdaj tu kot koordinator duhovne oskrbe. Ob prihodu v policijo sem se spraševal o marsičem: kako bo, kako me boste sprejeli, kako bom lahko deloval ... Sprejem je bil vljuden in spoštljiv, večina si me je radovedno ogledovala, nekateri so pokazali tudi naklonjenost in zanimanje. Nekateri se z menoj, kot so rekli, nimajo o ničemer pogovarjati, ker niso verni, drugim se celo zdi, da je moja prisotnost nepotrebna. Skratka, mnogo je pogledov in mnenj, sam osebno pa imam že nekaj spoznanj in sem pripravljen na nadaljevanje poslanstva.

Kakšni so vaši prvi vtisi, zdaj ko ste že obiskali vseh osem policijskih uprav? Kako ste bili sprejeti, ste zaznali kakšne zadržke zaradi svoje funkcije?

Direktorji uprav in njihovi ožji sodelavci, ki so jih ti ponekod povabili zraven, so me res lepo sprejeli in počutil sem se dobrodošlega. Govorili smo o marsičem, tako o službenih kot tudi o zasebnih zadevah. Pri njih ni bilo zaznani nobenega zadržka zaradi mojega poslanstva. Pogovarjali smo se o posebnostih na posameznih upravah in o težavah, s katerimi se srečujejo. Vedno so si vzeli dovolj časa, kar me je zelo razveselilo. Nekateri direktorji so mi že ponudili tudi možnosti za konkretno sodelovanje, na katere sem se deloma že odzval. Povabil sem jih tudi, naj o moji prisotnosti v policiji obvestijo svoje sodelavce in policijske postaje.

Ali na podeželju zaznavate drugačen odnos kot v Ljubljani? Nas kraj delovanja in življenja opredeljuje v smislu odprtosti do sprejemanja duhovne pomoči?

To bi lahko bilo nekoliko povezano, vendar mislim, da je pomembnejše, kaj v tem smislu dobimo v domači družini in kako na duhovno plat človekovega življenja oziroma sploh na življenje gledajo naši starši in tisti najbližji, ki so del našega življenja. Enako je z vrednotami. Lažje jih osvoji in sprejme tisti, ki vidi, da tudi staršem veliko pomenijo.

Kako prebijete led, ko pristopate k ljudem, ki niso vajeni pogovora z duhovnikom?

Trudim se biti neposreden, odprt in spoštljiv. Tudi pošalim se. Želim, da bi razumeli, da sem tudi sam človek, ki je hkrati duhovnik, in da zaradi svojega poslanstva nisem vzvišen. Z menoj se lahko pogovarjajo o marsičem, ne samo o verskih stvareh. Če je le mogoče, pa povem, da nočem nikogar spreminjati, ampak želim ljudi le spodbuditi k razmišljanju o tem, kaj vse je človek in kaj vse je v njem. Človek je namreč tudi duhovno bitje. V vsej samozavesti, ki jo premore, duhovno pogosto odlaga na stran.

Pred kratkim ste pripravili zloženko, v kateri predstavljate svoje poslanstvo. V policiji je pri vzpostavljanju odnosa zaupanja zaposlenih v vikarja tlakoval pot že vaš predhodnik Janez Novak. Ste ga tudi osebno poznali?

Zloženka je pripravljena in iskreno si želim, da bi jo policisti uporabljali. Njena vsebina je na voljo tudi na intranetu.

Janeza Novaka sem seveda tudi osebno poznal. Srečevala sva se na srečanjih skupine duhovnikov, ki se dobiva mesečno, vsakokrat pri enem izmed duhovnikov v njegovi župniji. Bil je preprost in iskren človek. Vedel sem, da opravlja poslanstvo policijskega vikarja, vendar se o tem nisva posebno poglobljeno pogovarjala. Bilo je več drugih stvari, o katerih sva govorila. Bolezen je bila zanj preizkušnja, tako kot je za vsakogar. Marsikdo se šele takrat zave, da ne bo vedno na tem svetu ...

Duhovno oskrbo uslužbencev je pri nas najprej začela Slovenska vojska. Ali sodelujete tudi z vojaškim vikarjem, ki je po smrti našega vikarja opravljal dolžnosti tudi v policiji? Ali si izmenjujeta izkušnje glede na to, da je v obeh ustanovah kljub razlikam tudi precej podobnosti?

Seveda sodelujem z vojaškim vikarjem Matejem Jakopičem, pa ne samo z njim, ampak z vsemi v Vojaškem vikariatu. Mesečno hodim na njihove funkcijske konference, kjer sem seznanjen z njihovim delom, pa tudi sam jim povem, kaj počnem. Izmenjamo si ideje, kako bi lahko bolje opravljali svoje poslanstvo. Z vikarjem Jakopičem se občasno srečam tudi osebno. Enako je počel moj predhodnik Novak.

Znanje in dosedanje izkušnje dela z ljudmi vam gotovo pomagajo pri spopadanju s težkimi zgodbami in stiskami, s katerimi se na vikarja v policiji obrnejo policisti.

Vse znanje in izkušnje iz mojega duhovniškega dela mi seveda koristijo, a človek z leti tudi raste in dopolnjuje svoj pogled na svet oziroma spoznava, kaj je bolj oziroma manj pomembno. Včasih tudi spozna, da je nekaj, kar je prej pri njem imelo pomembno mesto, delno izgubilo svoj pomen. Pri tem mislim tudi na birokracijo in pravila, ki jih je treba upoštevati ob zavedanju, da imaš pred seboj človeka z njegovo življenjsko zgodbo. Ljudi, ki pridejo, pozorno poslušam in jim poskušam pomagati po svojih močeh.

S kakšnimi težavami se policisti najpogosteje obračajo na vas? So to težki dogodki, s katerimi se srečajo pri

svojem delu in jih obremenjujejo v njihovem življenju, ali morebiti zasebne zgodbe, ki jih premlevajo? Obstaja razlika med policistkami in policisti v načinu pristopa in vsebini težav?

Vsega naštetega je nekaj. Razumeli boste, da ne morem in ne smem govoriti o konkretnih zadevah, je pa precej tem, o katerih se pogovarjamo: družinske težave, občutki, da njihovo delo ni dovolj in pravilno ovrednoteno, nerazumevanje nadrejenih, bolezni, ki jih presenetijo v ožjih družinah ali pri njih samih, ponos, ki je del policistovega življenja in je hkrati pogosto tudi ovira, da bi se izpeljal odkrit osebni pogovor doma ali kje drugje, ipd. Govorimo tudi o tem, kaj jih razveseljuje, o željah po podeljevanju zakramentov ...

Kako dojemate sodobno življenje? Ali menite, da sodobni človek res preveč zanemara duhovno plat in preveč poudarja materialno – tudi v škodo človeških vrednot?

Mislim, da sodobni človek pogosto sploh ne sprejema, da je duhovna plat tudi del njega in njegovega življenja. Morda je to posledica javnega mnenja oziroma poudarkov, ki so v svetu dostopni vsepovsod. Po drugi strani pa nenormalna navezanost na materialno res uničuje duhovno plat človeka in ob tem se izgublja tudi vrednote. Menim, da bi bilo dobro, da bi vsak človek kdaj razmislil, kaj je res pomembno in kaj res potrebuje. Če bi razmišljal iskreno, bi ugotovil zanimiva dejstva, tudi o duhovnem vidiku.

Svetopisemska modrost v Stari zavezi v povezavi z bližnjim uči: »Boljše je, da sta dva kakor eden, ker imata dobro plačilo za svoj trud: če namreč eden pade, ga njegov tovariš vzdigne, gorje pa enemu, če pade, ker ni drugega, da bi ga vzdignil. Tudi če dva spita skupaj, jima je toplo, a kako naj se ogreje en sam? In če koga izsiljujejo, mu dva stopita ob stran: trojna vrstica se ne pretrga hitro.« Kako razumete to sporočilo v povezavi z delom policistov? Za osebno stabilnost in moč je zelo pomembno, da imamo podporo drug drugega, podporo v vseh smislih, kajne?

Človek potrebuje podporo sočloveka. Ni pomembno, ali je policist ali pa opravlja kakšen drug poklic oziroma poslanstvo. Pomoč, nasvet, spodbuda in opora v težkih časih – vsak človek to po eni strani potrebuje, po drugi strani pa lahko vse to tudi daje drugemu. Dovolimo drugemu, da pristopi, in spodbudimo sebe k dejanjem.

Seveda pa ima prava podpora meje, in če te meje prestopimo, to ni več podpora, ampak postane težava.

Se duhovniki posebej usposabljaate na področju psihologije in komunikacije z ljudmi, da lažje pristopate k sogovornikom?

Na Teološki fakulteti imamo psihologijo, pa tudi v zvezi s komunikacijo z ljudmi imamo nekaj vsebin. Predvsem so poznejše praksa in izkušnje tiste, ki nas, vsaj tiste, ki imamo nekaj smisla za to, peljejo v pravo smer.

Eno izmed vaših prijetnejših opravil je gotovo vodenje obreda sklepanja cerkvene zakonske zveze. Vemo, da v okviru Upravne enote Kranj lahko opravljate tudi naloge pooblaščenca za sklepanje civilnih zakonskih zvez. Ni pogosto, da je duhovnik tudi pooblaščenec za sklepanje civilnih zakonskih zvez. Zakaj ste se odločili za to?

Vedno sem vesel, ko prideta dva do mene in povesta, da se želita poročiti pred Bogom. Skupaj med pogovorom izpolnimo zapisnik in se dogovorimo vse potrebno za lep potek cerkvenega obreda. Ko se odločita, da bosta skupaj, ter si obljubita spoštovanje, zvestobo in ljubezen v dobrem in slabem do konca, sprejmeta pogumno odločitev. Seveda računajoč na Božjo pomoč.

Dati besedo oziroma obljubo je nekaj velikega. Človek je mirnejši, ko mu nekdo nekaj obljudi. Zanaša se na to, da bo drugi obljubo res držal. Ljudje jo zelo pogosto tudi držijo. No, v tem smislu sem razmišljal, ko sem prosil načelnika Upravne enote Kranj za pooblastilo za civilno poročanje. Bolje, da si dva obljubita spoštovanje, zvestobo in ljubezen, kot da samo živita skupaj brez obveznosti. Če ne bo šlo, pač ne bo šlo. Civilni zakon je zame tudi javno izražena odločitev, da se bosta trudila ostati skupaj, in to je pomembno.

Vam je kot duhovniku neprijetno, kadar vas par prosi le za sklenitev civilne zakonske zveze?

Pooblastilo je novo, zato še nisem imel možnosti opraviti le civilno poroko. Gotovo pa bo prišlo tudi do tega. Nelagodno mi ne bo, in to zaradi že prej naštetih razlogov. Seveda pa si bom tudi tukaj prizadeval za tisto, v kar osebno verjamem, zato bom poročal le možkega in ženskega.

Vaša prva uradna maša v policiji je bila 10. junija 2018 na več kot 1.400 metrih nadmorske višine, na Okrešlju, kjer se vsako leto poklonimo gorskim reševalcem, ki so se v se-

verni steni Turske gore v Kamniško-Savinjskih Alpah med usposabljanjem smrtno ponesrečili. Zadnja štiri leta se spominjamo tudi tragično umrlih sodelavcev in sodelavk s Policijske uprave Murska Sobota, ki so se na poti na Okrešelj smrtno ponesrečili. To je bila gotovo tudi za vas prav posebna izkušnja. Kako ste jo doživeli?

To ni bila maša, ampak molitev za vse ponesrečene in njihove svojce, da bi v miru srca ohranjali spomin na svoje drage. Kot mi je bilo povedano, je sveta maša tam le na pet let. Dogodek sem doživel izredno globoko. Seveda sem bil prijetno presenečen nad tišino med mojo molitvijo. Vsi prisotni, tako verni kot neverni, so s tem pokazali, da spoštujejo pokojne in njihove sorodnike. To se mi je zdelo zelo lepo in sporočilno. Namreč, pokazati spoštovanje in hkrati dopustiti vernim, da molijo za pokoj duš vseh pokojnih in za mir v srcih sorodnikov. Tudi velika udeležba me je po svoje nagovorila.

Kot vikar v policiji boste morali opraviti usposabljanje za izvajanje policijskih pooblastil. Dobili boste tudi svoje orožje. Vam je ob misli na to nelagodno? Kakšen je vaš odnos do orožja?

Nekoč sem že dejal: če je za to, da sem lahko na mestu policijskega vikarja, treba opraviti usposabljanje, se bom potrudil, da ga tudi opravim. In če zraven spada tudi službeno orožje, potem ga sprejemam. Gotovo pa je potreben tudi globok razmislek o tem, kdaj ga je res treba uporabiti.

Kaj bi želeli spremeniti pri duhovni oskrbi v policiji in kje se vidite čez deset let?

Pri duhovni oskrbi v policiji je vedno treba iskati nove možnosti, da bi se še bolj lahko približali policistom, policistkam in njihovim družinskim članom, hkrati pa tudi verskim skupnostim, katerih člani so. Za to si bom prizadeval – da bodo torej tudi verske skupnosti bolj odprte za osebe znotraj specifične skupine ljudi, kar policisti po svojih besedah zagotovo so.

Kje bom čez deset let, ne vem. Nehvaležno je delati prevelike načrte, saj se lahko hitro zgodi kaj nepredvidenega, kar ti potem prekriža te načrte. Pustil se bom presenetiti.

Kako preživljate prosti čas? Vemo, da ste motorist. Nam zaupate, kateri motor vozite?

Nekateri motoristi mi pravijo, da moj motor ni pravi motor in da si samo domišljam, da sem motorist. Imam Piaggio MP3 500 Business. Spredaj ima dve kolesi in se posledično lahko vozi z izpitom B-kategorije. Zmore tudi kar lepe hitrosti in meni zadostuje.

Kako se obnašate kot motorist na cesti? Ali kaj grešite? Imate zaupanje v sovoznike?

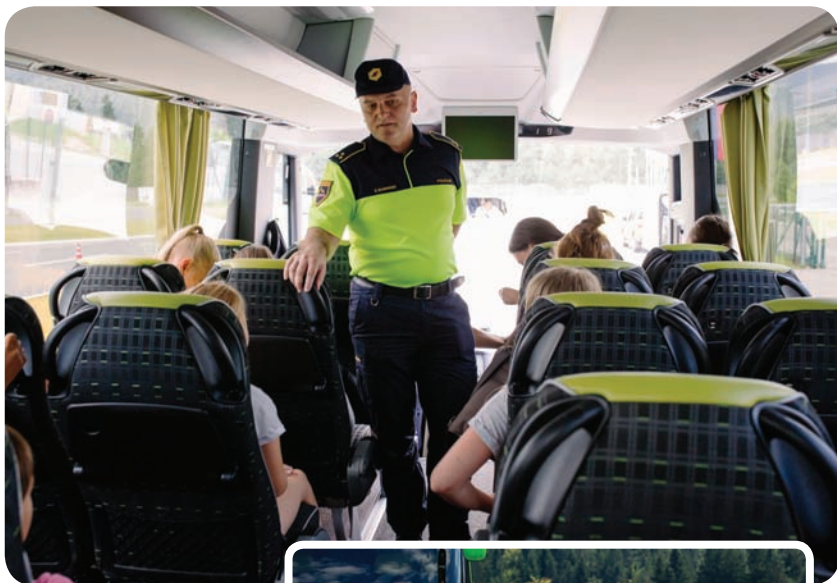
Trudim se voziti varno in primerno hitro. Včasih se tudi zgodi, da sem prehitel, in to je ta greh, po katerem me sprašujete. Upam, da me ne bodo zdaj, ko takole javno izpovedujem svojo občasno napako, lovili prometni policisti.

V sovoznike je dobro zaupati, a hkrati je vedno treba biti na preži, da po potrebi rešiš nastalo situacijo.

Želim vam vse dobro pri vašem delu in srečno vožnjo!

Hvala in lep pozdrav vsem v policiji.

*Besedilo: mag. Vesna Drole, Sektor za odnose z javnostmi SGDP GPU
Foto: osebni arhiv in arhiv Policije*

PRED ZAČETKOM ŠOLSKEGA LETA POSEBNO POZORNOST NAMENILI TUDI VARNI VOŽNJI Z AVTOBUSI

Zagotavljanje varnosti otrok je – še zlasti na začetku vsakega šolskega leta – ena najpomembnejših nalog policije. Posebna pozornost priprav na varen začetek leta je bila letos namenjena vstopanju otrok v šolske avtobuse in izstopanju iz njih. »Vozniki se namreč ne zavedajo svojih dolžnosti. Če avtobus, ki je označen s tablo za prevoz otrok, stoji na postajališču, morajo vozniki avtomobilov in drugih prevoznih sredstev mimo njega voziti posebno previdno in zmanjšati hitrost. Lahko se namreč zgodi, da bo otrok stekel na cesto pred avtobusom, vozniki pa ga bodo prepozno opazili ali pa sploh ne. Posledice take prometne nesreče so lahko zelo hude. Če pa je avtobus označen in ustavljen na vozišču, kar je običajno v naseljih, ki nimajo avtobusnih postajališč, se morajo vozniki ustaviti in počakati za avtobusom ter ne smejo peljati mimo njega, otroci pa morajo počakati, da avtobus najprej odpelje, in šele nato lahko gredo dalje,« je na skupni novinarski konferenci z Avto-moto zvezo Slovenije konec avgusta opozoril Boštjan Smolej iz Sektorja prometne policije na GPU. Na fotografiji je policijski inšpektor Edi Baumkirher s PU Celje. Fotografija je nastala na prometno-varnostnem dnevu v Centru varne vožnje na Vranskem. Policist je otrokom svetoval in preverjal, ali so se na avtobusu pravilno pripeli.

V POLETNE POČITNICE SO POLICISTI NA OBALI VSTOPI LI OBOROŽENI Z ŽOGAMI, KAPAMI IN FRIZBIJI

Tik pred začetkom šolskih počitnic so policisti PU Koper na izolski plaži v San Simonu izvedli odmevno preventivno akcijo za večjo varnost kopalcev. Obiskovalcem so delili preventivno gradivo in jih ob tem opozarjali na samozaščitno ravnanje. Med drugim so jih opozarjali tudi na prometno varnost, še posebno na višku sezone. Nepridipravi na plažah in bazenih, zlasti kadar je gneča, v nasprotju s kopalci ne počivajo, temveč delajo. Policisti tako vsako leto obravnavajo veliko tatvin torb, denarnic, dokumentov, ključev, mobilnih telefonov, denarja in drugih predmetov, ki jih ljudje nosijo s sabo na plažo. Med sproščenim poležavanjem ob vodi ali živahnim čofotanjem v njej namreč kar prekmalu pozabijo, da so torbo pustili povsem brez nadzora. »Na plažo ne nosimo vrednejših predmetov, prav tako jih ne puščamo v vozilu, še posebno ne na vidnih mestih,« je v izjavi za javnost ob tej priložnosti opozoril vodja policijskega okoliša Danijel Zagorac (na spodnji fotografiji).

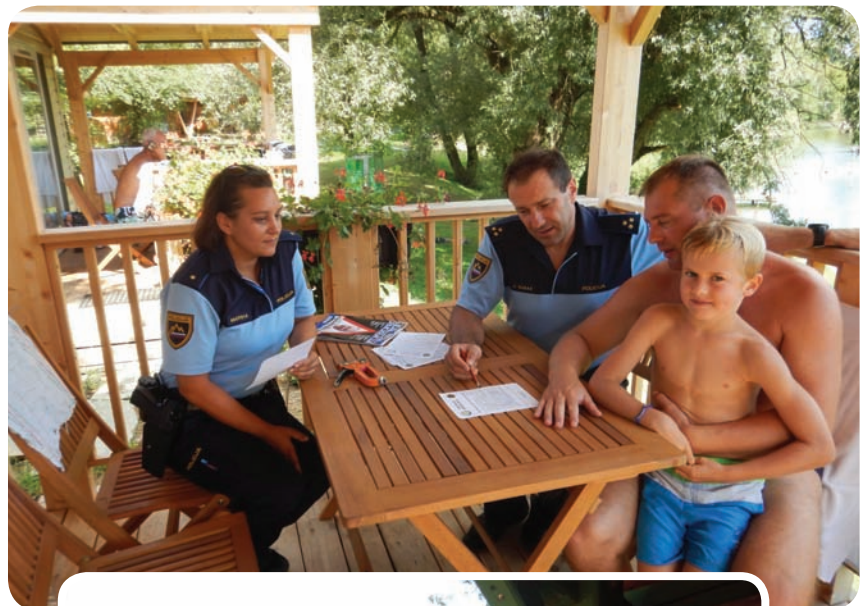

V SKUPNEM NADZORU NA LJUBLJANICI UGOTOVILI MNOGO KRŠITEV

Plovba po Ljubljani je med domačini in turisti iz leta v leto bolj priljubljena. Na raznih plovnih objektih so različni gostinski obrati, potekajo pa tudi številne prijavljene in neprijavljene prireditve s prevozi oseb in druge dejavnosti. Policisti PU Ljubljana so zato še pred začetkom poletja izvedli skupni poostrejni nadzor, s poudarkom na varnosti ljudi in premoženja ter ohranjanju narave in živalskih vrst. Sodelovalo je sedem policistov in kriminalistov ter 11 inšpektorjev drugih institucij. Poleg policijskega čolna so bili uporabljeni čolni Ribiške družine Barje, Ribiške družine Vrhnika in PGD Barje. Med nadzorom so policisti ter pomorski, okoljski, zdravstveni, tržni, finančni, občinski in drugi inšpektorji odkrili mnogo kršitev (npr. kurjenje v naravi, nedovoljeni privezi, voznik brez dovoljenja za plovbo, kajenje v gostinskem obratu, nepravilnosti pri cenikih in izdajanju računov, črna gradnja ob reki, nezakoniti gostinski obrat, vožnja po delu reke, kjer plovba ni dovoljena, in iztek fekalij v vodo) ter kršiteljem izrekli ustrezne ukrepe.

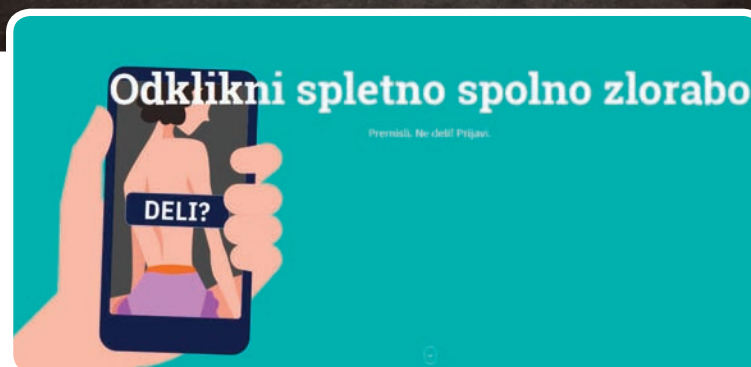
DOLENJSKI POLICISTI OPOZARJALI KOPALCE, DA SKRIVANJE DENARNIC POD BRISAČO NI NAJBOLJŠI VARNOSTNI UKREP

Tudi letošnje poletje so policisti PU Novo mesto obiskovali kampe in kopališča ob rekah ter obiskovalce opozarjali, na kaj naj bodo še posebno pozorni, da ne pride do nesreče pri kopanju, povedali pa so jim tudi, kako naj poskrbijo za varnost svojih osebnih predmetov. Kopalcem so svetovali, naj upoštevajo osnovne varnostne ukrepe pri kopanju in previdno vstopajo v reko. Pozivali so tudi starše – ti naj svojih otrok v vodi nikoli niti za trenutek ne pustijo brez nadzora. Žal so na začetku avgusta v Beli krajini obravnavali nesrečo, v kateri se je pri skoku v vodo huje poškodoval mlajši moški. Policisti so kopalce in turiste še opozarjali, da skrivanje mobilnih telefonov, denarnic in torbic pod brisačo ni najboljši varnostni ukrep, obiskali pa so tudi lastnike kampov in na vidna mesta na kopališčih in v kampih namestili preventivne letake. Občani na splošno kar upoštevajo nasvete policije – policisti PP Metlika in PP Dolenjske Toplice so namreč opazili, da so ljudje pozornejši in v svojih vozilih, parkiranih ob kopališčih, ne puščajo različnih predmetov, pa tudi okna vozil dosledneje zapirajo in vozila zaklepajo.

PROJEKT ODKLIKNI: SPLETNO NASILJE IN NADLEGOVANJE PRIJAVITE POLICIJI

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na začetku septembra javnosti predstavilo nov projekt, pri katerem sodeluje tudi policija. Namenjen je ozaveščanju o problematiki spletnega nasilja in nadlegovanja žensk in deklet. Ta dejanja so namreč čedalje bolj razširjena, nenehno pa se pojavljajo nove oblike. V Sloveniji je po podatkih najnovejše raziskave vsaj eno obliko nadlegovanja že doživelo 56 odstotkov učenk 7.–9. razreda, med srednješolkami pa 65 odstotkov vseh. »Splet z družbenimi omrežji omogoča storilcem široko in sorazmerno dostopno področje delovanja pod izmišljeno podobo. Med žrtvami so najpogostejše mladoletne osebe, a tudi odrasli niso izvzeti. Vse žrtve pozivamo, naj spletno nasilje prijavijo policiji, ker lahko le tako ustrezno ukrepamo ter ga ustavimo,« je dejala mag. Tatjana Bobnar, namestnica generalnega direktorja policije. Na policiji smo ob predstavitvi projekta tudi opozorili, da je javna objava posnetkov ali sporočil druge osebe s spolno vsebino brez njene privolitve v primeru hujše prizadetosti njene zasebnosti kaznivo dejanje, zaradi katerega lahko storilki/storilcu sodišče prisodi zaporno kazen v trajanju vse od treh mesecev do treh let. Gre namreč za nedopustno zlorabo osebnih podatkov.

NA 13. OTROŠKEM BAZARJU SO SE OTROCI DRUŽILI S POLICISTI

Otroški bazar, že tradicionalni sejem za otroke in družine, ki je potekal od 14. do 16. septembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, je bil tudi letos dobro obiskan. Kot vsako leto smo policisti razstavili svoja službena vozila in opremo, ki jo uporabljamo pri svojem delu, ter malčkom predstavili tudi svoje štirinožne pomočnike – policijske kužke. Na razstavnem prostoru policije je navihane otroke pričakala ekipa nasmejanih policistk in policistov, ki so odgovarjali na številna radovedna vprašanja o policijskem poklicu in tem, kako naj poskrbijo za lastno varnost. Malčki pa so lahko prisluhnili tudi ubranim zvokom Policijskega orkestra. Otroci iz vrta in učenci nižjih razredov osnovnih šol so se izjemno zabavali in policistom obljubili, da jih še kdaj obiščejo.

NA SEJMU AGRA ZA VESELJE OBISKOVALCEV POSKRBELA TUDI MASKOTA, POLICIST LEON

Od 25. do 30. avgusta 2018 je na sejmišču v Gornji Radgoni potekal že 56. sejem Agra, na katerem se je skupaj s policijskim veteranskim društvom Sever predstavila PU Murska Sobota. V šestih dneh sejma je razstavní prostor policije obiskalo ogromno ljudi. Predvsem mlajše obiskovalce je najbolj pritegnil simulator vožnje motornega kolesa Honda, zaradi česar so bili pripravljene čakati tudi v vrsti. Veliko zanimanja je bilo še za testiranje z alkokotestom in za preizkus t. i. alkoočal, testiranci pa so občasno poskrbeli za komične situacije, denimo ko so se preizkusili v elektronskem pikadu ali poskušali prehoditi slalom med stožci. Ves čas je seveda potekalo tudi fotografiranje mladih nãdobudnežev na patroljnem motornem kolesu BMW, vključno z ustvarjanjem selfijev z našo maskoto, policistom Leonom, ki je na sejmišču večkrat dnevno opravljãl opazovalno službo.

TUDI LETOŠNJA SOBRA NI MINILA BREZ POLICIJE

Na 7. mednarodnem sejmu obrambe, varnosti, zaščite in reševanja (SOBRA) konec septembra se je s številnimi vsebinami predstavila tudi policija. Obiskovalci so

med drugim lahko preverili, kako izvajamo policijske postopke, in se naučili osnov samoobrambe. Podrobneje so si lahko ogledali opremo prometnih policistov in policistov posebne policijske enote, specializirano vozilo z vodnim topom ter nov policijski čoln za delo na celinskih vodah. Na sejmu so bili še policisti specialci, policist motorist, policisti specializirane enote za nadzor državne meje, kriminalistični tehniki, policisti vodniki službenih psov in policisti konjeniki. Ljubitelje zgodovine smo popeljali skozi različna obdobja policije, in sicer vse od orožnikov, miličnikov do sodobnih policistov, najmlajši obiskovalci pa so se poigrali v policijskem otroškem kotičku. Ob tem smo vse zainteresirane seznanjali z možnostmi zaposlovanja v policiji, na osrednjem poligonu smo pripravili tudi več dinamičnih prikazov našega dela, prvič pa smo širši javnosti predstavili tudi uporabo vodnega topa.

Branko Sojer, UUP GPU

Z novim, celovitejšim konceptom do še učinkovitejšega odziva policije ob večjih naravnih in drugih nesrečah

Irena Utroša, DPDVN MNZ

Naravne in druge nesreče povzročajo narava in čedalje pogosteje tudi ljudje s svojimi posegi v okolje ter opravljanjem različnih dejavnosti, v nekaterih primerih pa so nesreče tudi posledica namernega delovanja. V zadnjih letih se število naravnih in drugih nesreč po svetu in tudi pri nas drastično povečuje. Vse več je nesreč s hudimi posledicami, kot so smrtno žrtve, veliko število poškodovanih in tudi razseljenih oseb ter velika gmotna škoda. Temu primerno je treba nenehno prilagajati delovanje vseh intervencijskih služb, tudi policije, za čim učinkovitejši odziv na nesreče.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami zajema varstvo ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami, da se zmanjša število nesreč ter prepreči oziroma zmanjša število žrtev in drugih posledic. Je enoten podsistem nacionalne varnosti države, ki je usklajen in povezan z drugimi podsistemi nacionalne varnosti na ravni lokalnih skupnosti, regij in države. Namenjen je zaščiti pred nevarnostmi, pripravljenosti na nesreče, preprečevanju nesreč, reševanju in pomoči ob nesrečah ter sanaciji njihovih posledic.

Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi predpisi določajo policiji pomembno vlogo pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Številne naloge na tem področju izvajajo vsakodnevno in običajno za policiste in občane neopazno. Policisti naloge pri obravnavi prometnih nesreč, delovnih nesreč, nesreč pri aktivnostih v naravnem okolju, nesreč z nevarnimi snovmi, požarov in eksplozij izvajajo dokaj rutinsko, po utečenih postopkih.

Večji izziv so naravne in druge nesreče srednjega in velikega obsega, kot so hudi potresi, obsežnejše poplave, nesreče v letalskem, železniškem in pomorskem prometu, žled, radiološke nesreče, epidemije nalezljivih bolezni ipd. Prav zato smo nedavno, tj. na začetku letošnjega leta, oblikovali nov, celovitejši koncept odzivanja policije ob obsežnejših naravnih in drugih katastrofah.

V teh primerih se namreč policisti srečujemo z večjim številom udeleženi in oškodovanih oseb ter številnimi pripadniki drugih enot za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP), kot so gasilci in pripadniki nujne medicinske pomoči (v nadaljnjem besedilu: NMP), nemalokrat pa tudi z gorskimi reševalci, jamskimi re-

Na medresorski simulacijski vaji Nevarnost za zdravje ljudi junija 2018 smo preverjali odziv organizacij v primeru vnosa nalezljive bolezni v državo oziroma bioterorizma in odziv v primeru večjega požara v podjetju za obdelavo kemijskih snovi.

ševalci, potapljači, reševalci s psi ter pripadniki Civilne zaščite in Rdečega križa. Obvladovanje teh nesreč od policistov – poleg znanja policijske taktike – zahteva znanje s področja zaščite in reševanja, nudenja prve pomoči in reševanja začetnih nevarnosti, hkrati pa tudi dobro sodelovanje in koordinacijo s sodelujočimi enotami.

Nosilci varnostnega načrtovanja v policiji

Policija se na te nesreče pripravlja znotraj delovnega področja *varnostno načrtovanje*, katerega nosilec je Oddelek za splošno varnost in varnostno načrtovanje, ki deluje znotraj Sektorja splošne policije UUP GPU. Na policijskih upravah so nosilci varnostnega načrtovanja oddelki za splošne policijske naloge, na policijskih postajah pa se s temi nalogami ukvarjajo pomočniki komandirja za splošne policijske naloge. Pomembno vlogo pri varnostnem načrtovanju ima Sektor

za varnostno načrtovanje Direktorata za policijo in druge varnostne naloge MNZ, saj za MNZ in Policijo pripravlja krovne predpise in usmeritve glede varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter načrte dejavnosti MNZ ob naravnih in drugih nesrečah, sodeluje z Upravo RS za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: UR-SZR) ter v številnih medresorskih skupinah s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, obenem pa koordinira usposabljanja, vaje in druge aktivnosti. Poleg tega skrbi za imenovanja predstavnikov Policije v državnih in regijskih štabih Civilne zaščite ter daje predloge za podelitev priznanj Civilne zaščite.

Podrobni načrti za najrazličnejše dogodke

Odziv ob naravnih in drugih nesrečah je odvisen od načrtovanja ter pripravljenosti in opremljenosti policistov za izvajanje nalog. Načrtovanje ukrepanja ob naravnih in drugih nesrečah je sis-

temsko urejeno z načrti zaščite in reševanja na državni, regionalni in lokalni ravni, pri pripravi pa sodeluje tudi MNZ, ki ima na podlagi državnih načrtov zaščite in reševanja kot dodatke k državnim načrtom izdelanih deset načrtov dejavnosti za nesreče in dogodke, kot so:

- nesreča zrakoplova,
- železniška nesreča,
- jedrska ali radiološka nesreča,
- potres,
- poplave,
- nesreča na morju,
- velik požar v naravnem okolju,
- uporaba orožij ali sredstev za množično uničevanje za teroristične namene oziroma v terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi,
- pojav epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh in
- pojav posebno nevarnih bolezni pri živalih.

Navodila, načrti, obrazci in usmeritve dosegljivi na intranetu policije

Na podlagi načrtov dejavnosti MNZ in usmeritev za izdelavo načrtov dejavnosti na regijski ravni imajo policijske uprave izdelane načrte dejavnosti, v katerih so opredeljeni odzivi policijskih uprav in postaj na vse prej naštetih nesrečah za posamezno območje. Ob veliki ali zelo veliki ogroženosti za posamezno nesrečo imajo policijske uprave izdelane posebne načrte, kot sta na primer Načrt dejavnosti PU Koper ob nesreči na

morju in Načrt dejavnosti PU Novo mesto ob jedrski in radiološki nesreči. Vsi načrti dejavnosti MNZ so objavljeni na intranetu policije med internimi akti.

Državni načrti zaščite in reševanja, načrti dejavnosti MNZ ter ažurirani načrti dejavnosti policijskih uprav so bolj sistematično objavljeni na intranetu v razdelku Operativne vsebine – Gradiva po področjih dela – Varnostno načrtovanje. Tu so tudi načrti DARS-a in še nekatera navodila ter obrazci, kot je npr. Dnevnik nesreče.

Za ukrepanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi in eksplozijah je treba poznati vsebino Navodila o delu policije ob sprejemu sporočila o sumljivih in nevarnih snoveh ter predmetih, za primer varnostnih situacij pa vsebino Navodila o ukrepih policije ob ugrabitvah, zajetju talcev, zasedbi objektov in podobnih varnostnih situacijah. Za uspešno ukrepanje je treba upoštevati tudi vsebino dokumentov, kot so Usmeritve za izvajanje policijske intervencije, Pravila o obveščanju in poročanju v policiji, Pravila o delovanju operativnih štabov policije in Strokovno navodilo za preiskovanje požarov in požigov.

Nujno stalno usposabljanje za ustrezno ravnanje ob naravnih in drugih nesrečah

Policija nima lastnega usposabljanja za odziv ob naravnih in drugih nesrečah. Nekatere vsebine so vključene v

višješolski program za policista, toda to za kakovostno izvajanje nalog ni dovolj. MNZ in Policija sta se zato že leta 2005 povezala z Izobraževalnim centrom za zaščito in reševanje znotraj URSZR in v sodelovanju z njim je bil pripravljen Program usposabljanja delavcev MNZ in Policije o sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – modul 1, ki se izvaja v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu. Zaradi izkazanih potreb po nadgradnji tega programa se bo v prihodnjem letu začela tudi priprava modula 2. V zadnjih dveh letih je to usposabljanje opravilo 70 policistov, v preteklih letih pa že približno 250 policistov. Poleg tega se je večje število policistov usposabljal za delo v štabih Civilne zaščite ter za odziv ob jedrski in radiološki nesreči, sodelovali pa smo tudi v nekaterih študijah nesreč in drugih dogodkov, pri katerih se analizira sodelovanje sodelujočih enot ob naravnih ali drugih nesrečah, ter pri usposabljanjih za vodje intervencij in drugih posvetih v organizaciji Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje.

Dobrodošle skupne vaje na lokalni, regijski, državni in mednarodni ravni

Pomemben del usposabljanj so vaje s področja zaščite in reševanja. Policisti policijskih postaj redno sodelujejo na različnih vajah v lokalnih skupnostih, ki jih pripravljajo gasilska društva ali občinski štabi Civilne zaščite.

V vajo preiskovanja letalskih in drugih množičnih nesreč, ki je septembra 2014 potekala na Dolenjskem, je bilo vključenih več kot 500 udeležencev.

Policijske uprave sodelujejo tudi v vajah regijskega pomena. URSZR pripravi približno pet tovrstnih vaj letno, vaje pa so povezane z aktualnimi nesrečami (nesreče v cestnem, železniškem in letalskem prometu, poplave, potresi itd.).

Na državni ravni se letno izvede ena ali dve kompleksnejši vaji, posamezne vaje pa izvajajo tudi razna ministrstva oziroma službe. Več vaj letno pripravi tudi DARS za primer nesreč v avtocestnih predorih. V zadnjih letih je policija aktivno sodelovala v več vajah državnega pomena.

Vajo Železniška nesreča 2016 v Mariboru sta organizirala Gasilska zveza Slovenije in Slovenske železnice. Policisti so izvajali naloge zavarovanja kraja in nudenja pomoči ponesrečencem, ogled kraja nesreče in identifikacijo mrtvih.

Vaja Murska Sobota 2017 je bila izvedena v sklopu Bogatajevih dni zaščite in reševanja 2017. Policija je izvedla vrsto svojih nalog za primer požara v večstanovanjskem objektu, poplave v arhivu ter večje prometne nesreče z udeležbo vozila za prevoz nevarnih snovi.

Vaja iskanja pogrešanega zrakoplova Divača 2017: policija je aktivno sodelovala pri pripravi načrta vaje, vodila je operativne naloge iskanja pogrešanega zrakoplova iz zraka in izvajala prenos slike do štaba – vodstva vaje. V vaji sta sodelovala dva policijska helikopterja, helikopter Slovenske vojske in športna letala aeroklubov, ki imajo pogodbe z URSZR.

Vaje Zlomljeno krilo ter regijska vaja Letalska nesreča Aerodrom Ljubljana 2017 so bile izvedene na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana. V vajah so se policisti usposabljali za izvajanje ogledov in preiskovanje letalskih nesreč, identifikacijo mrtvih, zavarovanje kraja nesreče, zbiranje prvih obvestil in opravljanje drugih policijskih nalog.

Pri mednarodni vaji Edrex se je preizkušala pripravljenost EU za nesreče večjega obsega.

V letu 2018 je bila načrtovana dvo-dnevna vaja odziva za primer terorističnega napada. Po zadnjih informacijah bo v tem letu izveden le teoretični del vaje v obliki štabne vaje, praktični del pa naj bi se izvedel naslednje leto.

Vaj pa ne organizira samo URSZR, temveč v okviru svojih pristojnosti tudi druge ustanove. Tako se policisti vključujemo tudi v vaje, ki jih na področju jedrske varnosti in odziva ob jedrski in radiološki nesreči izvaja Nuklearna elektrarna Krško (v nadaljnjem besedilu: NEK). Zelo pomembno nenapovedano realistično vajo s tega področja je v letu

Na ljubljanskem nogometnem stadionu Stožice je aprila 2016 potekala vaja za primer množične nesreče oziroma terorističnega napada, v kateri je skupaj sodelovalo kar 1.680 ljudi.

2015 izvedla policija na območju PU Novo mesto. Vaja se je imenovala Nevtron 2015, v njej pa so poleg Policije in MNZ sodelovali še predstavniki Uprave RS za jedrsko varnost in NEK. Namen vaje je bil preveriti odziv pristojnih služb ob predpostavki resnične grožnje v NEK.

Nazadnje, junija 2018, smo sodelovali pri medresorski simulacijski vaji Nevarnost za zdravje ljudi, ki jo je organiziral Nacionalni inštitut za javno zdravje v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, da bi celovito preveril ukrepe s področja javnega zdravja in ukrepe vseh drugih ključnih deležnikov pri zagotavljanju splošne varnosti. V vaji so se preverjali postopki, pripravljenost in odziv organizacij za primer vnosa nalezljive bolezni

v državo oziroma bioterorizma in odziv v primeru večjega požara v podjetju za obdelavo nevarnih snovi.

Gre za realne dogodke, ki se lahko zgodijo kadar koli in kjer koli, obsega nesreče pa ni mogoče vnaprej točno določiti in jo je posledično težko omejiti. V vaji sta poleg predstavnikov MNZ in Policije s področja varnostnega načrtovanja sodelovali tudi predstavnici obeh služb za odnose z javnostmi znotraj Policije in MNZ, saj se je v sklopu vaje preverjalo tudi obveščanje javnosti in komuniciranje z mediji. Namen vaje je bil preizkusiti postopke, ugotoviti pomanjkljivosti in na podlagi ugotovitev pripraviti predloge za spremembe in dopolnitve ukrepov.

Sodelovanje v mednarodnih evalvacijah

MNZ in Policija se vključujeta tudi v nekatere mednarodne aktivnosti. Tako sta bili v letu 2017 izvedeni dve celoviti mednarodni evalvaciji na dveh različnih področjih.

Prvo je junija izvedla Mednarodna zdravstvena organizacija (World Health Organization, v nadaljnjem besedilu: WHO), in sicer na temo preverjanja izvajanja Mednarodnega zdravstvenega pravilnika. MNZ je v okviru evalvacije skrbelo za tehnično področje *povezovanje organov javnega zdravja in varnosti*, pri katerem je bil predstavljen koncept odziva ob nesrečah in dogodkih, pri katerih varnostne situacije vplivajo na javno zdravje (ukrepanje ob množičnih nesrečah s številnimi žrtvami in nevarnostmi za zdravje ljudi – uporaba radioloških, kemijskih ali bioloških sredstev, drugi primeri ogrožanja zdravja in okolja). Splošna ocena mednarodne komisije je bila, da je Slovenija na tem področju dobro pripravljena, manko pa se je kazal na področju komuniciranja, usposabljanj in vaj. Posledično je WHO novembra 2017 organizirala delavnico tako za predstavnike služb za odnose z javnostmi vseh ministrstev kot tudi za tiste predstavnike ministrstev, ki se ukvarjajo z načrtovanjem ob naravnih in drugih nesrečah, udeležili pa so se je tudi predstavniki MNZ in Policije.

Prav tako je WHO v sodelovanju z britanskim ministrstvom za zdravje januarja 2018 v Luksemburgu organizirala vajo na temo hibridnih groženj na področju javnega zdravja in varnosti. Vaje so se udeležile predstavnice MNZ, Ministrstva za zdravje in Nacionalnega inštituta za jav-

no zdravje. Prav ta vaja je bila izhodišče za pripravo že opisane junijske nacionalne vaje Nevarnost za zdravje ljudi, saj je vaj s tega področja premalo. V zadnjem času je namreč vse več groženj povezanih tudi z ogrožanjem javnega zdravja. Medtem ko je načrtovano za ukrepanje ob klasičnih nesrečah precej in je tudi ukrepanje večinoma (v skladu z obsegom nesreče) kar učinkovito, pa je pri nesrečah ali grožnjah, ki vključujejo nevarne snovi, bioagense, radioaktivne materiale ipd., načrtovanje drugačno, saj je lahko mnogo različnih scenarijev, ukrepanje pa je težje, manj predvidljivo in občasno zelo nevarno tudi za pripadnike intervencijskih služb. Poleg splošnih varnostnih ukrepov je treba upoštevati še številne druge, pomembne za preprečevanje škodljivih posledic nesreče.

Ukrepanje ob jedrskih in radioloških nesrečah

Na področju pripravljenosti za ukrepanje ob jedrskih ali radioloških nesrečah je bila novembra 2017 izvedena mednarodna misija EPREV (Emergency Preparedness Review), ki jo je v okviru sodelovanja z Mednarodno agencijo za atomsko energijo gostila Slovenija. Za ta mednarodni pregled sta se MNZ in Policija pripravljala dve leti, in sicer s predhodno ureditvijo pomanjkljivosti, ki so bile opredeljene v okviru predhodne simulacije misije, imenovane SEPREV. V sami misiji so sodelovali predstavniki MNZ, UUP GPU, Operativno-komunikacijskega centra UPS GPU, PU Novo mesto in PP Novo mesto.

Predstavniki misije so pohvalili pripravljenost MNZ in Policije za ukrepanje ob jedrskih ali radioloških dogodkih. V skupnem poročilu državi je navedenih

več ukrepov, pri katerih bosta MNZ in Policija v okviru medresorskega sodelovanja morala prispevati k skupnemu odzivu na dogodke, da bosta ob morebitni nesreči čim učinkovitejša. Največji poudarek je na učinkovitem komuniciranju med organi in službami ter opremljenosti in usposobljenosti tistih, ki so odgovorni za odziv ob nesreči.

V okviru nacionalnega projekta ICS pripravili nov koncept ukrepanja policije

Našteti dokumenti in pravne podlage ter vse druge aktivnosti so osnova za izvajanje policijskih nalog v spremenjenih razmerah, ki jih povzročajo naravne in druge nesreče. Izvajanje policijskih nalog ob intervencijah, vaje zaščite in reševanja ter analize po teh dogodkih so pokazali, da je treba koncept odziva prilagoditi dejavnostim vseh intervencijskih služb in značilnostim nesreč, ki postajajo čedalje kompleksnejše in težje obvladljive.

Na podlagi tega smo na začetku leta 2018 oblikovali enoten koncept odziva policije ob naravnih in drugih nesrečah. Pripravljen je bil v skupnem projektu pod okriljem URSZR. Namen projekta je bil oblikovanje celovitega modela vodenja odziva na nesreče za vse ravni vodenja na področju zaščite, reševanja in pomoči v Sloveniji, kar do zdaj še ni bilo sistemsko urejeno. Izkušnje ob večjih nesrečah doma in v tujini so vplivale na miselnost, da se na državni ravni pristopi k projektu ICS URSZR (v angl. ICS – Incident Command System). Tudi Policija do zdaj ni imela v enem dokumentu oziroma na enem mestu zbranih in predstavljenih postopkov ukrepanja ob naravnih in drugih nesrečah, zato je

Opis odziva policije ob naravnih in drugih nesrečah

NESREČA MANJŠEGA OBSEGA	NESREČA SREDNJEGA OBSEGA	NESREČA VELIKEGA OBSEGA
V nesrečah manjšega obsega praviloma posreduje policijska patrulja območno pristojne policijske enote v sestavi vodje patrulje in policista (napoti jo OKC PU). Vodja policijske intervencije je vodja patrulje, ki usklajuje delo z vodjo intervencije ZRP in vodjo intervencije NMP.	V nesrečah srednjega obsega OKC PU na kraj nesreče napoti razpoložljive policijske patrulje območno pristojne policijske enote ter po potrebi dodatne patrulje iz sosednjih enot. Vodja policijske intervencije je vodja patrulje, ki je prva prispela na kraj. Vodja policijske intervencije vodi delo policistov ter usklajuje delo z vodjo intervencije ZRP in vodjo intervencije NMP. Ob obsežnejši oziroma zahtevnejši intervenciji OKC PU za vodjo policijske intervencije določi policijskega vodjo (vodjo izmene, pomočnika komandirja, komandirja PP).	V nesrečah velikega obsega OKC PU na kraj nesreče napoti vse razpoložljive policijske patrulje območno pristojne policijske enote, patrulje drugih enot in po potrebi tudi patrulje drugih policijskih uprav. Vodja policijske intervencije je vodja patrulje, ki je prva prispela na kraj. Vodja policijske intervencije vodi delo policistov ter usklajuje delo z vodjo intervencije ZRP in vodjo intervencije NMP. OKC PU v najkrajšem možnem času za vodjo policijske intervencije določi policijskega vodjo (pomočnika komandirja, komandirja PP, inšpektorja PU, vodenje lahko prevzamejo tudi višji inšpektorji GPU). Glede na vrsto in obseg nesreče se lahko skliče operativni štab PU, če pa nesreča obsega več policijskih uprav, pa tudi operativni štab GPU.

bilo treba izdelati besedilni in shematski pregled nalog oziroma oblikovati koncept.

Nov koncept predvideva pet različnih odzivov za:

- nesreče manjšega obsega,
- nesreče srednjega obsega,
- nesreče velikega obsega (množične nesreče),
- eksplozije eksplozivnih naprav ter eksplozije s sumom prisotnosti kemičnih in bioloških agensov ter radioaktivnih snovi,
- ugrabitve, zajetja talcev, zasedbe objektov in podobne varnostne situacije.

Glavne naloge policistov

Glavne naloge policistov ob vseh nesrečah so:

- izvajanje prvih nujnih ukrepov za reševanje življenja ljudi, če je to z razpoložljivimi sredstvi varno izvesti (reševanje oseb, gašenje začetnega požara, odvrnitev nevarnosti in nudenje prve pomoči),
- vzpostavitev reda na kraju nesreče in varovanje območja,
- zavarovanje kraja nesreče,
- urejanje prometa in zagotavljanje dostopa za preostale intervencijske službe,
- zbiranje prvih obvestil in dokumentiranje z namenom izvajanja poznejših preiskovalnih ukrepov,
- evakuacija prebivalcev,
- obravnava nepoškodovanih oseb ter evidentiranje poškodovanih in umrlih v nesreči,
- obveščanje pristojnih organov,
- ogled kraja nesreče.

Policisti naj poskušajo čim celoviteje zagotoviti izvajanje navedenih nalog, saj imajo druge intervencijske enote (gasilci in reševalci) mnogo svojih nalog. Izvajanje nalog je pogosto treba usklajevati prav z gasilci in reševalci, v nekaterih primerih pa je potrebno tudi neposredno sodelovanje. Poseben poudarek naj bo na koordinaciji in komunikaciji med vodji sodelujočih enot (vodja policijske intervencije, vodja gasilske intervencije ali vodja druge enote za zaščito, reševanje in pomoč ter vodja intervencije NMP) ter jasni razmejitvi pristojnosti vodenja intervencije glede na vrsto in posamezno fazo.

Opremljenost policistov z zaščitnimi in drugimi sredstvi se izboljšuje

Policisti morajo biti za uspešno izvedbo nalog (tudi ko gre za odzivanje na naravne in druge nesreče) ustrezno

Čoln za celinske vode Trident Piton 520

opremljeni. Stanje se počasi izboljšuje, a treba bo narediti korak naprej.

Nova policijska uniforma je primernejša in uporabnejša za izvedbo nalog ob naravnih in drugih nesrečah. Pred časom so bila enotam dodeljena sredstva za zaščito pred nalezljivimi boleznimi. V letu 2016 je bil nabavljen motorni patroljno-reševalni čoln za celinske vode Trident Piton 520. Čoln je sicer stacioniran na območju PU Maribor, a je namenjen za izvajanje policijskih nalog in delovanje ob poplavah ali iskalnih akcijah tudi na območju drugih policijskih uprav s plovnimi celinskimi vodami.

V postopku javnega naročila je označevalni odsevni brezrokavnik VODJA POLICIJA, s katerim se bo označeval vodja policijske intervencije na kraju večje nesreče ali večjega dogodka in varovanja javnih zbiranj oziroma drugih aktivnosti, pri katerih sodeluje večje število policistov. Glavni namen brezrokavnika je, da pripadniki sil za zaščito in reševanje ter

NMP, predstavniki medijev in drugi udeleženci na kraju večje intervencije hitro prepoznajo vodjo policistov.

V sklepnih fazi naročanja je tudi manjši mobilni štab, in sicer kombinirano vozilo s štirikolesnim pogonom največje dovoljene mase 3,5 tone. V vozilu bodo štiri delovna mesta, opremljeno bo s prenosnimi računalniki z dostopom do ITSP Policije, večfunkcijsko napravo, barvnim tiskalnikom formata A3, tremi LCD-zasloni, tremi radijskimi postajami Tetra, radijsko postajo DMR za komuniciranje z radijskim sistemom enot za zaščito in reševanje ter NMP in letalsko radijsko postajo. V vozilu bodo tudi zaščitna sredstva, aparat AED, nahrbtnik s prvo pomočjo, šest ročnih terenskih GPS-naprav itd. Tako opremljeno vozilo bo vodji policijske intervencije in njegovim pomočnikom omogočilo ustrezne delovne razmere ob večjih nesrečah, iskalnih akcijah in javnih zbiranjih, uporabno pa bo tudi za druge policijske naloge.

Končni osnutek brezrokavnika VODJA POLICIJA

Večje nesreče, ki so v zadnjih letih zahtevale učinkovit odziv policije

Dobro načrtovanje, usposabljanje in opremljenost se najbolj odražajo v dobrem odzivu policistov ob naravnih in drugih nesrečah. Omeniti je treba naslednje nedavno obravnavane primere:

- Žled in poplave februarja 2014. Pri odpravi posledic je sodelovalo 1.851 policistov, ki so skupaj opravili 24.354 ur dela. Opravljali so številne policijske naloge: zavarovanje območij in cest, pomoč v odročnih krajih, pomoč pri vzpostavitvi radijskega omrežja in neposredna odprava posledic žleda (odstranjevanje drevja). Veliko policistov je izvajalo naloge v domačem okolju, mnogo pa se jih je s posledicami žleda spopadlo v vlogi pripadnikov prostovoljnih enot za zaščito in reševanje (gasilci in gorski reševalci).
- Masovne prometne nesreče na primorski avtocesti.
- Požari v obratih za zbiranje nevarnih snovi v letu 2017 (Vrhnika, Ljutomer in Zalog pri Straži). Ob teh požarih, predvsem ob požaru v Kemisu na Vrhniki, se je v javnosti začela širša polemika o pripravljenosti pristojnih služb na tako zahtevne požare in odpravo posledic požarov nevarnih snovi. Ugotavljamo, da je policija v vseh navedenih požarih korektno

opravila svoje naloge.

- Požari v naravnem okolju na območju Kraškega roba in Krasa v letu 2017.
- Močan veter in poplave decembra 2017. Pri odpravi posledic je sodelovalo 277 policistov, ki so skupaj opravili 1.461 ur dela. Izvajali so zavarovanje ogroženih območij in zapore cest, obveščali občane, izločali vozila, s cest odstranjevali manjša drevesa ter obravnavali prometne nesreče in dogodke, ki so bili posledica ujme.

V zadnjem desetletju so bile v Sloveniji najpogostejše naravne nesreče poplave, ki so prizadele širša območja na različnih delih države; večkrat so bili poplavljeni tudi policijski objekti. Veliko posledic v naravi in na infrastrukturi so povzročila tudi večja neurja, toča in žled. Med nesrečami v prometu je bilo največ množičnih nesreč na avtocestah. V letalskem prometu je bilo več nesreč s smrtnimi žrtvami v kategoriji športnih letal, v železniškem prometu pa večjih nesreč ni bilo.

Nov izziv vseh prvih posredovalcev so nesreče pri adrenalinskih športih, kot so jadralno padalstvo, veslanje na divjih rekah, soteskanje, plezanje, turno smučanje in spust z gorskimi kolesi, saj se običajno izvajajo na težko dostopnih območjih. V prihodnosti se bodo morale pristojne službe ustrezno pripravljati

tudi za primer potresa v osrednji Sloveniji, ki je na podlagi ocen ogroženosti in tveganja opredeljen kot nesreča, ki bi pustila najhujše posledice. Vsekakor moramo biti ustrezno pripravljeni tudi na preostale nesreče in potencialne teroristične napade.

Sodelovanje z drugimi službami in pogled naprej

Ne glede na vrsto nesreče smo policisti med prvimi obveščeni in napoteni na kraj dogodka, kjer nato v skladu z znanjem in opremljenostjo pomagamo oškodovancem. Pri tem pogosto pomagajo znanje in izkušnje, ki jih številni policisti dobijo pri svojem prostovoljnem delu v enotah za zaščito in reševanje (gasilci, gorski reševalci, jamski reševalci, potapljači, vodniki reševalnih psov itd.), zato je smiselno policiste podpirati pri njihovem delovanju v prostovoljnih reševalnih enotah. Ob nesrečah se poleg oškodovancev in očividcev srečamo še z reševalci službe NMP, gasilci in drugimi prvimi posredovalci.

Ugotavljamo, da je sodelovanje med policisti, gasilci in reševalci na visoki ravni in se še nadgrajuje. Tudi vodenje intervencij ob različnih nesrečah ali v posameznih fazah nesreče poteka vse bolj usklajeno in profesionalno. Vsekakor je priporočljivo, da policisti gasilce in reševalce dodatno opozorimo na pomen

Regijska vaja Nesreča na Južni železnici Šentjur, april 2018. Policisti smo, skupaj z drugimi pristojnimi službami, vadili ukrepanje v primeru trčenja potniškega in tovornega vlaka ter razlitija neznane nevarne snovi. Pri vaji je sodelovalo okrog 300 oseb, ki so oskrbele več kot 50 ponesrečencev.

Tabela: Statistični pregled dogodkov v obdobju 2014–2017 in prvem polletju 2018

VRSTA DOGODKA	ŠTEVILO DOGODKOV				
	2014	2015	2016	2017	2018
Delovna nesreča	508	652	533	552	313
Dogodek na železnici	28	24	18	19	13
Eksplozija				1	4
Gorska nesreča	42	45	61	59	40
Iskalna akcija	178	214	210	178	101
Izguba nevarne snovi		2			
Najd. trupla ali del. čl. telesa	49	41	32	48	24
Najden sumljiv predmet, snov				2	16
Naravna nesreča	32	18	22	35	7
Nenadna smrt	491	463	428	496	222
Nesreča na morju, jezeru, reki	9	11	9	7	5
Nesreča z zrač. plovilom	28	26	30	37	12
Nesreča na smučišču	44	99	71	141	83
Nesreča na žičnici					4
Nesreča pri športu, rekreaciji				3	35
Nesreča v jamarstvu		1	1		1
Onesnaženje okolja	23	38	26	31	11
Pošk. del. strojev in naprav	15	16	8	7	2
Požari	889	1.040	1.022	1.098	518
Samomor	391	411	364	390	169
Utopitev	12	13	10	11	12
SKUPAJ	2.739	3.114	2.845	3.115	1.592

Opomba: Statistični pregled nesreč oziroma dogodkov, navedenih v evidenci dogodkov FIO Policije za obdobje 2014–2017 in prvo polletje 2018. Štirje dogodki se pojavljajo samo v letu 2018 oziroma konec leta 2017, saj je bil 1. januarja 2018 šifrant dogodkov ažuriran in dopolnjen.

varovanja sledi in dokazov za izvajanje preiskovalnih ukrepov, hkrati pa moramo poskrbeti tudi za njihovo varnost ob morebitni varnostni ogroženosti. Prav na tem področju je še veliko izzivov, ki nas, upoštevajoč vse občutljivejše varnostno stanje, čakajo v prihodnosti.

Viri

1. Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo in 97/10.
2. Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol). Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr. in 10/17.
3. Zakon o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol). Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16 in 77/17.
4. Državni načrti zaščite in reševanja. Pridobljeni 10. septembra 2018 s <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=os121.htm>.
5. Načrti dejavnosti MNZ in policijskih uprav ob naravnih in drugih nesrečah. Pridobljeni 11. septembra 2018 z intraneta Policije.
6. Sojer, B. (2018). Oblikovanje celovitega modela vodenja odziva na nesreče za vse ravni vodenja na področju zaščite, reševanja in pomoči v Republiki Sloveniji – predstavitev postopkov policije; MNZ, št. 843-2/2018/16.

Besedilo: Branko Sojer, Uprava uniformirane policije GPU, in Irena Utroša, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge MNZ
Foto: arhiv Policije in Nacionalnega inštituta za javno zdravje

Fizično urejanje prometa v križiščih

Obujanje skoraj pozabljene policijske veščine

Množica javnih prireditev, zapore na cesti, jutranje in popoldanske konice, zastoji in gneča na mestnih vpadnicah, gost promet v središču mesta ... Vse to je del vsakdanjika v prestolnici, v katerega smo aktivno vključeni tudi policisti. Kljub sodobni tehnologiji in razvoju infrastrukture cestnega zastoja pogosto še vedno ne moremo rešiti drugače kot nekoč, to je s fizično prisotnostjo na cestišču. A kaj ko je posameznikov, ki zares obvladajo fizično urejanje prometa v križišču, le še toliko, da jih lahko preštejemo na prste ene roke. Na ljubljanski policijski upravi smo zato sklenili, da bomo to znanje rešili pred pozabo in usposobili nove generacije policistov, da bodo, ko bo treba, znale tudi same učinkovito urediti zapleteno prometno stanje.

V Ljubljani se vsako leto srečujemo z vse večjim številom javnih prireditev na cesti, ki postajajo tudi čedalje obsežnejše, zato v njihovo varovanje vključujemo policiste z vseh svojih policijskih postaj, ne le prometnih. Že zadnjih nekaj desetletij se Ljubljana vsakodnevno spopada tudi s specifično problematiko vseh večjih mest – gostim cestnim prometom, tako tekočim kot mirujočim. Promet v mestnem središču in na vpadnicah se najprej močno poveča jeseni, in sicer s koncem dopustov ter začetkom novega šolskega in študijskega leta, sledijo že prve (jesenske) počitnice, nato prazniki ob dnevu reformacije ter aktivnosti v tednu okoli dneva spomina na mrtve. Policijske naloge se nato v decembru, ko glavno mesto zasedejo še turisti, razširijo na celomesečne aktivnosti. Dodatna prometna obremenitev in razlog za spreminjajoče se prometne režime so tudi različna gradbena (obnovitvena ipd.) dela na cestnem omrežju, predvsem pa v ožjem središču mesta.

Cestna infrastruktura se razvija in hitro napredujejo tudi različne tehnologije, povezane s krmiljenjem prometa, toda nepredvidljivih prometnih razmer in cestnih zastojev ob prometnih konicah kljub temu marsikdaj še vedno ni mogoče reševati drugače kot s fizičnim urejanjem in nadzorom prometa v križiščih in na javnih cestah. Takrat policisti promet urejamo s svojo prisotnostjo ter neposredno s položajem telesa, rokami in zvočnimi znaki. Naše ravnanje je v skladu s Pravilnikom o znakih, ki jih dajejo policisti in druge pooblaščené uradne osebe pri urejanju in nadziranju cestnega prometa.

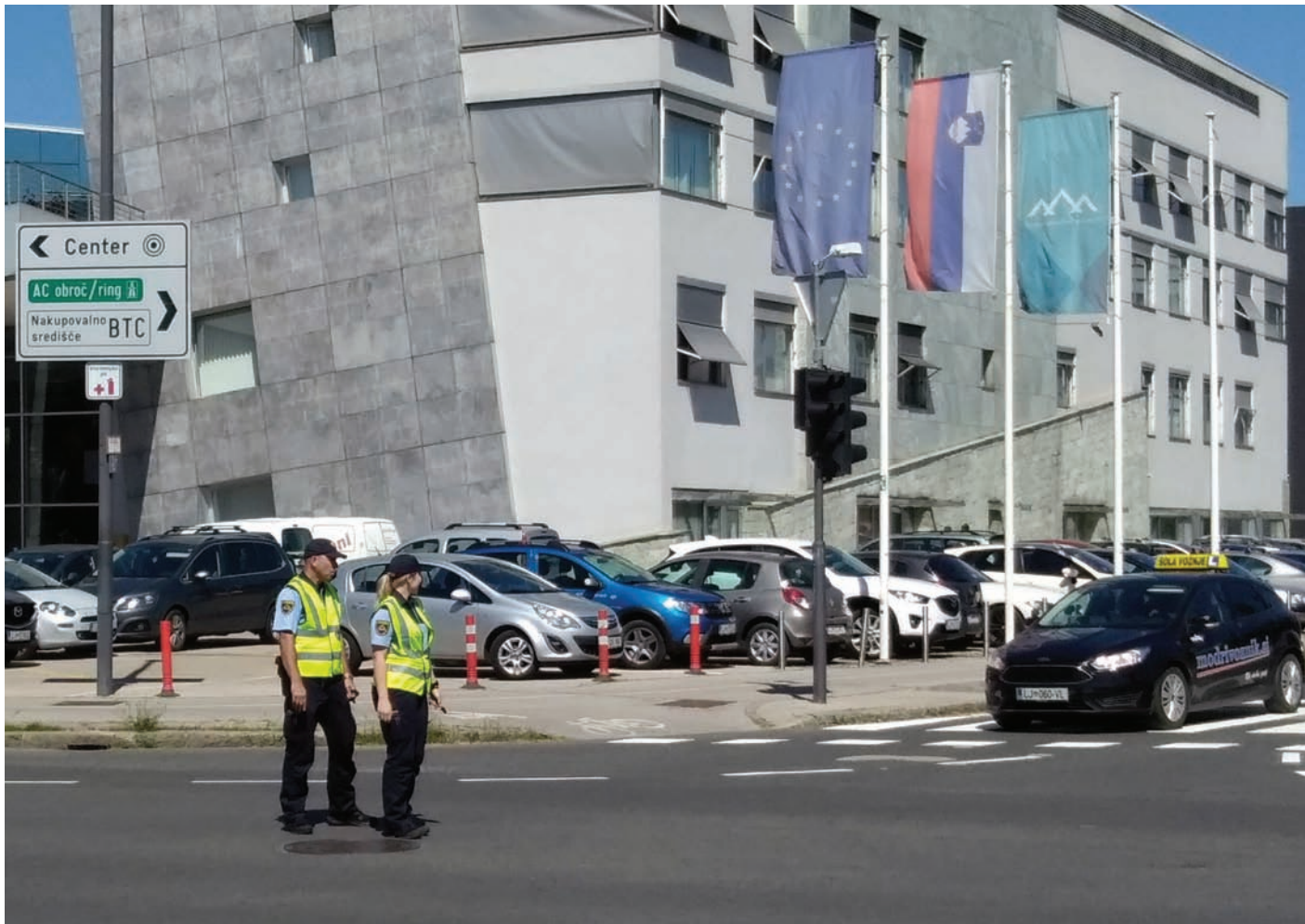
Za urejanje prometa začeli usposabljeni tudi rezervne policiste in mestne redarje

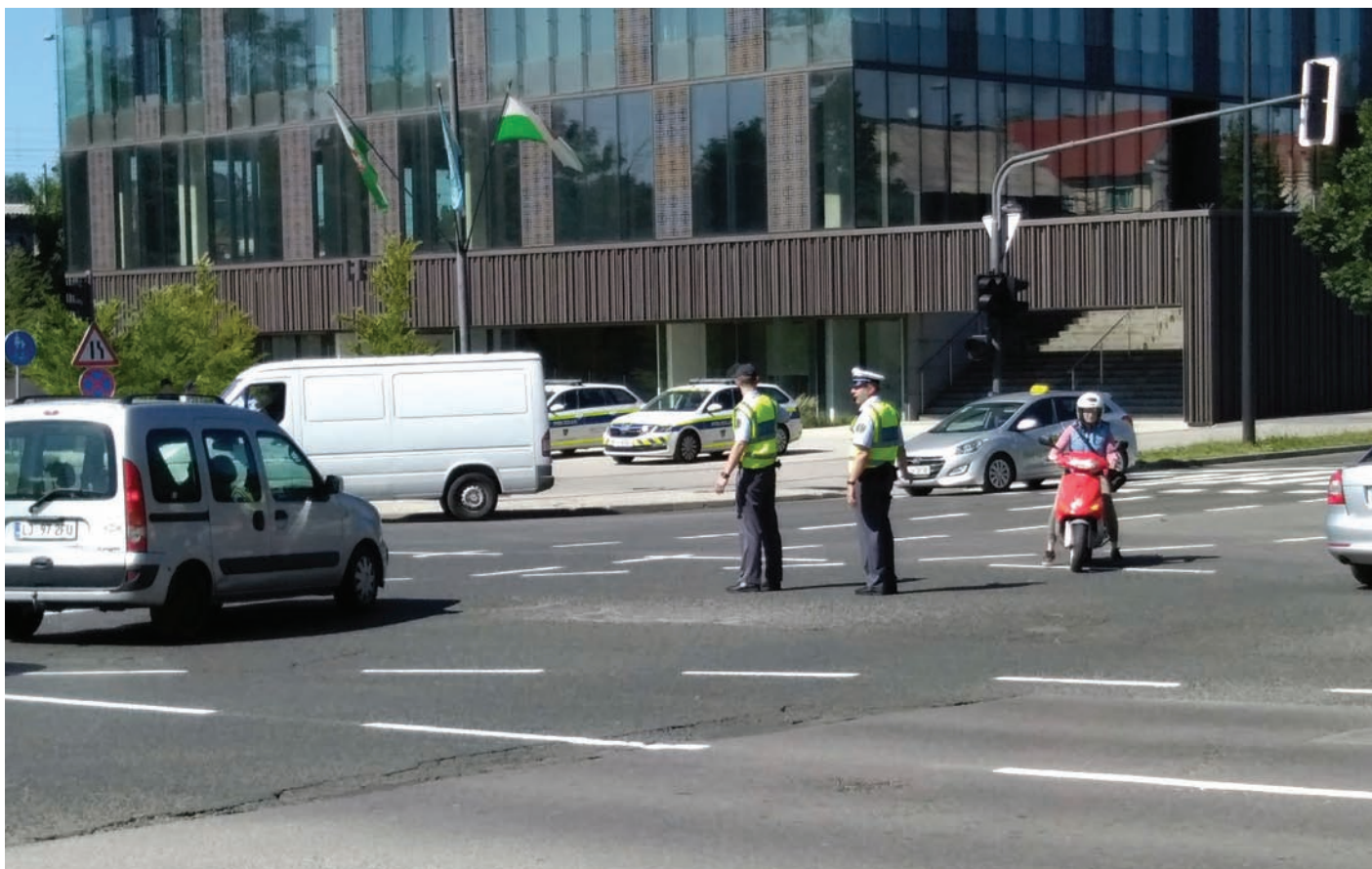
Za varnost in čim večjo pretočnost cestnega prometa vodstvo policijske uprave mestnim policijskim postajam naroča in

odreja posamezne aktivnosti, ki so odvisne od tamkajšnje aktualne problematike. Ker je policistov zaradi kadrovskega primanjkljaja, ki pesti celotno slovensko policijo, tudi na območju Ljubljane občutno premalo, se je vodstvo uprave odločilo v sklopu rednih letnih usposabljanj za samostojno usmerjanje in nadzor cestnega prometa usposobiti tudi vse pomožne policiste. Novembra lani je bilo tako usposobljenih 61 pomožnih policistov. Nato smo – na podlagi dobrega odziva, pozitivnih izkušenj in zanimanja vodstev večine policijskih postaj znotraj PU Ljubljana – izvedli obnovitveno usposabljanje tudi za redni sestav policistov. Marca letos so svoje teoretično in praktično znanje izpopolnili 203 policisti in policistke. K sodelovanju smo pritegnili tudi 15 mestnih redark in redarjev, ki smo jih prav tako usposobili za samostojno delo v križiščih.

Pomanjkanje inštruktorjev kaže, da večina fizičnega urejanja prometa v križišču izumira

Na podlagi povratnih informacij in izkušenj, ki smo jih pridobili izvajalci naštetih usposabljanj, smo skoraj soglasno ugotovili, da specifična oblika dela – fizično usmerjanje prometa v križiščih (oziroma pogovorno kar »mahanje«) kot strokovna večina v slovenski policiji izumira. Podobno sem nekaj mesecev prej ugotovil tudi sam v vlogi vodje usposabljanj, saj sem pri iskanju inštruktorjev za izvedbo usposabljanja pomožnih policistov (rezervistov) hitro ugotovil, da je na PU Ljubljana skoraj nemogoče najti peščico strokovnjakov, ki bi bili pripravljeni prenesti svoje znanje in izkušnje na mlajše sodelavce. Med več kot tisoč aktivnimi policisti na ljubljanski policijski upravi jih je bilo v projektu pripravljenih sodelovati le šest. To je bil jasen znak, da to znanje izginja in da bo klasično urejanje prometa v prihodnje hitro izginilo iz nabora policijskih veščin, ki bi jih moral obvladati vsak prometni policist.

Usposabljanje je potekalo v največjih semaforiziranih križiščih, ki so bila v tem času preklopljena na utripanje rumenih luči.

Da se to vendarle ne bi zgodilo in bi se znanje te tradicionalne policijske veščine ohranilo, se je ljubljanska uprava odločila, da bomo za fizično urejanje prometa začeli usposabljanje vse kandidate za policiste oziroma študente, ki bodo delo nadaljevali na območju PU Ljubljana. Tako smo pred kratkim, junija letos, v ljubljanskih križiščih že usposobili vseh 54 študentov drugega letnika druge generacije študentov na Višji policijski šoli.

Usposabljanje – najprej nekaj teorije, nato vaje z inštruktorjem, nazadnje samostojno delo v križišču

Osnovni namen vseh usposabljanj je bil policiste usposobiti za strokovnejše, varnejše in učinkovitejše delo pri urejanju in nadziranju cestnega prometa ter zavarovanju javnih prireditev na cesti. Policistom smo najprej v predavalnici na PP Ljubljana Moste prenesli teoretično znanje z namenom:

- da bi znali profesionalno, strokovno, zakonito, korektno in nedvoumno izvajati policijska pooblastila pri urejanju in izvajanju nadzora cestnega prometa ter aktivnosti pri zavarovanju javnih prireditev na cesti,
- da bi razumeli in poznali pomen policijske naloge in policijskega pooblastila,
- da bi razumeli in poznali komunikacijske spretnosti v odnosu do vseh kategorij udeležencev v cestnem prometu,
- da bi usvojili predpisane znake, ki jih dajejo policisti s položajem telesa in rokami, ter svetlobne in zvočne znake pri urejanju in nadziranju cestnega prometa,
- da bi razumeli in poznali osnovno delovanje semaforjev ter načine izvajanja policijske asistencije v križišču ter
- da bi se usposobili za kakovostno opravljanje del in nalog na področju varnosti cestnega prometa in za večanje ugleda policije ter zaupanja vanjo.

V posamezni skupini je na enodnevem usposabljanju sodelovalo od 25 do 40 udeležencev. Po teoretičnem delu so se kandidati razdelili na pet ali šest manjših skupin in praktične vaje nadaljevali v križiščih. Vsak udeleženec je pred vstopom v križišče pridobil teoretično znanje, sledilo pa je individualno vodenje v paru z inštruktorjem. V zadnji fazi so jim inštruktorji delo v celoti prepustili.

Le šest izkušenih policistov

Za izvedbo praktičnega dela so poskrbeli izkušeni policisti, eni redkih na PU Ljubljana, ki še obvladajo to posebno veščino in ki so svojo strokovnost in izkušnje pridobili z leti policijskega dela, začeni v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Ti policisti so Aleš Štraus, pomočnik vodje izmene na OKC PU Ljubljana, Leon Simonič, vodja izmene na PP Ljubljana Center, Iztok Kermauner, vodja izmene na PP Ljubljana Šiška, Miha Vovko, vodja izmene na PP Ljubljana Moste, Rok Podjed, pomočnik komandirja PP Ljubljana Moste, in Milenko Bajat, vodja izmene na PPP Ljubljana.

Vsi izvajalci smo se zavedali, da se prav vsak kandidat morda ne vidi v križišču oziroma ga obravnavana tematika ne veseli, pridobljeno znanje pa mu bo zagotovo nekoč olajšalo delo na terenu.

Cilj našega dela je bil dosežen, če so policisti spoznali, da lahko sami suvereno stopijo v katero koli križišče in razrešijo neljubo stanje. V tem položaju se lahko znajdejo kadar koli, saj je poslanstvo našega poklica takšno, da se lahko v vsakem trenutku znajdemo v neznanem ali neugodnem položaju.

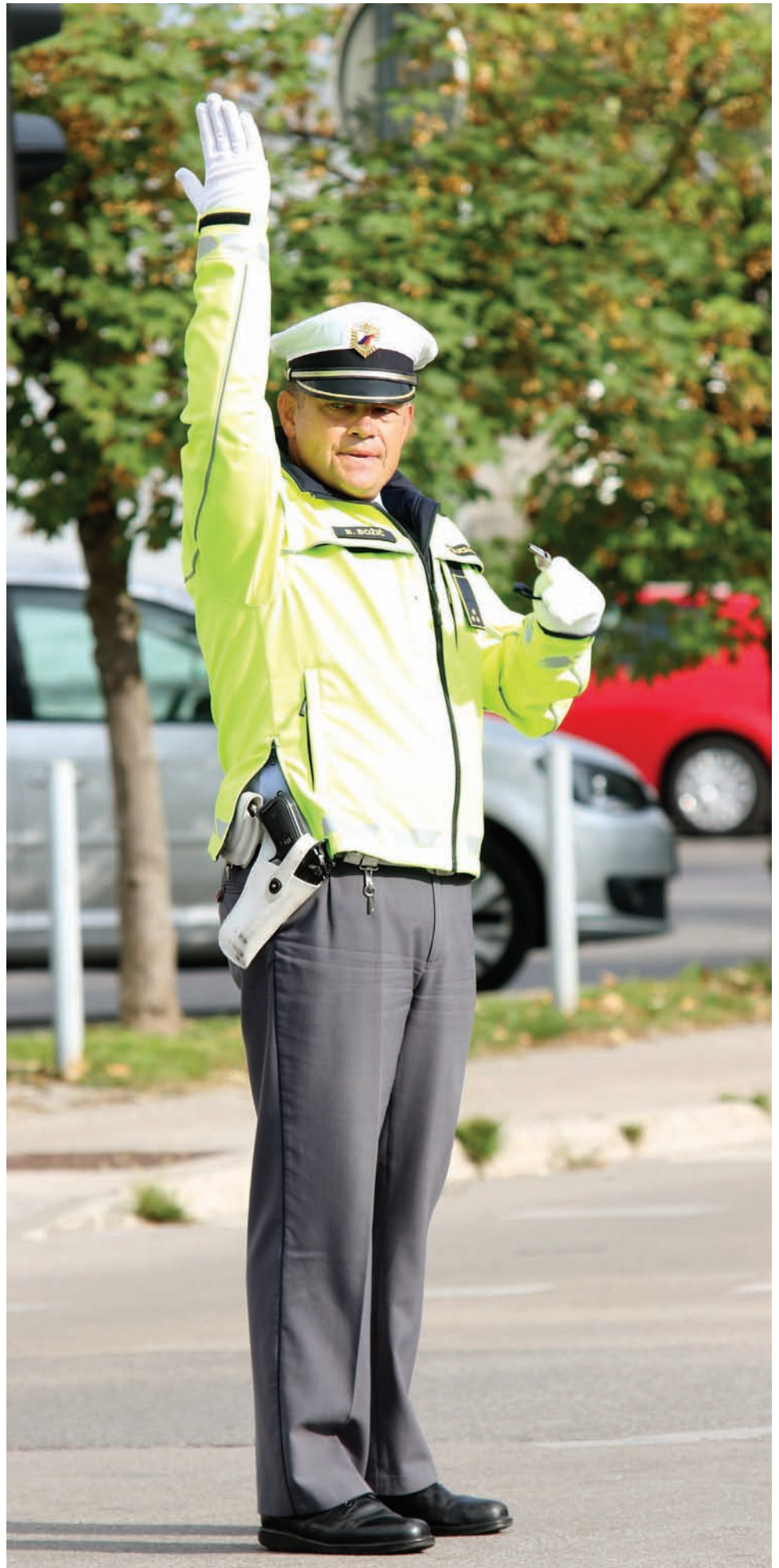
Policistke in policisti, pomožne policistke in policisti, mestne redarke in redarji ter študentke in študenti VPŠ so na usposabljanju pridobili veliko teoretičnega in praktičnega znanja, za nadgradnjo tega pa bodo potrebne ure in ure prakse. Strokovnost namreč pride le z neprecenljivimi izkušnjami. Kot povsod drugod je seveda tudi pri tem največ odvisno od posameznikove volje, samoiniciativnosti in pripravljenosti za delo.

Morda se pri kom poraja vprašanje, zakaj (in ali sploh) vsakodnevno fizično usmerjati promet v križiščih. Odgovarjali bi lahko s številnimi argumenti za in proti, toda to ni potrebno, ker so temeljne naloge (dolžnosti) policije opredeljene v Zakonu o nalogah in pooblastilih policije in v 4. členu tega zakona sta opredeljena nadzor in urejanje prometa na javnih cestah. V skladu s tem se je treba sproti prilagajati in odzvati na trenutno varnostno problematiko na določenem območju (lokaciji ali križišču), torej tudi s fizičnim urejanjem prometa, če je to lahko v nekem trenutku najučinkovitejše.

Ko so bili vozniki še vajeni policistov v križišču ...

Sam sem policijsko kariero začel leta 1994 na tedanji mestni postaji prometne policije (MPPP Ljubljana I). Takrat je bilo fizično usmerjanje prometa naša vsakodnevna naloga. Z razporedom dela so bili določeni po štirje policisti v dopoldanski in popoldanski izmeni. To je pomenilo vsaj štiri ure aktivnega fizičnega usmerjanja prometa v največjih križiščih (Bavarski dvor, Delavski dom, Ajdovščina, Trg OF ...). Po ukinitvi MPPP leta 1996 se je na PP Ljubljana Center ustanovila prometna skupina, ki je tovrstne aktivnosti nadaljevala, a z leti sta se kvota policistov in delovnik spreminjala (zlasti zaradi kadrovske problematike, specifične splošne PP na vseh preostalih področjih dela ...). Danes na območju Ljubljane v največjih križiščih sicer še vidimo policiste pri delu, vendar ne v tolikšnem obsegu kot v času MPPP Ljubljana I.

Za seznanjanje z aktivnostmi prometnikov še dlje v preteklosti, v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja, je med aktivnimi policisti že težje pridobiti več podatkov. Za prikaz lahko naštejemo nekaj dejstev. Promet po prvi avtocesti v nekdanji skupni državi SFRJ je stekel decembra 1972, in sicer na odseku Vrhnika–Postojna. V tem obdobju in do izgradnje celotnega cestnega križa in ljubljanske obvozni-

Že v naši nekdanji skupni državi je bilo poskrbljeno za vidnost in varnost miličnika prometnika.

ce je ves promet (tovorni in turistični) potekal skoraj dobesedno skozi središče Ljubljane, po največjih vpadnicah (Celovška cesta, Dunajska cesta, Tržaška cesta, Cesta VII. korpusa (današnja Bleiweisova cesta)) vse do Trga MDB. V tem križišču se je nato razcepil desno proti Primorski in Italiji ter levo proti Dolenjski oziroma celotnemu Balkanu (republike nekdanje SFRJ, Bolgarija, Grčija, Iran, Turčija ...). Med turistično sezono (junij–avgust) so miličniki fizično urejali promet in ga pospeševali tudi na odseku Dolenjske ceste, med Rudnikom in Škofljico, kjer se je velika večina prometa odcepila desno proti Petrini oziroma v nadaljevanju proti hrvaški Istri. To delo so opravljali ob petkih popoldne od 14. do 17. ure ter v nasprotni smeri ob nedeljah od 12. do 20. ure oziroma tako dolgo, dokler se promet ni umiril in prešel v fazo pričakovane pretočnosti.

Miličniki so delovali v križišču pri Rudniku, na Dolenjski cesti pri gostilni Malči, na Lavrici pri osnovni šoli, na Dolenjski cesti pred gostilno Strah in v križišču pri Škofljici oziroma pri takratnem gostišču Špica.

Miličniki sredi križišč včasih na posebnih rdeče-belih podstavkih

Starejši policisti, takratni miličniki, mi med pogovorom niso pozabili povedati, da so bili nemalokrat umazani oziroma zamisljeni zaradi izpušnih plinov (predvsem iz tovornih vozil, ki takrat niso izpolnjevala nobenih pogojev glede količine škodljivih emisij izpustov).

Takrat so miličniki opravljali službo v križiščih in tudi izmeno so zamenjali tam. Ob križiščih so bile zato postavljene opazovalne hišice (kioski), iz katerih so miličniki opazovali in nadzirali promet, ob zgostitvah pa so stopili v križišče in fizično urejali promet. Takrat so bili miličniki z varnostnega vidika vzorno opremljeni. Imeli so bele rokavice in narokavnike, na kapi – šapki so imeli belo prevleko, poleg belega širokega pasu (opasača) pa so imeli tudi bele oprtače (ti so potekali od pasu do rame z namenom zadrževanja opasača v osnovnem položaju). Sredi

križišča so stali na dvignjenih okroglih podstavkih (pobarvanih s poševnimi belimi in rdečimi črtami), kar v današnjih časih ne bi bilo izvedljivo, saj so križišča neprimerno večja, pa tudi njihove konstrukcijske lastnosti ne omogočajo policistu stanja na enem mestu.

Za lažje razumevanje in primerjavo: v celotni Sloveniji je bilo leta 1962 registriranih okoli 72.000 vozil (leta 1977 skoraj 250.000 vozil, leta 2010 pa že več kot milijon vozil več). Povedni so tudi podatki o smrtnih žrtvah v Sloveniji: leta 1950 je na cestah umrlo 77 ljudi, leta 1970 že 620 ljudi, leta 1979 kar 735 ljudi. Nato se je število smrtnih žrtev začelo zmanjševati in tako je leta 1994 umrlo 505 ljudi, leta 2000 314 ljudi, lani (2017) pa 104 ljudje.

Uniforma policista v križišču nekoč in danes – ključna bi morala biti vidnost!

Policisti smo bili lani opremljeni z novimi uniformami. Te so lepe in moderne, a žal temnejših barv v primerjavi s predhodnimi. Za redne delovne naloge je treba na glavi nositi poletno čepico, ki je prav tako temno modre barve in slabše vidna, kar velja tudi za večji del uniforme. Kapa s ščitkom, na katero smo za delo v križišču namestili belo prevleko in s tem močno povečali vidnost in varnost policista, se lahko – skupaj s prejšnjo uniformo – nosi le še ob posebnih priložnostih, ne več za izvajanje operativnih nalog policije. Od junija 2017, ko je začela veljati nova uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije, je zato varnost policista na cesti – z vidika vidnosti – slabša; to velja predvsem v največjih križiščih z velikim številom prometnih pasov, na katerih smo policisti tudi najbolj izpostavljeni. Trenutno je vidnost policista v križišču za voznike v koloni slaba že v lepem vremenu, še toli-

Prometnik v križišču pred Namo v Ljubljani usmerja promet. Točen datum posnetka ni znan, a nastal naj bi v šestdesetih letih preteklega stoletja, ko so zaradi boljše vidnosti uvedli bele uniforme, izdelane iz belega platna, primerne za poletni čas. Poleg tega je policist v križišču stal tudi na posebnem rdeče-belem podstavku. Vir: @ljubljanane.koc (Facebook, spletna stran Stare fotografije in razglednice Ljubljane).

ko bolj pa se poslabša v slabem vremenu ter v kratkih jesenskih in zimskih dnevih.

Prometni policisti so z novimi rumenimi deli uniform zelo dobro vidni, zato menim, da bi morali biti v prihodnje vsi uniformirani policisti, ne le prometni, opremljeni z nepogrešljivimi osnovnimi sredstvi za delo v cestnem prometu. Ne glede na to, ali bodo policisti ob križiščih v prihodnje le še represivno ukrepali zoper kršitelje (npr. zaradi vožnje v rdečo luč ali polno križišče ali zaradi nepravilnega menjavanja prometnih pasov) ali bodo še naprej fizično usmerjali promet, bodo izpostavljeni dejavnikom tveganja v uniformah, ki z vsako posodobitvijo zmanjšujejo njihovo vidnost. Novi predpis namreč izpušča bele prevleke za kapo, bele narokavnike, bele rokavice in bele opasače prometnikov ...

Rešitev je, da bi imeli vsi, ne le prometni policisti, dobro vidno in razpoznavno uniformo (fluorescentno modularno vetrovko in polo majico s kratkimi rokavi) ter čim več dopolnilnih delov uniforme, ki bi zagotavljali varnost, vključno z že na daleč prepoznavnim pokrivalom bele odsevne barve.

Tudi v sosednjih državah imajo policisti pri delu v križišču še vedno na glavi šapke, katerih bela barva je dopolnjena z odsevnimi fluorescentnimi odtenki, tako da tudi njihova podoba

– v kombinaciji s polo majico s trdim ovratnikom – odseva resnost in avtoriteto uniformiranega policista v križišču.

Za konec – pogled v prihodnost

Evropska doktrina o cestnoprometni varnosti (ki pa Slovenije očitno še ni dosegla) se nagiba k temu, da naj bo varnost prometa pomembnejša od pretočnosti in morebitne ekonomske škode zaradi zastojev. Do zdaj smo iskali ravnovesje med njimi, toda pretočnost v Evropi je vse bolj prepuščena posameznemu udeležencu v cestnem prometu. Ta si lahko izbere javni prevoz, kolo, moped, hojo ipd. ali pa se odloči za čakanje v gostem prometu (smrti zaradi prometne nesreče v teh okoliščinah skoraj ni). Spremembe se čedalje bolj kažejo tudi v drugačnih konstrukcijskih rešitvah cestne infrastrukture, ki bo prilagojena tudi pričakovanemu staranju človeške populacije.

Toda ostanimo v sedanosti. PU Ljubljana bo na začetku oktobra ponovno organizirala usposabljanje za policiste, ki se niso mogli udeležiti spomladanskega usposabljanja. Pričakujemo, da bomo osvežili znanje še vsaj 50 policistov. Če bomo usposabljanja nadaljevali tudi v prihodnosti, se nam ne bo treba bati, da bi ta unikatni delček v mozaiku dolgega seznama del in nalog policijskega poslanstva izumrl, nekaj novih kandidatov pa bo to večino znalo ponosno prenesti na naslednje rodove policistov, ki se bodo odločili za ta lepi poklic, ki je pogosto tudi težak in nerazumljen med ljudmi.

*Besedilo: Borut Božič, Oddelek za cestni promet SUP PU Ljubljana
Foto: Brigita Petric, Sektor za odnose z javnostmi SGDP GPU,
in osebni arhiv avtorja*

Predstavitev skupnega ocenjevalnega okvira za organizacije javnega sektorja

CAF v Policiji

Sistem in usmerjenost organizacije, v kateri delamo, od nas zahtevata čedalje večjo učinkovitost oziroma pričakujeta, da naredimo čedalje več z vse manj viri. V povezavi s tem v gospodarskih družbah že kar nekaj časa merijo svojo kakovost in na podlagi pridobljenih rezultatov ugotavljajo, v čem niso najboljši in kaj je še treba izboljšati. Potreba po merjenju kakovosti se je pokazala tudi v javni upravi. Evropske države so se na področju javne uprave s tem začele resneje ukvarjati po letu 2000.

DESET KORAKOV DO IZBOLJŠANJA ORGANIZACIJ Z MODELOM CAF

PRVA FAZA – ZAGON PROCESA CAF

Prvi korak:

Odločite se, kako organizirati in načrtovati samoocenjevanje.

Drugi korak:

Sporočajte o projektu samoocenjevanja.

DRUGA FAZA – PROCES SAMOOCENJEVANJA

Tretji korak:

Sestavite eno ali več samoocenjevalnih skupin.

Četrti korak:

Organizirajte usposabljanja.

Peti korak:

Lotite se samoocenjevanja.

Šesti korak:

Sestavite poročilo z opisom rezultatov samoocenjevanja.

TRETJA FAZA – NAČRT IZBOLJŠAV/ PREDNOSTNO RAZVRŠČANJE

Sedmi korak:

Naredite osnutek načrta izboljšav.

Osmi korak:

Sporočajte načrt izboljšav.

Deveti korak:

Izvajajte načrt izboljšav.

Deseti korak:

Načrtujte naslednje samoocenjevanje.

Skupni ocenjevalni okvir za organizacije v javnem sektorju (Common Assessment Framework; v nadaljnjem besedilu tudi: CAF, model CAF in model samoocenjevanja) je orodje za celovito obvladovanje kakovosti, ki se zgleduje po modelu odličnosti Evropskega sklada za upravljanje kakovosti EFQM in modelu Nemške univerze upravnih znanosti v Speyerju. Zasnovan je na predpostavki, da se odlični rezultati delovanja organizacije, državljanov/odjemalcev, zaposlenih in družbe dosežejo s strategijo vodstva in načrtovanjem, zaposlenimi, partnerstvi, viri in procesi. Organizacijo obravnava in analizira celostno, z različnih vidikov hkrati.

CAF je torej standard za ugotavljanje kakovosti, ki so ga na podlagi Evropske-

ga modela poslovne odličnosti in drugih shem kakovosti, zlasti nagrade Visoke šole za upravo v Speyerju, razvili v EU glede na posebnost uprave. V primerjavi z modelom poslovne odličnosti je CAF začetna stopnja poti k odličnosti. Model je bil razvit v letih 1998–2000, ko so EU predsedovale Avstrija, Nemčija, Finska in Portugalska, pri razvoju pa so sodelovali predstavniki Evropske komisije. Za zgodovino razvoja modela je ključna konferenca o dobrih praksah v upravah držav EU, ki je potekala maja 2000 v Lizboni. Na podlagi tega so se predstavniki EU odločili za pilotsko testiranje CAF-a v sedmih različnih organizacijah in treh državah. Glede na ugotovitve konference in pilotskega projekta je bila v letu 2000 sprejeta prva različica vprašalnikov CAF; zaradi ugotovljenih pomanjkljivo-

sti pri uporabi vprašalnikov je bila na drugi konferenci o kakovosti v Kopenhagnu (oktober 2002) predstavljena druga različica CAF-a. Za skrbnika modela in skupne baze podatkov je pooblaščen Evropski inštitut za javno upravo (EIPA) iz Maastrichta.

Več kot 300 uporabnikov modela CAF se je srečalo na 1. in 2. evropskem srečanju uporabnikov modela CAF v Rimu leta 2003 in Luksemburgu leta 2005. Dve študiji, ki ju je v povezavi s temi srečanji izdelal inštitut EIPA, zagotavljata podatke o uporabi modela CAF v Evropi in po njihovem zgledu je bila opravljena tudi revizija CAF v letu 2006. Ministri, odgovorni za javno upravo v EU, so ob koncu luksemburškega predsedovanja 8. junija 2005 izrazili hvaležnost za plo-

Drugo merilo: Strategija in načrtovanje

- Podmerilo 2.1
Zbiranje podatkov o trenutnih in prihodnjih potrebah udeleženih strani in relevantnih upravljaljskih informacij
- Podmerilo 2.2
Razvijanje strategije in načrtovanja ob upoštevanju zbranih informacij
- Podmerilo 2.3
Sporočanje in izvajanje strategije in načrtovanja v celotni organizaciji ter redno pregledovanje
- Podmerilo 2.4
Načrtovanje, izvajanje in pregledovanje inoviranja in sprememb

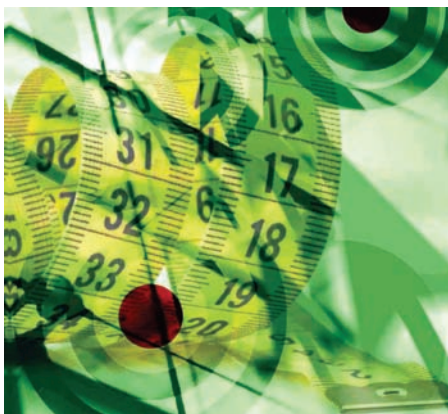

dno izmenjavo idej, izkušenj in dobrih/najboljših praks med javnimi upravami držav članic EU v okviru Evropske mreže javnih uprav (EPAN) ter za razvoj in uporabo takih orodij, kot je skupni ocenjevalni okvir. Zaposili so, naj se z lizbonsko agendo kakovost še bolj vključi. V dopolnjenem modelu CAF 2006 je bila ta želja upoštevana.

Model CAF je orodje, ki ga organizacije v javnem sektorju po vsej Evropi lahko uporabljajo kot pripomoček pri tehnikah za obvladovanje kakovosti, da bi izboljšale svoje delovanje. Model zagotavlja okvir za samoocenjevanje, ki je po zasnovi podoben večjim modelom celovitega obvladovanja kakovosti (TQM), še zlasti modelu odličnosti EFQM, predvsem pa je zasnovan za organizacije v javnem sektorju ob upoštevanju razlik med njimi.

Model CAF ima štiri glavne cilje:

- v javno upravo uvajati načela celovitega obvladovanja kakovosti ter jo z uporabo in razumevanjem samoocenjevanja postopoma voditi od sedanjega zaporedja aktivnosti *načrtuj* – *izvedi* do popolnega kroga (načrtuj – izvedi – preveri – ukrepaj);

- omogočiti javnim organizacijam, da se same ocenijo in sprejmejo ukrepe za izboljšanje;
- delovati premostitveno med različnimi modeli, ki se uporabljajo pri obvladovanju kakovosti;
- omogočiti primerjalno učenje med organizacijami v javnem sektorju.

V slovenski policiji se je model samoocenjevanja prvič uporabil leta 2003, in sicer na policijskih upravah Maribor, Celje in Slovenj Gradec. Ob koncu leta 2017 je bila ponujena ideja o izpeljavi samoocenjevanja po modelu CAF v SGDP. Z idejo so se strinjali vodja SGDP Tomaž Pečjak in vsi vodje notranjeorganizacijskih enot SGDP, naloga pa je bila predvidena tudi z letnim načrtom za leto 2018. S sklepom generalnega direktorja policije je bila 7. februarja 2018 ustanovljena delovna skupina za izvedbo samoocenjevanja v SGDP. Marca 2018 je bilo v sodelovanju z ministrstvom za javno upravo izvedeno dvodnevno usposabljanje za ocenjevalce po modelu CAF.

Članom delovne skupine za samoocenjevanje so bili poslani samoocnitveni obrazci, ki so jih uporabili za samoocenjevanje. Pri tem je vsak član ocenjeval svojo enoto in SGDP. Izpolnjeni samoocnitveni obrazci so bili podlaga za usklajevalni sestanek, ki je potekal 17., 18. in 19. aprila 2018 v Tacnu. Samoocnjevalna skupina (Vladimir Zajc kot vodja, Marko Podlesnik kot namestnik vodje in člani dr. Darko Anželj, Silva Ivančič, Gregor Bralič, Robert Raščan in Marlena Martinec) je določila metodologijo, po kateri je potem potekalo usklajevanje ocen. Skupna ocena pri posameznem področju se je določala na podlagi skupnega dogovora, pri čemer je vsak član izpostavil razloge za oceno in se prav tako argumentirano upr. oce-

ni drugega člana. Končna ocena je bila vedno sprejeta soglasno na podlagi posameznih mnenj.

Odločitev, da se v SGDP izpelje samoocenitev po modelu CAF, je le prvi korak na poti k uspešnejšemu delovanju na področjih, ki jih pokrivamo. Ocena je skupek mnenj posameznikov, pripravljena na podlagi konkretnih predlogov za izboljšave posameznih področij.

Samoocenitev kot oblika ugotavljanja kakovosti našega poslovanja doseže svoj cilj le, če imajo člani skupine, ki izvajajo samoocenitev, dovolj informacij, dovolj dobro poznajo svojo organizacijo in niso strokovno in organizacijsko omejeni. Prav ta dostopnost in možnost razumevanja modela vsem zaposlenim v organizaciji omogoča, da organizacijo ocenjujejo vsi profili zaposlenih, ne glede na izobrazbo ali delovno mesto, kar se posledično kaže v precej objektivizirani samooceni.

Delovna skupina za samoocenitev je ocenjevanje opravila v treh dneh. Člani so že vnaprej pripravili svoje ocene. Na skupinskih sestankih smo te ocene med seboj uskladili in poskusili določiti prednosti naše organizacije – torej področja, na katerih že zdaj izvajamo nekatere stvari – in priložnosti na področjih, na katerih lahko stvari naredimo boljše in uspešnejše. Samo usklajevanje ocen je zahtevalo veliko skupinskega dela.

Glede na to, da je uspeh poslovne odličnosti po modelu CAF odvisen od tega, kako močno se zaposleni in vodstvo poistovetijo s tem projektom, bo v prihodnje treba vse zaposlene veliko bolje obveščati o ciljih in namenu tega projekta. Uspešnost in učinkovitost organizacije je na koncu odvisna od vseh nas.

Med ocenjevanjem smo spoznali, da je za uspešno delo naše organizacije zelo pomembno, kako sodeluje z vsemi deležniki. Pomembno je upoštevanje njihovih mnenj in pripomb. Družbena odgovornost in inovativen pristop k reševanju težav morata stremeti k zadovoljstvu naših uporabnikov. Navsezadnje lahko tudi na lastnem primeru pokažemo, da je samoocenjevanje potreba, ki vodi k izboljšanju delovanja organizacije.

Zaradi tega v prihodnje predlagamo, da se model poslovne odličnosti CAF začne uporabljati na vseh policijskih upravah in v vseh NOE GPU z namenom izboljšanja kakovosti in racionalnosti dela.

*Besedilo: mag. Danilo Jamer in Vladimir Zajc,
Sektor za razvoj in sistemske naloge
SGDP GPU*

Zaključek mednarodnega projekta First Line

Krepitev ozaveščenosti in nacionalnih zmogljivosti za učinkovito omejevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem in terorizem

Slovenska policija je bila v obdobju 2016–2018 nosilka zahtevnega mednarodnega projekta First Line, namenjenega ozaveščanju vseh relevantnih deležnikov, pristojnih za pravočasno prepoznavanje znakov radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem ali terorizem. Prenos znanja, izkušenj in dobrih praks je potekal na podlagi izkušenj, pridobljenih v sklopu EU RAN, evropske mreže za ozaveščanje o radikalizaciji (angl. Radicalisation Awareness Network), ki skrbi za vzpostavljanje in krepitev sodelovanja vseh relevantnih deležnikov državne in lokalne ravni, tako odločevalcev kot tudi praktikov, ki se na terenu prvi (angl. first line) srečujejo s to problematiko. Dvoletne aktivnosti, s katerimi smo dosegli in celo presegli vse prvotno zastavljene cilje projekta, smo junija letos končali z organizacijo mednarodne konference v Kongresnem centru Brdo, na kateri so se, ob podpori mednarodnih deležnikov in donatorjev, zbrali šefi policij iz držav zahodnobalkanske regije ter partnerskih držav Belgije, Češke, Avstrije in Hrvaške.

Terorizem je postal ena od primarnih groženj temeljnim vrednotam človeštva in vladavini prava. Kljub hitro spreminjajočemu se varnostnemu okolju ostaja stalna grožnja, ki se z vsakim novim dogodkom krepi. Terorizem je danes dinamičen in kompleksen, zato zahteva večdisciplinarno obravnavo in se čedalje pogosteje pojavlja na dnevnem redu vse večjega števila deležnikov na mednarodni, regionalni ter tudi nacionalni in lokalni ravni, pri tem pa so praktiki iz različnih strok prve pristojne osebe na terenu, ki se srečujejo s pojavnimi oblikami radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem in terorizem.

Pomembna prelomnica v dojemanju terorizma je 11. september 2001. Danes tako terorizem ob tradicionalno uveljavljeni kriminalni prevenciji čedalje bolj postaja predmet generalne prevencije, pri čemer prihajajo v ospredje t. i. nevarnostni deležniki. S preprečevanjem terorizma povezani procesi se premikajo iz represivnega v preventivno področje, torej v zgodnjo fazo njegovega odkrivanja in preprečevanja razlogov za njegov nastanek. Odkrivanje je s tem zamenjano s pravočasnim prepoznavanjem, preprečevanje pa s celovitim omejevanjem. Namesto nacionalnovarnostnih

subjektov odgovornost za preprečevanje radikalizacije čedalje bolj prevzema jo netipični resorji, odgovorni za delo z družinami, mladimi, zaporniki in socialno ogroženimi.

Kot odgovorna družba smo prepoznali potrebo po boljšem razumevanju dejavnikov, ki v našem okolju in družbi omogočajo nastanek radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem, pa tudi potrebo po prepoznavanju dejavnikov, ki posameznika bodisi potiskajo bodisi vlečejo v sam proces radikalizacije. Pri standardnem odkrivanju in preprečevanju s terorizmom povezanih dejanj je

preveliko tveganje, da bomo zamudili svojo priložnost in ne bomo pravočasno preprečili terorističnega dejanja.

Da bi vsi pristojni/vključeni v preprečevanje radikalizacije bolje/pravilno/enako razumeli njene značilnosti, je potrebne več komunikacije, koordinacije, sodelovanja in usmerjenega prizadevanja za doseg skupnih ciljev. EU in regija JVE (jugovzhodna Evropa) se srečujeta s podobnimi tveganji, zato je pričakovano, da vzajemno, usklajeno ter skupaj s številnimi mednarodnimi partnerji in drugo strokovno javnostjo iščeta odgovore za učinkovitejše odzivanje. Le takšno povezovanje bo omogočalo boljše razumevanje terorizma ter boljše načrtovanje in operacionalizacijo pri odkrivanju, preprečevanju, zoperstavljanju temu pojavu in s tem ukrepanju ter prizadevanju za varnost naše družbe.

Upoštevajoč vse navedeno, smo vzpostavili mednarodni projekt First Line, ki je bil zasnovan na znanju in izkušnjah različnih strokovnjakov ter izveden ob močni podpori EU RAN CoE¹, ESCN² in DG HOME³. Vrsta in partnerstvo projekta ponujata zagotavljanje pomoči v skladu z različnimi potrebami regije JVE, ki so jih v okviru projekta ob pomoči Slovenije lokalna okolja sama prepoznala kot nujno potrebna.

Koncept projekta je bil predstavljen na konferenci, ki so jo podprle EEAS

Cilji dvoletnega projekta, ki je ob partnerski podpori Avstrije, Belgije, Češke in Hrvaške pod vodstvom slovenske policije potekal od 15. januarja 2016 do 14. junija 2018, so bili: izboljšanje ozaveščenosti med odločevalci in praktiki; prenos v sklopu EU RAN ter na mednarodni ravni oblikovane in preverjene dobre prakse na države JVE; boljše razumevanje tveganj, izzivov in priložnosti, povezanih z radikalizacijo, ki vodi v nasilni ekstremizem, na podlagi česar bodo države JVE vzpostavile dolgoročni sistem sodelovanja na državni ravni, ter okrepitev čezmejnega operativnega sodelovanja med državami JVE ter tudi državami JVE in Zahodnega Balkana.

(Evropska služba za zunanje delovanje) in ZDA ter je bila organizirana na visoki ravni leta 2014 v Sloveniji, oblikovan pa je bil na podlagi zahtev partnerjev iz regije JVE. To je prednost in dodana vrednost projekta. Prednost koncepta je tudi večja/neposredna uporabnost, s katero so se seznanili neposredni uporabniki na ključnih ravneh, torej na ravni odločevalcev in ravni uporabnikov/praktikov (na lokalni ravni), ki se s pojavom srečujejo prvi na terenu – first line.

Čeprav je zasnova projekta nastala v stabilnih varnostih razmerah, je sama izvedba potekala v precej turbulentnem času. Naglo spreminjajoča se tveganja na eni in širjenje razumevanja radikalizacije kot pojava, ki vodi v ekstremno nasilje, na drugi strani so na globalni in evropski ravni zahtevali ponovno opredeljevanje metod. Tudi na regijski ravni so bile potrebne številne prilagoditve novim potrebam same regije, pa tudi zahtevam in ugotovitvam EU, ki so se, kot odzive na različna varnostna tveganja na Zahodnem Balkanu, vključno s potrebo po učinkovitem vsedeležni-

škem obravnavanju tveganj, povezanih s terorizmom, izrazile v procesu IISG (angl. Integrative Internal Security Governance), ki ga je septembra 2017 vzpostavila EU. Vse aktivnosti projekta so bile razvite in implementirane v tesnem sodelovanju s podporno skupino IISG, ki je ponudila posebno dodano vrednost projekta, t. i. koncept Prevent-Refer-Address (P-R-A). Dodana vrednost je, da se je med projektom v vsaki od držav JVE razvil lasten koncept sodelovanja, ki poleg sodelovanja na državni in lokalni ravni zagotavlja tudi dvosmerno izmenjavo *top-down* in *bottom-up*.

V projektu smo želeli upoštevati najnovejše potrebe regije in vsakokratnega partnerja, ki je sodeloval pri izvedbi projektnih aktivnosti. Z različnimi pristopi, kot so vprašalniki, preliminarni obiski in ekspertni sestanki, so bile ugotovljene potrebe posamezne države, kar je bila podlaga za oblikovanje metodologije in uporabo posebej oblikovanih interaktivnih delavnic, didaktičnih orodij ipd. Poleg izboljšanja ozaveščenosti, boljšega prepoznavanja lastne vloge, posredo-

¹ *The Radicalisation Awareness Network (RAN)*, <https://ec.europa.eu/>

² *European Strategic Communication Network*

³ *Generalni direktorat za migracije in notranje zadeve pri Evropski komisiji*

Z junjsko mednarodno konferenco v Kongresnem centru Brdo smo uspešno zaključili dvoletni projekt First Line.

vanega praktičnega znanja in okrepljenega operativnega sodelovanja je med dodanimi vrednostmi projekta First Line sama zasnova delavnic, ki so ciljno povezale različne deležnike in hkrati bile dober primer, kako bi morale potekati sodelovanje praktikov. Slednje je tudi predpogoj za razvoj t. i. modernega koncepta P-R-A.

Ob koncu dve leti in pol trajajočega projekta skupaj z mednarodno strokovno javnostjo ugotavljamo, da so že tako zelo ambiciozno zastavljeni cilji močno preseženi. Razdeljeni na dve področji, strateško-sistemsko in operativno-tehnično, so med najbolj izstopajočimi naslednji cilji:

- Na podlagi ustreznega razumevanja tveganj, izzivov in lastnih priložnosti, povezanih z radikalizacijo, ki vodi v nasilni ekstremizem in terorizem, so države JVE⁴ izboljšale nacionalne zmogljivosti, ki bodo zagotavljale dolgoročno načrtno zoperstavljanje tveganjem radikalizacije.
- Na podlagi predstavljenega koncepta dobrih praks in oblike sodelovanja, razvitega v sklopu EU RAN, so države JVE pristopile k določanju in postopnemu vključevanju vseh na

nacionalni ravni pristojnih deležnikov. Pristop za skupnost in s skupnostjo proti radikalizaciji se je odrazil v t. i. vseskupnostnem odzivu.

- Posebna dodana vrednost projekta je t. i. koncept Prevent-Refer-Address (P-R-A), ki poleg sodelovanja relevantnih deležnikov na državni in lokalni ravni zagotavlja dvosmerno izmenjavo *top-down* in *bottom-up*.
- V sklopu projekta so bili za operativne potrebe praktikov na terenu oblikovani in v lokalne jezike prevedeni ključni priročniki, navodila in opomniki, ki jih je mogoče neposredno uporabiti.
- Skladno s sprejetim načrtom aktivnosti CTI PoA 2015–2017 in 2018–2020, ki ga vodi Slovenija, je bilo ob podpori Europol/Interpola pripravljeno posebno poročilo o stanju in teroristični ogroženosti, tj. WBTESAT 2015/16/17. Na podlagi tako določenih prednosti/pomanjkljivosti in ob okrepljenem operativnem sodelovanju je bilo opravljenih več skupnih operacij, denimo DAMASK, DAMASK 1, PALMERA idr., s katerimi smo močno prispevali k varnosti v regiji. Okrepljeno je bilo medsebojno sodelovanje tožilstva, policije in obveščevalnih služb v t. i. zgodnji fazi odkrivanja. Skupaj s PCC SEE CTNet (Police Cooperation Convention South-East Europe Counter

FIRST LINE STOP Radicalization

Terrorism Network) kot eni od treh platform, ki sestavljajo WBCTi (Western Balkan Counter Terrorism Initiative), je bil oblikovan enoten koncept t. i. kriminalističnoobveščevalnega zbiranja podatkov, kar omogoča dejstvo, da v CTI (Counter Terrorism Initiative) sodelujejo tako policijski kot tudi obveščevalni organi.

Tako kompleksno delo seveda nikoli ni dokončano, sploh ne na področju, ki obravnava vsebine, povezane z najranljivejšimi skupinami, kot so mladi, družine, deprivilegirani in marginalizirani. Zahvaljujem se vsem, ki so neposredno sodelovali pri izvedbi projekta, pa tudi tistim, ki so v času naših projektnih obveznosti skrbeli za nemoteno delo na operativni ravni.

Besedilo: Albert Černigoj, Sektor za organizirano kriminaliteto UKP GPU
Foto: Tamino Petelinšek, STA

⁴ V času projekta je bilo dodatno usposobljenih približno 600 nacionalnih strokovnjakov držav JVE na lokalni in državni ravni.

Evropska komisarka za promet obiskala slovensko prometno policijo

Slovensko policijo in vodstvo Ministrstva za notranje zadeve je 20. julija obiskala evropska komisarka za promet Violeta Bulc. Komisarka je pohvalila slovensko policijo, da je kljub povečanemu obsegu aktivnosti zaradi varovanja državne oziroma schengenske meje ter preprečevanja nedovoljenih migracij še vedno zelo aktivna pri zagotavljanju prometne varnosti. Tako je Slovenija v letu 2017 – glede na število smrtnih žrtev v prometnih nesrečah – beležila celo najboljšo prometno varnost doslej. Na slovenskih cestah so namreč umrli 104 udeleženci, kar je 50 udeležencev na milijon prebivalcev, to pa je le malo nad evropskim povprečjem, ki znaša 49 smrtnih žrtev na milijon prebivalcev.

Predstavniki Policije smo s komisarko razpravljali o izzivih, ki nas čakajo pri varnosti cestnega prometa. Predstavili smo ji svoje ukrepe za uresničitev zastavljenih ciljev do leta 2022 ter aktivnosti za modernizacijo cestnoprometnega nadzora (uvajanje novih tehničnih sredstev, kot so sistemi za sekcijsko merjenje hitrosti in prepoznavo registrskih tablic) in obravnavanja prometnih nesreč.

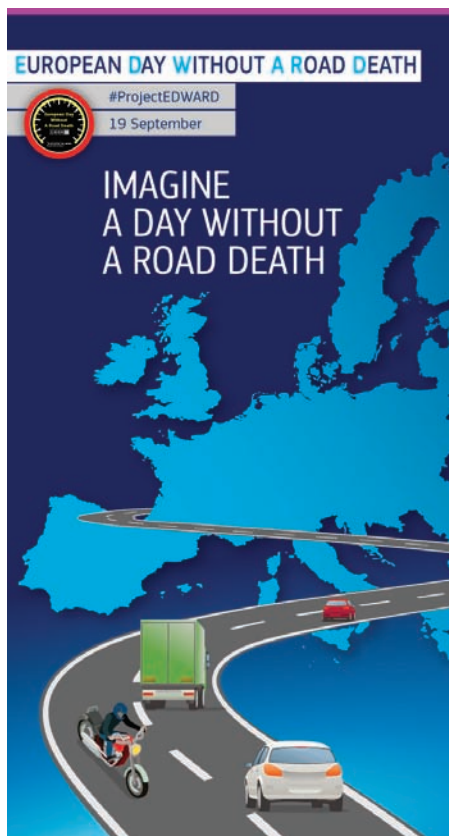
Generalni direktor policije Simon Velički je izrazil prepričanje, da se bo pozitiven trend izboljšanja varnosti cestnega prometa nadaljeval in da bomo z dolgoročnimi cilji ter ukrepi lahko še naprej zagotavljali varnost vseh udeležencev cestnega prometa. Za uresničitev tega slovenska policija aktivno sodeluje tudi v Tispolu, evropski zvezi prometnih policij. Tako smo že lani in predlani aktivno podprli Tispolov projekt EDWARD, ki si prizadeva za nič smrtnih žrtev na evropskih cestah in v katerega je bila vključena tudi evropska komisarka.

Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013–2022 sledi skupnemu cilju držav članic EU, da se v prometu na cestah ohrani čim več življenj in da se število žrtev prepolovi, torej se predvideva, da število umrlih v prometnih nesrečah na slovenskih cestah leta 2022 ne bi bilo večje od 70. Z resolucijo smo si v policiji zastavili naslednje ključne cilje:

- zagotoviti učinkovit nadzor prometa na avtocestah in hitrih cestah,
- povečati vidnost policijskega nadzora,
- zagotoviti večdisciplinaren nadzor cestnega prometa in
- zagotoviti učinkovit nadzor nad večkratnimi kršitelji cestnoprometnih predpisov.

Za uresničitev teh ciljev smo v zadnjih letih aktivno vlagali v opremo za nadzor prometa, policijske enote smo opremili z novimi vozili, policisti prometniki pa so zdaj oblečeni v prepoznavne in dobro vidne rumene uniforme. Dodatne aktivnosti bomo izvajali tudi v prihodnjih letih:

- kadrovsko bomo izpopolnili enote za izvajanje nadzora na avtomobilskih in hitrih cestah in s tem povečali prisotnost policistov na najpomembnejših cestnih povezavah v državi,
- okrepili bomo prisotnost policije v državnem centru za nadzor in urejanje prometa,
- pri nadzoru cestnega prometa in obravnavanju prometnih nesreč bomo tudi v prihodnje uvajali novo opremo (uporaba sistemov za prepoznavo registrskih tablic, skenerjev in dronov za obravnavo prometnih nesreč ...),
- prizadevali si bomo za vzpostavitev sistema sekcijskega merjenja hitrosti na avtocestah, seveda ob izpolnitvi nekaterih osnovnih pogojev za to.

Vseevropskemu projektu EDWARD smo se slovenski policisti z različnimi aktivnostmi pridružili tudi letošnjega 19. septembra. Slovenija je bila v preteklih dveh letih v skupini držav, ko na dan akcije dejansko ni bilo umrlih v prometnih nesrečah.

Violeta Bulc je slovenski policiji predstavila dolgoročne aktivnosti Evropske komisije na področju prometa, ki naj bi se izvedle do leta 2050. Med njimi je poudarila predvsem ukrepe v infrastrukturi in pri razvoju vozil (pričakovan postopni prehod na vozila, ki bodo v prihodnje zagotavljala avtonomno vožnjo) ter ukrepe, ki se bodo nanašali na spreminjanje vedenja udeležencev v cestnem prometu. Vsi omenjeni ukrepi bodo imeli tudi pomemben vpliv na delo policije, ki bo po njenih besedah morala aktivno slediti spremembam in se nenehno prilagajati.

NA DELOVNEM OBISKU IZVRŠNA DIREKTORICA EUROPOLA

Slovensko policijo je 14. septembra 2018 obiskala Catherine de Bolle, izvršna direktorica Europol. Na obisk je prispela skupaj z vodjo svojega kabineta Brianom Donaldom. Generalni direktor policije Simon Velički ji je čestital ob imenovanju in jo seznanil s trenutno varnostno situacijo v Sloveniji ter izzivi, s katerimi se srečujemo. Predstavniki UKP GPU Slavko Koroš, David Antolovič in Gabriel Gajšek so ji predstavili aktualne uspešne skupne operacije na različnih področjih, v katerih je slovenska policija sodelovala z Europolom, ter načrte prihodnjega sodelovanja, kot je integracija Europolovega sistema QUEST. Na koncu so omenili tudi področja, na katerih bi želeli še okrepiti sodelovanje z Europolom. Izvršna direktorica Europol se je zahvalila za prispevek slovenske policije Europolu. Z željo po še boljšem sodelovanju in pomoči državam je obiskala večino držav članic EU, saj želi izvedeti, kako lahko Europol še bolj prispeva k boju proti kriminalu.

POLICISTI MOTORISTI IZ CVZ NA TRENINGU V AVSTRIJI

Avstrijsko zvezno ministrstvo za notranje zadeve in PU Salzburg sta organizirala že 3. mednarodni varnostni trening policistov motoristov za vožnjo z motornimi kolesi, ki je potekal od 3. do 6. septembra 2018. Med več kot 60 udeleženci iz 14 držav so se ga udeležili tudi slovenski policisti iz Centra za varovanje in zaščito pri UPS GPU. Trenažnega procesa na poligonu v Salzburgringu ni zmotil niti dež. Udeleženci so se na mokri in spolzki podlagi urili v pravilnem zaviranju, nagibu in pogledu, speljevanju in obračanju v klancu, tehniki krmiljenja pri nizkih in visokih hitrostih, izogibanju oviri z zaviranjem in brez njega ter v drugih prilagojenih vajah, ki pripomorejo k varnejšemu in strokovnemu delu policista na motornem kolesu. Tretji dan so policisti pridobljeno znanje uporabili, ko so se iz Salzburga odpravili na skupno relacijsko kondicijsko vožnjo čez prelaz Grossglockner (Veliki Klek), ki je ob lepem in sončnem vremenu ter primernih temperaturah ponujala tudi odličen razgled na gorski svet. Dejstvo, da se število udeležencev in držav vsako leto vztrajno povečuje, nedvomno kaže, da je zanimanje za udeležbo veliko, trening pa je izveden izredno kakovostno in ponuja odlične možnosti za mednarodno sodelovanje pri opravljanju policijskih nalog na motornem kolesu.

ZA VARNOST OBISKOVALCEV NA MOTOCIKLISTIČNI DIRKI V BRNU SKRBELO TUDI EKIPA SLOVENSkih POLICISTOV

Prvi konec tedna v avgustu je na Češko odpotovalo veliko Slovencev, ki so se udeležili velike mednarodne prireditve MotoGP Brno 2018. Za to, da so bili naši državljani na prizorišču motociklistične dirke čim varnejši, je skrbelo tudi šest slovenskih policistov. Ti so pomagali tamkajšnjim organizatorjem in češki policiji, skrbeli za varnost v prometu in javni red ter svetovali obiskovalcem. S sabo so pripeljali celo mobilno policijsko pisarno. Prvo tekmo si je ogledalo okoli 220.000 ljudi, zato so imeli policisti polne roke dela. Na svojem delovnem mestu so bili že ob 4.30. Prizorišče so nadzirali z razgledne točke, pri čemer so si pomagali tudi z dronom in primernimi vozili. Prireditve je k sreči minila brez hujših kršitev, žal pa je več slovenskih navijačev prijavilo krajo denarja, telefona in dokumentov. Obravnavali so tudi druge dogodke, denimo vožnjo pod vplivom alkohola. Ob koncu tekmice so pomagali usmerjati promet, da so se navijači brez zapletov lahko odpravili domov. Za pomoč pri varovanju tekmice so prejeli tudi zahvalo češke policije.

EUROPOLOV EVROPSKI POKAL NAJBOLJ ISKANIH STORILCEV

Petindvajset nevarnih storilcev kaznivih dejanj, ki so na begu pred policijo, se je letošnje poletje uvrstilo v t. i. Evropski pokal najbolj iskanih storilcev, z namenom doseči slavo najuspešnejših nogometašev. Novo izvirno kampanjo sta Evropska mreža skupin za aktivno iskanje pobeglih oseb in Europol začela 12. julija 2018 na svoji spletni strani in družbenih omrežjih. Cilj kampanje je bil doseči zmagovalni zadetek: evropskim državljanom čim bolj približati obraze nekaterih v Evropi najbolj iskanih storilcev kaznivih dejanj, kot so umori, preprodaja drog, oboroženi napadi in goljufije. Na seznamu so tudi storilci iz Slovenije. Kdor se je želel vključiti v igro, je moral obiskati spletno stran in poiskati kode, s katerimi je nato na družbenih omrežjih Policije in Eurola odklenil imena pobeglih zlikovcev. Prejšnje kampanje so prinesle šest odvzemov prostosti: trije so bili posledica božične kampanje decembra 2016, trije pa so bili opravljeni po kampanji poletnih razglednic avgusta 2017. Skupaj je bilo prijatih kar 17 nevarnih storilcev kaznivih dejanj, ki so bili objavljeni na portalu Najbolj iskane pobegle osebe v Evropi, in vsi so bili prijati po zaslugi namigov javnosti. Po zaslugi zadnje, letošnje akcije, pa sta bila že po enem mesecu prijeta kriminalca iz Francije in s Cipra, kar dokazuje, da so lahko takšni, interaktivni pristopi zelo uspešni.

NAŠI ZAPOSLENI NA EVROPSKI AKADEMIJI FORENZIČNIH ZNANOSTI V LYONU

Francoski forenzični laboratorij v Lyonu je organiziral 8. Evropsko akademijo forenzičnih znanosti (EAFS), ki je potekala od 27. do 30. avgusta 2018. V štirih dneh so nasteli več kot 850 udeležencev, zvrstilo pa se je 12 plenarnih zasedanj in več kot 130 predavanj na 14 vzporednih zasedanjih. Akademije in spremljajočih delavnic so se udeležili štirje predstavniki slovenske policije, in sicer dr. Dorijan Keržan iz NFL, ki se je udeležil tudi sestanka Upravnega odbora ENFSI, Željka Bogovac z Oddelka za biološke preiskave NFL, Mojca Janežič z Oddelka za kemijske preiskave in Robert Praček iz UKP GPU. Poleg povsem znanstvenih prispevkov se je letošnja EAFS osredotočila zlasti na interpretacijo rezultatov forenzičnih preiskav, zagotavljanje kakovosti ter upravljanje dela v forenzičnih procesih. Zelo pomembno je bilo tudi plenarno zasedanje o terorističnih napadih, ki so se v zadnjih nekaj letih zvrstili v Evropi, in forenzičnih izzivih, ki jih takšne tragedije postavljajo preiskovalcem. Na kongresu so se predstavili še številni proizvajalci laboratorijske opreme, zlasti s področja preiskav DNK ter kemijskih preiskav, nekaj pa jih je predstavilo tudi specifično forenzično opremo za laboratorijsko in ogledno delo.

PRVI POVELJNIK POLICIJSKEGA ORKESTRA PRED 70 LETI

Poleti 1948 je bila z odločbo notranjega ministrstva ustanovljena Godba ljudske milice. Po koncu druge svetovne vojne, ko je Slovenija kot ena izmed jugoslovanskih republik na novo gradila svoj državni sistem, se je namreč pojavila potreba po lastnem reprezentativnem pihalnem orkestru, ki bi igral na protokolarnih dogodkih, državnih proslavah in ob drugih slovesnostih. Prizadevanja tedanje slovenske vlade in številnih slovenskih glasbenikov so se uresničila.

Na fotografiji je prvi poveljnik godbe Vinko Štrucl starejši. Slikan je pred Vodnikovo domačijo v Ljubljani, kjer je godba delovala in deluje še danes. Takoj po ustanovitvi se je na domačiji slovenskega pesnika in jezikoslovca Valentina Vodnika pod vodstvom Vinka Štrucla starejšega zbralo 20 godbenikov-miličnikov. Oktobra 1948 je bil za prvega dirigenta imenovan kapelnik Rudolf Starič, ki je bil mojster za pihala in je repertoar s koračnic hitro razširil tudi na zahtevnejše odlomke klasične glasbe.

ZAPOSLOTVENI RAZPIS IZ LETA 1979

»Mladinec, če se zanimaš za zanimivo in zahtevno delo miličnika, se prijavi do 10. maja 1979 na najbližji postaji ali oddelku milice.«

Tako se je glasil razpis pred skoraj 40 leti. Danes živimo v drugi državi in drugem družbenem sistemu, sistem izobraževanja policistov pa se je spremenil. A čeprav so časi drugačni, Policija še vedno na podoben način vabi k zaposlovanju, saj je tudi poklic policista dejansko še vedno enak kot nekoč. Trenutno sta aktualna dva razpisa, na katera se je mogoče prijaviti, in sicer razpis za policiste nadzornike državne meje (odprt do 15. oktobra 2018) in razpis za kandidate za pomožne policiste (odprt do 31. januarja 2019). Razpis za splošne policiste pa običajno objavimo že na začetku vsakega leta.

Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije

razpisuje

sprejem učencev v šolo za miličnike kadete

Na razpis se lahko prijavijo mladinici, državljani SPRL, ki

- so uspešno končali osnovno šolo
- niso starejši od 17 let
- so telesno in duševno zdravi
- niso v kazenskem postopku in zoper njih ni bil izrečen varojni ukrep
- obvladajo slovenski jezik
- imajo prameno prevoženje staršev ali skrbnikov.

Učenci živijo v času šolanja v kolonijah internata, kjer jim je zagotovljena brezplačna oshiba, št. stanovanje, hrana, uniforma, obutev, perila, učni pripomočki, zdravstveno in invalidsko zavarovanje. Učenci imajo tudi pravico do detararnega menaja za osebno potrebo.

Kolonijski študij v šoli za miličnike kadete, je s tem odslužil obveznost vojaškega roka. Po končanem šolanju more učenci v organih za notranje zadeve najmanj osem let.

O vseh pravicah in določitostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba.

MLADINEC, ČE SE ZANIMAŠ ZA ZANIMIVO IN ZAHTEVNO DELO MILIČNIKA, SE PRIJAVI DO 10. MAJA 1979 NA NAJBLIŽJI POSTAJI ALI ODDELKU MILICE.

Prijavitelje se dajeta tudi šola za miličnike kadete, Ljubljana, Tومن 48, telefon št. 51-777 in Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon številka 327-250

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

7. SEPTEMBER 2018, ČISTO POSEBEN DAN

V zgodovino in policijske arhive bo prišel tudi posnetek s Triglava. 7. septembra 2018 so namreč Aljažev stolp prvič po 123 letih od postavitve prepeljali v dolino na restavratorski servis. V policiji smo ponosni, da smo bili del te zgodbe. Okoli 300-kilogramski pločevinasti stolp je bil prepeljan z vojaškim helikopterjem, pri prevozu pa smo sodelovali tudi policisti. »Zjutraj je bilo že vse pripravljeno in pri prevozu ni bilo nobenih težav,« sta po pristanku povedala Matej Brajnik in mag. Bojan Kos iz gorske policijske enote, ki je poskrbela, da so pohodniki, ki so bili tedaj v bližini vrha, ostali na varni razdalji do helikopterja.

Konec poletja je v policiji zaznamovalo kar nekaj kolesarskih dogodkov

Na policijskem evropskem prvenstvu v kolesarjenju izjemne uspehe naših kronal Mario Sajko s 3. mestom

V Meki belgijskega kolesarstva, Herentalsu, je od 6. do 10. septembra 2018 potekalo 8. policijsko evropsko prvenstvo v cestnem kolesarstvu. Herentals leži v kolesarsko najrazvitejši regiji, tj. Flandriji, kjer gostijo kolesarske dirke svetovnega slovesa.

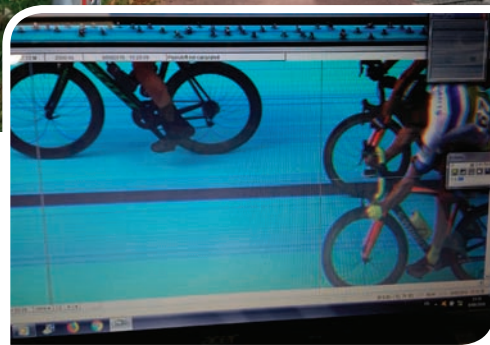
Slovensko ekipo so v izjemno močni konkurenci 192 udeležencev iz 19 držav zastopali Tina Brelih (PP Kamnik, PU Ljubljana), Trajče Velički (PP Šentilj, PU Maribor), Janez Zupanič (Specialna enota GPU) in Mario Sajko (PP Črnomelj, PU Novo mesto). Za tehnično podporo tekmovalcev je skrbel Boštjan Koletnik (PP Ptuj, PU Maribor).

Tekmovalke in tekmovalci so se pomerili v kronometru in cestni dirki (dolžina proge je za tekmovalke znašala 85,652 kilometra, za tekmovalce pa 102,750 kilometra). Proga je bila tehnično izjemno zahtevna in je zahtevala kar nekaj predčasnih odstopov. Na kronometru so se slovenski predstavniki zelo dobro uvrstili. Tina Brelih je med 39 tekmovalkami zasedla 13. mesto. V moški konkurenci je med 82 tekmovalci Janez Zupanič osvojil 12. mesto, Trajče Velički 20. mesto in Mario Sajko 47. mesto. V psihično in fizično izjemno zahtevni cestni dirki je Tina Brelih v konkurenci 41 tekmovalk zasedla 16. mesto.

Vrhunec za slovensko ekipo je bila moška cestna dirka. Mariu Sajku je ob pravem času uspel odločilen minimalni pobeg s še šestimi kolesarji, med katerimi je v ciljnem šprintu (po pregledu fotofiniša) za nekaj milimetrov prehitel francoskega kolesarja in osvojil bron. Glavnina je ubežnike ujela v ciljni ravnini. Z le nekaj metri zaostanka je v šprintu glavnine Janez Zupanič zasedel odlično 7. mesto, Trajče Velički pa je v cilj pripeljal 44. zapovrstjo.

Izjemni uspehi naših so bili pospremljeni z velikim spoštovanjem in čestitkami preostalih udeležencev, med katerimi ni manjkalo niti tekmovalk in tekmovalcev, ki nastopajo v svetu profesionalnega kolesarstva. Dokaz za to je tudi povprečna hitrost zmagovalca (51,06 kilometra na uro) in zmagovalke (44,93 kilometra na uro) v kronometru. Prav vsem udeležencem iskrene čestitke za izjemne rezultate in več kot dostojno zastopanje slovenske policije na evropskem prvenstvu v cestnem kolesarstvu!

Besedilo in fotografije: Oddelek vrhunskih športnikov, PA GPU

Državno prvenstvo policije v kolesarskem vzponu 2018

PU Maribor je v sodelovanju s Športnim društvom Tinje »Kostruni« 26. avgusta organizirala državno prvenstvo policije v kolesarskem vzponu na Tri kralje. Tekmovanja na območju Slovenske Bistrice se je udeležilo 71 tekmovalcev in štiri tekmovalke, ki so premagovali 15,5 kilometra dolgo progo z višinsko razliko 880 metrov. Vzpon se je začel z letečim štartom pri Lovski koči v Zgornji Bistrici in končal pri Hotelu Jakec na Treh kraljih.

Udeleženci so kljub slabemu vremenu, celo dežju, na zahtevni progi pokazali, da je njihova psihofizična pripravljenost izjemna. Absolutni zmagovalec in državni prvak policije v svoji kategoriji je postal najmlajši tekmovalec, Dejan Galun s Postaje mejne policije Gruškovje (PU Maribor). Srebro in bron sta si prislužila Matej Paradiž iz Sektorja kriminalni-

stične policije (PU Koper) in Drago Kok iz Nacionalnega preiskovalnega urada (UKP GPU).

V ženski kategoriji je bila najhitrejša Alenka Radej iz Centra za varovanje in zaščito (UPS GPU). Drugouvrščena v absolutni razvrstitvi je bila Melita Bojnec s Postaje mejne policije Rogatec (PU Ce-

lje), na tretjo stopničko pa se je povzpela Urška Robnik iz Specializirane enote za nadzor državne meje (UUP GPU).

Najhitrejšim policistom in policistkam sta pokale podelila Rafael Viltušnik, pomočnik direktorja PU Maribor, in Tomas Globočnik, vodja Oddelka vrhunskih športnikov na Policijski akademiji. Vsem tekmovalcem se zahvaljujemo za udeležbo, prejemnikom pokalov pa iskreno čestitamo!

S kolesarjenjem na Janče počastili spomin na policista Damijana Kukoviča

9. septembra je v spomin na tragično umrlega policista PP Litija Damijana Kukoviča potekal 4. Kukovičev memorial – kolesarski vzpon na Janče.

Na vzpon, ki sta ga organizirala PP Litija in Območni policijski sindikat Ljubljana, se je odpravilo 16 kolesarjev. Kolesarili so po trasi Šmartno pri Litiji–Trebeljevo–Janče in prevozili 20 kilometrov z višinsko razliko 650 metrov. Na cilju jih je čakala zaslužena malica, sledilo pa je prijetno druženje.

POLETNE RAZGLEDNICE

